

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**REFORMA SKUPIN ODSTŘELOVAČŮ AČR DLE
SOUČASNÝCH SVĚTOVÝCH TRENDŮ A
MOŽNOSTI JEJICH NASAZENÍ K ZAJIŠTĚNÍ
BEZPEČNOSTI ČR**

Autor práce: Martin Liber

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: doc. RNDr. Dana Procházková PhD., DrSc.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2019

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce – v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS a v tištěné podobě knihovnou VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucího a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucí bakalářské práce doc. RNDr. Daně Procházkové PhD., DrSc., za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

LIBER, M. *Reforma skupin odstřelovačů AČR dle současných světových trendů a možnosti jejich nasazení k zajištění bezpečnosti ČR : bakalářská práce.* České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2019. 109 s. Vedoucí bakalářské práce : doc. RNDr. Dana Procházková PhD., DrSc.

Klíčová slova: odstřelovači AČR, reforma skupin odstřelovačů, možnosti nasazení skupin odstřelovačů AČR, ochrana ČR.

Práce pojednává o historii odstřelovačů, přičemž část práce uvádí historii českých skupin odstřelovačů. Hlavním cílem bakalářské práce je analýza problematiky výcviku, nasazení a materiálního zabezpečení skupin odstřelovačů v rámci Armády České Republiky. Pro získání dat je provedeno dotazníkové šetření. Na základě vyhodnocení získaných dat jsou navržena doporučení k reformě skupin odstřelovačů AČR tak, aby skupiny odstřelovačů adekvátně reagovali na současné světové trendy a zachovali si i nadále svoji vysokou prestiž na mezinárodní úrovni.

ABSTRACT

LIBER, M. *Current reforms of Czech Army sniper squad regarding the latest world trends and considering the perspective of their deployment to ensure security of the Czech Republic : Bachelor Thesis*. České Budějovice : The College of European and Regional Studies, 2019. 109 p. Supervisor : doc. RNDr. Dana Procházková PhD., DrSc.

Key words: Czech Army snipers, reform of Czech Army sniper groups, deployments possibilities of Czech Army sniper groups, protecting of Czech Republic.

The major objective of the Bachelor's Thesis is a focus on Czech Army sniper groups. To get the data, it is realized the public opinion survey. Based on the evaluation of obtained data, there are proposed the recommendations for the reform of sniper groups of the Czech Armed Forces, so that sniper groups may adequately respond to the present global trends and so they continue to keep their high prestige on the international level.

Obsah

Úvod.....	8
1 Cíl a metodika bakalářské práce	9
2 Soubor poznatků o roli a nasazení skupin odstřelovačů	9
2.1 Definice odstřelovače.....	9
2.2 Historie vzniku odstřelovačů	10
2.2.1 Období První světové války	11
2.2.2 Období Druhé světové války	14
2.2.3 Období Války ve Vietnamu	17
2.3 Historie vzniku českých odstřelovačů	19
3 Data o současném stavu	22
3.1 Struktura rozmístění skupin odstřelovačů v rámci AČR	22
3.2 Odstřelovači Pozemních sil.....	23
3.2.1 Systém velení a řízení skupin odstřelovačů Pozemních sil	23
3.2.2 Materiální zabezpečení skupin odstřelovačů Pozemních sil.....	24
3.3 Odstřelovači Vojenské policie	25
3.3.1 Systém velení a řízení skupin odstřelovačů Vojenské policie	25
3.3.2 Materiální zabezpečení skupin odstřelovačů Vojenské policie	26
3.4 Odstřelovači Hradní stráže.....	26
3.4.1 Systém velení a řízení skupin odstřelovačů Hradní stráže.....	26
3.4.2 Materiální zabezpečení skupin odstřelovačů Hradní stráže.....	27
4 Právní rámec nasazení vojenských odstřelovačů	27
4.1 Definice použitých pojmů.....	27
4.1.1 Ochrana obyvatelstva.....	27
4.1.1 Krizová situace.....	27
4.1.2 Stupeň ohrožení státu.....	28
4.1.3 Válečný stav	28
4.2 Nasazení na území České republiky	29

4.2.1	Specifika civilní ochrany a obrany	29
4.2.2	Specifika plnění úkolů v součinnosti s Policií České republiky	29
4.2.3	Specifika Hradní stráže	30
4.2.4	Specifika Vojenské policie	31
4.3	Nasazení v zahraničních misích	31
4.4	Použití vojenské zbraně a zvláštních prostředků	32
5	Metody zpracování dat	32
5.1	Popis zkoumaného vzorku	33
5.2	Průběh dotazníkového šetření	33
5.3	Vyhodnocení jednotlivých částí dotazníkového šetření	34
5.4	Hlavní zjištění na základě analýzy dotazníkového šetření	77
6	Návrh řešení včetně zpracování finanční a personální náročnosti	83
6.1	Systém velení a řízení skupin odstřelovačů	83
6.2	Materiální zabezpečení skupin odstřelovačů	85
6.3	Personální složení skupin odstřelovačů	87
6.4	Finanční náklady spojené s navrhovanou reformou skupin odstřelovačů	88
	Závěr	91
	Seznam použitých zdrojů	92
	Seznam zkratk	96
	Seznam tabulek, schémat a grafů	97
	Seznam příloh	99

Úvod

Odstřelovači patřili již od svého vzniku vždy k elitním součástem světových armád. Nároky kladené na profesionální odstřelovače, především v oblasti fyzické a psychické kondice splňuje jen velmi malé procento populace. Odstřelovači jsou schopni demoralizovat nepřítele, zbavovat ho velení, způsobovat četné oběti na životech a předávat důležité zprávy z bojiště velitelům. Zkušenosti z posledních ozbrojených konfliktů vedou k posilování tvrzení, že efektivně rozmístění odstřelovači se stávají cennou výhodou na bojišti. Lze konstatovat, že zatímco účinnost všemožných zbraňových systémů během války slábnou, rozhodující efekt jedné dobře umístěné střely zůstane¹.

Jako všechny profese, i profese odstřelovače se neustále vyvíjí. Snaží se neustále přizpůsobovat podmínkám současných konfliktů, aktuálním bezpečnostním hrozbám a samozřejmě i novým technologiím používaným na bojištích. V současnosti se skupiny odstřelovačů Armády České republiky nacházejí na pomyslném mezníku, kdy je dle názoru autora bakalářské práce nutná určitá reforma v činnostech a organizaci skupin tak, aby adekvátně reagovali na současné světové trendy a zachovali si tak i nadále svoji vysokou prestiž na mezinárodní úrovni.

Skupiny odstřelovačů jako nedílná součást Pozemních sil Armády České republiky mají jasně stanovené úkoly k ochraně obyvatelstva v zákoně č. 219/1999 Sb. o ozbrojených silách České republiky. Doktrína Armády České republiky k možnému použití vojsk uvádí: „Hlavním úkolem vojsk jsou v závislosti na charakteru katastrofy záchranné a likvidační práce v součinnosti se složkami integrovaného záchranného systému. Síly AČR mohou být nasazeny k podpoře IZS, k plnění úkolů PČR nebo plnění jiných úkolů v souladu s nařízením vlády. V případě potřeby se nasazují veškeré dostupné síly a prostředky AČR včetně aktivní zálohy”².

Předložená bakalářská práce obsahuje historii vzniku profese armádních odstřelovačů ve světě, tak uvádí historii českých armádních odstřelovačů. Zabývá se možnostmi nasazení odstřelovačů při řešení mimořádných situací dle platné legislativy. Součástí práce je analýza současného stavu skupin odstřelovačů v rámci AČR a navrhované řešení pro odstranění nedostatků.

¹ GENERÁLNÍ ŠTÁB ARMÁDY ČESKÉ REPUBLIKY. *Koncepce výcviku, použití a materiálního vybavení armádních odstřelovačů*. Praha : MO, 2011.

² GENERÁLNÍ ŠTÁB ARMÁDY ČESKÉ REPUBLIKY. *Doktrína AČR v operacích na území ČR pod národním velením*. Praha : MO, 2013.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Hlavním cílem bakalářské práce je analýza problematiky výcviku, nasazení a materiálního zabezpečení skupin odstřelovačů. Dalším cílem je provedení výzkumu, na základě jehož výsledků jsou navržena doporučení vhodná k reformě skupin odstřelovačů.

Bakalářská práce vychází z dostupné odborné literatury, služebních příruček pro výcvik odstřelovačů a z platné legislativy ohledně nasazení AČR v zahraničních misích a při řešení mimořádných událostí na území České republiky.

Metodickým postupem k realizaci cílů bakalářské práce je využití sběru informací dotazníkovým šetřením. Získaná data jsou systematicky vyhodnocena za pomoci grafů, včetně shrnutí dosažených výsledků. Vyhodnocení dotazníkového šetření bylo objektivně implementováno v kapitole „Návrh řešení včetně zpracování personální a finanční náročnosti“ tak, aby se nejednalo o návrh řešení jednotlivce, ale o systémové řešení.

Pro sepsání bakalářské práce byla použita rešerše literárních, elektronických a legislativních zdrojů. Práce nastiňuje historický vývoj profese odstřelovače, analýzu současného a předpokládaného budoucího stavu. Poukazuje na legislativní aspekty možnosti nasazení vojenských odstřelovačů k zabezpečení pořádku a bezpečnosti České republiky.

2 Soubor poznatků o roli a nasazení skupin odstřelovačů

2.1 Definice odstřelovače

Je mnoho definic, kterými je možno charakterizovat osobu odstřelovače. Důležité je uvést, že se samotná definice postupem času mění tím, jak se profese a úkoly odstřelovačů samotných vyvíjí. Nejjednodušší definice říká, že odstřelovače chápeme jako specialistu střílejícího zpravidla ze zálohy³. Jedná se o špičkového střelce, který je schopen zasahovat cíl na delší vzdálenost. Pro elitní střelce se celosvětově používá výraz “sniper”. V českém jazyce se často setkáte ještě s jeho fonetickou transkripcí “snajpr”, nebo výrazem odstřelovač, ale zde je potřeba zmínit, že se jedná o zažitý nepřesný překlad⁴. Odstřelování je totiž pouze jedna z mnoha schopností odstřelovače. Z taktického

³ KOLLER, M., *Od kuše po střílející roboty. Válka revue speciál*. 2014. ISSN 1804-0772. s. 7.

⁴ KOLLER, M., *Od kuše po střílející roboty. Válka revue speciál*. 2014. ISSN 1804-0772. s. 7.

hlediska je odstřelovač reprezentantem nekontaktního bojovníka. Ničí nepřítel na vzdálenost mimo svůj fyzický dosah, nejlépe s využitím překvapení⁵.

2.2 Historie vzniku odstřelovačů

Celosvětově používaný výraz sniper je odvozen od anglického slova snipe, což v překladu znamená sluka. Tento vodní pták je velice chutný a bývalo ho těžké ulovit, zvládl to pouze výborný střelec. Za prvního odstřelovače, i když ne v pravém slova smyslu lze označit střelce z kuše Pierra Basileho, který v roce 1199 při obléhání hradu Château de Châlus-Chabrol záměrně vystřelil na anglického krále Richarda I⁶. Ten byl zraněn a později svým zraněním podlehl. Na základě historických dat se zřejmě jedná o prvního střelce, který si dovolil ze zálohy vystřelit na urozeného pána a je zde také důležité zmínit trest, který střelce postihl: Zprvu nechtěl Richard pro Basila žádný trest (dokonce se za něho zaručil 100 šilinky), ale když 6. dubna na následky infekce zemřel, byly jeho rozkazy ignorovány a Basile byl podle kronikářů "zaživa stažen z kůže jako dobytek. Čepel mu jezdila po kůži a odlupovala z ní veliké cáry, pod nimiž je vidět červené maso." Nakonec byl oběšen⁷. Autor považuje za důležité zmínit poznámku o tomto trestu s ohledem na kruté zacházení se zajatými odstřelovači napříč celou historií. Jako dalšího předchůdce odstřelovačů můžeme jmenovat například italského zlatníka Benvenuto Celliniho, jenž na Andělském hradu v Římě roku 1527 údajně zastřelil vévodu Karla III. Bourbonského⁸.

Masivnější rozvoj řemesla můžeme zaznamenat v 16. století, v kterém začínají vznikat na střelnicích střelecké spolky, kde se majetnější lidé věnovali střelbě zbraní na terč. Rozdíl oproti konvenční armádě byl, že se věnovali mířené střelbě na cíl, což bylo zásadní⁹. Typickou armádní taktikou této doby totiž byla salvová střelba. Existuje několik důkazů, že několik takových střelnic se nacházelo například v okolí Prahy a Brna¹⁰. První zmínku o přesných střelcích na evropských bojištích můžeme najít v období Sedmileté války (1756-1763)¹¹. V tomto období byli jako přesní střelci využíváni němečtí myslivci

⁵ KOLLER, M., *Od kuše po střílející roboty. Válka revue speciál*. 2014. ISSN 1804-0772. s. 7.

⁶ Pierre Basil. In Wikipedia: the free encyclopedia [online]. St. Petersburg (Florida): Wikipedia Foundation, 29.6.2011, poslední aktualizace 27.9.2016 [cit. 2018-09-08]. Dostupné z WWW: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Pierre_Basile>.

⁷ Pierre Basil. In Wikipedia: the free encyclopedia [online]. St. Petersburg (Florida): Wikipedia Foundation, 29.6.2011, poslední aktualizace 27.9.2016 [cit. 2018-09-08]. Dostupné z WWW: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Pierre_Basile>.

⁸ CELLINI, B., *Vlastní životopis*. Praha : M. Procházka, 1930.

⁹ KOLLER, M., *Od kuše po střílející roboty. Válka revue speciál*. 2014. ISSN 1804-0772. s. 7.

¹⁰ KOLLER, M., *Od kuše po střílející roboty. Válka revue speciál*. 2014. ISSN 1804-0772. s. 7.

¹¹ PEGLER, M., *Výstřel odnikud: historie vojenských odstřelovačů*. Praha : Fighters Publications, 2012. ISBN 978-80-86977-24-9. s. 34.

a lovci pro svoje schopnosti přesné střelby a jako zkušený pozorovatelé. Monitorovali pohyb nepřítele a podlamovali morálku protivníka přesně mířenou střelbou. Jako další pomyslný milník můžeme označit rok 1740, kdy vznikla první malá jednotka složená ze šedesáti pruských lovců a myslivců. Proslavili se především svými zelenými kabáty, které jim poskytovali i určitou míru maskování. Je potřeba uvést, že se jednalo o zcela ojedinělou věc, protože na bojištích té doby, nosili vojáci uniformy jasných barev, které jasně značili jejich příslušnost. V průběhu čtyř let získali tito zelenokabátníci, jak se jim přezdívalo, status roty v počtu 200 mužů. Do roku 1760 již vytvořili celý prapor o počtu 800 mužů. Problémem bylo pomalé nabíjení jejich pušek, kdy jedno nabití trvalo zhruba 15 minut a často se tak stávali snadným terčem pro protivníka. Plukovník Von Heereingen, který velel rotě hesenských střelců, poznamenal, že střelci byli často „připíchnutí bajonetem ke stromům ... trvá jim čtvrt hodiny, než nabijí, a mezitím pocítí naše kulky a bajonety”. V říjnu 1760 byl téměř do posledního muže vyhlazen prapor *Jägerů* přistižený kozáky ve volné krajině blízko Spandau. Je jasné, že taktika vhodného využití střelců se musela nějakým způsobem vyvinout¹².

2.2.1 Období První světové války

Odstřelovači za 1. světové války, byli jedním z mála účinných prostředků proti nepříteli bez nutnosti použití masivních útoků. Odstřelovač v zákopu nebo na vyvýšené pozici těsně za ním si mohl vybrat neopatrného vojáka, který se mu ukázal¹³. Ze začátku války byla jasně patrná dominance německých odstřelovačů, kteří již od začátku války cíleně tvořili odstřelovačské postavení ve vlastních liniích¹⁴. Typické odstřelovačské postavení této doby bylo tvořeno dobře zamaskovaným železným pancířem s malou střílnou. Poskytovalo jak ochranu proti nepřátelské střelbě, tak umožňovalo i neustále pozorování bojiště. Zajímavostí je, že dlouhou dobu britské velení přisuzovalo úmrtí způsobené zásahem jedné střely zbloudilým střelám a nemělo tušení o působení odstřelovačů a taktice jejich využití vůbec¹⁵. Statisticky přišel denně jeden britský

¹² PEGLER, M., *Výstřel odnikud: historie vojenských odstřelovačů*. Praha : Fighters Publications, 2012. ISBN 978-80-86977-24-9. s. 34.

¹³ DOUGHERTY, Martin J. *Odstřelovač SAS a speciálních jednotek: manuál odstřelovače SAS a speciálních jednotek*. Praha : Naše vojsko, 2014. ISBN 978-80-206-1474-2. s. 30.

¹⁴ PEGLER, M., *Výstřel odnikud: historie vojenských odstřelovačů*. Praha : Fighters Publications, 2012. ISBN 978-80-86977-24-9. s. 86.

¹⁵ PEGLER, M., *Výstřel odnikud: historie vojenských odstřelovačů*. Praha : Fighters Publications, 2012. ISBN 978-80-86977-24-9. s. 80.

frontový prapor o 12 až 18 mužů, většina z těchto úmrtí byla způsobena odstřelovači. Schopnosti německých frontových odstřelovačů se tak brzy staly legendární¹⁶.

S rostoucím počtem obětí se marně snažili britští vojáci budovat alespoň provizorní palebná stanoviště, ale problémem bylo, že k tomu neměli dostatečný výcvik¹⁷. I když k budování palebných stanovišť začali také používat pancíř se střílnou, jejich nedostatečným zamaskováním, nebo nevhodným umístěním stále docházelo k úmrtím např. skrze otevřenou střílnu palebného stanoviště. Odpověď na otázku, proč britská armáda tak zaostávala v problematice odstřelování, je poměrně zajímavá. Od samého počátku konfliktu byli Němci přesvědčeni, že odstřelování bude důležitým prvkem vedení války, a jejich přístup k němu byl nadmíru praktický. Odstřelovačské pušky byly vydány každé pěší rotě a bylo na zodpovědnosti velitele roty, aby rozhodl, kteří vojáci se stanou odstřelovači. Odpověď na tuto otázku nenajdeme ani tak ve vybavení, které bylo oběma stranám dostupné, jako v kulturních a geografických rozdílech. Německo a Rakousko oplývaly hustými lesy a lov byl po generace nejen pouhým sportem, ale i jistým kultem dospívání mladých chlapců, kteří se od dětství učili střílet v jednom z mnoha střeleckých klubů a pak šli se svými příbuznými a přáteli a učili se loveckým dovednostem. Znalost terénu, pozorování, sledování a přesná rychlá střelba byly pro mnoho mladých mužů, kteří už byli před rokem 1914 v záloze nebo se přidali k německé armádě na začátku války, téměř přirozené¹⁸. Naopak britský pohled na věc byl díky kulturním zvyklostem docela odlišný¹⁹. Lov byl výhradou vyšší společenské třídy, kdy například použití optického zaměřovače na pušce bylo bráno jako něco zcela nepřipustného. Výsledkem bylo, že počty mužů se zkušenostmi v lovu byli značně nevyrovnané. Můžeme říci, že v oblasti odstřelování měli Němci v celém průběhu 1. Světové války navrch, nejen zkušenostmi a počty odstřelovačů, ale i kvalitou optických zaměřovačů a zbraní. Britové až do konce války používali odstřelovací pušky s boční montáží optiky, tedy optický zaměřovač, který byl vyosen vůči hlavní pušky. To znamenalo, že při používání ocelových štítů se střílnami, nebyli britští odstřelovači schopni optickým zaměřovačem mířit skrz střílnu.

¹⁶ PEGLER, M., *Výstřel odnikud: historie vojenských odstřelovačů*. Praha : Fighters Publications, 2012. ISBN 978-80-86977-24-9. s. 80.

¹⁷ PEGLER, M., *Výstřel odnikud: historie vojenských odstřelovačů*. Praha : Fighters Publications, 2012. ISBN 978-80-86977-24-9. s. 80.

¹⁸ PEGLER, M., *Výstřel odnikud: historie vojenských odstřelovačů*. Praha : Fighters Publications, 2012. ISBN 978-80-86977-24-9. s. 82.

¹⁹ PEGLER, M., *Výstřel odnikud: historie vojenských odstřelovačů*. Praha : Fighters Publications, 2012. ISBN 978-80-86977-24-9. s. 84.

Němci v průběhu války vyvinuli tzv. biogivální střelu, což znamená, že koncová část střely se zužovala²⁰. Tento tvar dokázal zvýšit účinný dostřel odstřelovačů až na vzdálenost 1370m²¹. S vyšší rychlostí střely je úzce spojený i účinek střely na cíli. Právě z této doby pochází mýty o používání nařezaného střeliva, či tzv. dum-dum střeliva, kdy střela dokázala kompletně vyprázdnit dutinu lebeční a výstupní otvor po střele byl ve velikosti pěsti²². Takovéto komentáře vznikaly z nedostatku porozumění průměrného vojáka výkonu náboje armádní pušky, a vážnosti zranění, jež dokázaly střely způsobit svou vysokou rychlostí²³. Lze se však domnívat, že to byli právě němečtí odstřelovači, kteří stáli za objevem průbojného střeliva. Dospěli totiž ke zjištění, že po otočení střely spodní částí dopředu dokáží prostřelit ocelový štít protivníka²⁴. Na základě předemtného zjištění byla upravena konstrukce střely a munice se začala standardně vyrábět v muničních závodech²⁵. Jednalo se o střely s ocelovým jádrem. Jádro se při dopadu na pancíř nedeformovalo a zachovávalo si dostatek kinetické energie na probití pancíře²⁶. V průběhu války, tak již měli Němci k dispozici omezené počty průbojných střel²⁷.

Další zásadní objev ve vývoji profese odstřelovačů je však připisován i britské straně. V průběhu války zřídili školy pro odstřelovače, kde v pozici lektorů působili tzv. Lovatovy průzkumníci²⁸. Jednalo se o skupinu lovců ze skotské vysočiny, kteří používali maskovací obleky ghillie (hejkal). Zpravidla se v té době jednalo o dlouhý kabát, doplněný o pruhy pytloviny či zelenohnědé tkaniny, domaskovaný prostředky dle aktuálního místa působení. Tento oblek si každý odstřelovač vyráběl dle vlastních preferencí a lze se domnívat, že se díky výborným zkušenostem z bojiště stal velmi brzy univerzálním oblekem pro odstřelovače po celém světě. Na obličej se používala kukla, nebo maskovací síťka, tak aby byla rozbita silueta hlavy. Odstřelovači se tak začali stále

²⁰ PEGLER, M., *Výstřel odnikud: historie vojenských odstřelovačů*. Praha : Fighters Publications, 2012. ISBN 978-80-86977-24-9. s. 108.

²¹ PEGLER, M., *Výstřel odnikud: historie vojenských odstřelovačů*. Praha : Fighters Publications, 2012. ISBN 978-80-86977-24-9. s. 109.

²² PEGLER, M., *Výstřel odnikud: historie vojenských odstřelovačů*. Praha : Fighters Publications, 2012. ISBN 978-80-86977-24-9. s. 110.

²³ PEGLER, M., *Výstřel odnikud: historie vojenských odstřelovačů*. Praha : Fighters Publications, 2012. ISBN 978-80-86977-24-9. s. 110.

²⁴ PEGLER, M., *Výstřel odnikud: historie vojenských odstřelovačů*. Praha : Fighters Publications, 2012. ISBN 978-80-86977-24-9. s. 112.

²⁵ PEGLER, M., *Výstřel odnikud: historie vojenských odstřelovačů*. Praha : Fighters Publications, 2012. ISBN 978-80-86977-24-9. s. 112.

²⁶ KNEUBUEHL, Beat P. *Balistika: střely, přesnost střelby, účinek*. Praha : Naše vojsko, 2004. ISBN 80-206-0749-8. s. 153.

²⁷ PEGLER, M., *Výstřel odnikud: historie vojenských odstřelovačů*. Praha : Fighters Publications, 2012. ISBN 978-80-86977-24-9. s. 112.

²⁸ PEGLER, M., *Výstřel odnikud: historie vojenských odstřelovačů*. Praha : Fighters Publications, 2012. ISBN 978-80-86977-24-9. s. 129.

více lišit od standardních vojáků, co se používaného vybavení, i co se ustrojovací kázně týče. V mrtvém bodě zákopových bojů 1. světové války se vyvinul k nepříteli přístup „žij a nech žít“. Vojáci bojovali, když bránili svůj zákop, nebo na rozkaz útočili, ale jinak konfrontaci nevyhledávali. Odstřelovač přidělený do jejich sektoru byl takovýmito vojáky často nelibě trpěn, protože přitahoval odplatu, kdykoliv vystřelil. Zatímco ostatní se snažili v zákopech přežít, odstřelovač pokračoval ve vedení války²⁹. Odstřelovači vědomi si negativních projevů ze strany vlastních vojáků, se začali separovat od řadových jednotek a udržovali společenský kontakt zpravidla s odstřelovači. Autor se domnívá, že separace odstřelovačů je patrná i v dnešních dobách, nejen v systému armádních struktur, ale i v pojetí myšlení vojáků samotných.

2.2.2 Období Druhé světové války

Druhá světová válka a německá taktika obecně byla ve znamení tzv. bleskové války. Již se dále nebojovalo dlouhé měsíce v zákopech v prostoru pár kilometrů čtverečních, naopak se rychle postupovalo do týlu nepřítele³⁰. Němci začátkem války nečelili v podstatě žádnému většímu odporu, přičemž se mnozí mohli domnívat, že odstřelovači byli nepotřební. V důsledku toho se odstřelovačská taktika a vybavení od První světové války výrazně neměnilo. Lze konstatovat, že přelomový styl válčení kompletně změnil strategii bojových střetnutí a využití odstřelovačů bylo minimální.

V roce 1941 se vstupem Německých sil na území Sovětského svazu, došlo vlivem urputné obrany ke zpomalení postupu Německých vojsk, a spolu s tím vyvstala i potřeba odstřelovačů³¹. Rusové částečně poučení debaklem v Zimní válce (1939 – 1940), kde měli obrovské ztráty vlivem právě finských odstřelovačů, změnil výcvik, taktiku i materiální zabezpečení odstřelovačů. V tomto konfliktu se vyznamenal například nejlepší finský odstřelovač Simo Häyhä, přezdívaný Bílá smrt, který má 505 potvrzených zabití v průběhu 3 měsíců, a patří tak k nejlepším odstřelovačům v historii³². Sověti pojali úlohu odstřelovačů na bojišti širěji než západní státy. Bojovali na nižší taktické úrovni, přiděleni přímo k rotám nebo četám. Nižší důstojníci pěších jednotek měli zpravidla k dispozici

²⁹ DOUGHERTY, Martin J. *Odstřelovač SAS a speciálních jednotek: manuál odstřelovače SAS a speciálních jednotek*. Praha : Naše vojsko, 2014. ISBN 978-80-206-1474-2. s. 30.

³⁰ Blitzkrieg. In Wikipedia: the free encyclopedia [online]. St. Petersburg (Florida): Wikipedia Foundation, 29.6.2011, poslední aktualizace 29.2.2016 [cit. 2018-10-25]. Dostupné z WWW: <<https://cs.wikipedia.org/wiki/Blitzkrieg>>.

³¹ PEGLER, M., *Výstřel odnikud: historie vojenských odstřelovačů*. Praha : Fighters Publications, 2012. ISBN 978-80-86977-24-9. s. 183-184.

³² SARJANEN, Petri. *Bílá smrt: příběh legendárního odstřelovače Zimní války Sima Häyhäho*. Přeložil Vladimír PISKOŘ. Praha : Mladá fronta, 2015. Arma & musae. ISBN 9788020435583.

větší počty odstřelovačů, které vysílali k plnění specifických úkolů³³. Tyto nabyté zkušenosti se projeví například i v úpravě zbraní na zimní období, přičemž němečtí odstřelovači na rozdíl od sovětských kolegů, nemohli střílet v rukavicích v důsledku velikosti lučiku a až do konce války se potýkali se zamlžováním optických zaměřovačů³⁴.

Sovětští odstřelovači byli nejprve využíváni především, aby poutali pozornost nepřítele a pokusili se jej co nejdéle zdržet v postupu, zatímco se hlavní jednotky přesouvaly do nových pozic³⁵. Jednalo se o velice nebezpečnou činnost, kterou mnoho sovětských odstřelovačů zaplatilo životem. Na rozdíl od odstřelování na jiných místech byl život odstřelovačů na východní frontě kombinací období vyčerpávajícího pochodování, často za nesnesitelného počasí, zpestřeného zběsilými boji na blízko, během kterých vyměnili své pušky za samopaly, granáty a někdy i bodáky a pěsti³⁶.

Samostatnou kapitolou bylo obléhání Stalingradu, o kterém se často mluví jako o válce odstřelovačů. Lze konstatovat, že ruiny, kanalizace a spletitost průmyslových závodů jsou ideální prostředím pro nepozorované přiblížení odstřelovačů. V Německu bylo dokonce vytvořeno několik věrných kopií ruských vesnic určených pro výcvik boje ve městě, toto prostředí totiž na odstřelovače kladlo odlišné nároky³⁷. Platilo, že se nestřílelo na vzdálenost větší než 300m a situace často přešla do prudkých bojů na krátkou vzdálenost do 50m, kdy odstřelovač provedl desítky zásahů během několika minut³⁸. Nejlepším odstřelovačem rudé armády se stal Michail Surkov s bilancí 702 zásahů, avšak sovětská propaganda dala vyniknout Vasilijovi Zajcevovi s celkově 242 zásahy, který se tak stal nejznámějším sovětským odstřelovačem v historii³⁹.

Rozdílný pohled lze pozorovat i v pojetí role žen vojaček v obou armádách. V Sovětské armádě sloužili ženy zcela běžně na bojových funkcích jako pilotky, řidičky tanků a mimo jiné i odstřelovačky⁴⁰. Zastával se dokonce názor, že žena je pro tuto

³³ BROOKESMITH, Peter. *Odstřelovač: [výcvik, technika, zbraně]*. 2. vyd. Přeložil Petr TŮMA. Praha : Naše vojsko, 2010. ISBN 978-80-206-1128-4. s. 37.

³⁴ PEGLER, M., *Výstřel odnikud: historie vojenských odstřelovačů*. Praha : Fighters Publications, 2012. ISBN 978-80-86977-24-9. s. 200.

³⁵ PEGLER, M., *Výstřel odnikud: historie vojenských odstřelovačů*. Praha : Fighters Publications, 2012. ISBN 978-80-86977-24-9. s. 169.

³⁶ PEGLER, M., *Výstřel odnikud: historie vojenských odstřelovačů*. Praha : Fighters Publications, 2012. ISBN 978-80-86977-24-9. s. 170.

³⁷ PEGLER, M., *Výstřel odnikud: historie vojenských odstřelovačů*. Praha : Fighters Publications, 2012. ISBN 978-80-86977-24-9. s. 187.

³⁸ MAŠEK, M., *Souboj elity všech armád. Válka revue speciál*. 2014. ISSN 1804-0772. s. 77.

³⁹ MAŠEK, M., *Souboj elity všech armád. Válka revue speciál*. 2014. ISSN 1804-0772. s. 77.

⁴⁰ PEGLER, M., *Výstřel odnikud: historie vojenských odstřelovačů*. Praha : Fighters Publications, 2012. ISBN 978-80-86977-24-9. s. 175.

specializaci vhodnější díky drobnější postavě, mazanosti, preciznosti a větší odolnosti vůči chladu⁴¹. Mohli jsme se tedy setkat s celými rotami ženských sovětských odstřelovaček, což bylo ve zbytku světa něco zcela nevídaného⁴². Velmi známou se stala např. Ljudmila Pavličenkova, která se přidala k armádě jako studentka historie v době, kdy ženy ještě přijímány nebyly⁴³. Měla možnost se stát zdravotnicí, ale odmítla a se 309 zásahy se stala nejúspěšnější ženskou odstřelovačkou v historii⁴⁴. V rámci 1. československého samostatného polního praporu, vytvořeného na východní frontě v Buzuluku, působila i první a zároveň poslední Československá odstřelovačka Marie Ljalková⁴⁵. Z důvodu personálního podstavu se v první linii zúčastnila bitvy o Sokolovo, za což byla vyznamenána, a hluboce oslavována propagandou⁴⁶. Další bojových střetnutí se již účastnila v týlu jako zdravotnice, protože bylo rozhodnuto, že v Československém sboru se dívky nadále nebudou nasazovat v prvních liniích na tyto nebezpečné posty⁴⁷.

Období 2. Světové války jasně představuje, jak účinný dokáže být odstřelovač. V porovnání vynaložených prostředků versus účinnost na bitevním poli, nemá profese odstřelovače konkurenci dodnes⁴⁸. V průběhu právě sledovaného období se zásadním způsobem vyvinula taktika nasazení odstřelovačů. Rudá armáda jako první v bojích nasadila dvojčlenné odstřelovačské týmy, ty však nutně nebyly složeny z odstřelovače a pozorovatele, jak je dnes obvyklé⁴⁹. Zcela běžně mohli odstřelovači využívat jakékoliv výstrojní součástky podle své vlastní volby, což na určité úkoly zahrnovalo například i nepřátelské uniformy. Byly stanoveny i hlavní úkoly, ze kterých vyplynuly požadavky na to, co se od odstřelovačů očekávalo. Například sovětské odstřelovačské školy vštěpovaly tři hlavní úkoly: „Zničit palebné prostředky nepřítele ... které by mohly být použity k narušení postupu čety (např. kontraodstřelovačské práce). Zničit nepřátelské velitelské složky za účelem přerušování (linie velení – pozn. překladatele) ... a uvedení do zmatku

⁴¹ PEGLER, M., *Výstřel odnikud: historie vojenských odstřelovačů*. Praha : Fighters Publications, 2012. ISBN 978-80-86977-24-9. s. 176.

⁴² PEGLER, M., *Výstřel odnikud: historie vojenských odstřelovačů*. Praha : Fighters Publications, 2012. ISBN 978-80-86977-24-9. s. 183.

⁴³ PEGLER, M., *Výstřel odnikud: historie vojenských odstřelovačů*. Praha : Fighters Publications, 2012. ISBN 978-80-86977-24-9. s. 176.

⁴⁴ PEGLER, M., *Výstřel odnikud: historie vojenských odstřelovačů*. Praha : Fighters Publications, 2012. ISBN 978-80-86977-24-9. s. 177.

⁴⁵ VITÁKOVÁ, A., *Československé amazonky. Válka revue speciál*. 2014. ISSN 1804-0772. s. 52-53.

⁴⁶ VITÁKOVÁ, A., *Československé amazonky. Válka revue speciál*. 2014. ISSN 1804-0772. s. 52-53.

⁴⁷ VITÁKOVÁ, A., *Československé amazonky. Válka revue speciál*. 2014. ISSN 1804-0772. s. 52-53.

⁴⁸ GENERÁLNÍ ŠTÁB ARMÁDY ČESKÉ REPUBLIKY. *Koncepce výcviku, použití a materiálního vybavení armádních odstřelovačů*. Praha : MO, 2011.

⁴⁹ NEVILLE, Leigh. *Moderní odstřelovači*. Přeložil Petr TŮMA. Praha : Mladá fronta, 2017. ISBN 978-80-204-4379-3. s. 25.

(např. důstojníky a poddůstojníky). Najít a zničit takového nepřítele, který vede palbu ... a narušuje tak postup našich vlastních jednotek (např. kulometčící a minometčící)⁵⁰.

S navyšujícím se počtem odstřelovačů stoupala také nevraživost a nadále platilo, že odstřelovač se jako rukojmí nebral, byl při nejlepším okamžitě zabit. Na východní frontě byla situace ještě horší, odstřelovači používali výbušnou munici, kterou způsobovali strašlivá zranění a tím ještě více podlamovali morálku nepřítele⁵¹. Odstřelovači na základě uvedených zkušeností vyhodnotili, že v případě bezvýhodné situace je lepší zvolit sebevraždu než dlouhé a bolestivé umírání v ruku nepřítele, který si na nich vybíjel svůj hněv⁵². Dle autora knihy „Výstřel odnikud“ Martina Peglera existuje pouze jediná poznámka o vzetí odstřelovačů jako zajatců za celou válku. Zapsal si ji německý odstřelovač Karl Krauss během bojů v Itálii. Kraussova poznámka o vzetí zajatců je téměř unikátní, protože během svého průzkumu autor práce nenašel důkazy o tom, že by zajatý odstřelovač nebyl mučen, nebo hned popraven⁵³.

2.2.3 Období Války ve Vietnamu

Americká účast ve válce ve Vietnamu postavila proti sobě nejmodernější technologie proti nepravidelným skupinám, které často operovaly v malých počtech. Severní Vietnamci a Vietcong intenzivně používali odstřelovače, aby obtěžovali americké základny a hlídky, což vyžadovalo vytvoření účinné doktríny proti nim⁵⁴. Mimo jiné byla přijata opatření k tvorbě vícečlenných odstřelovačských týmů. Byly organizovány tříčlenné odstřelovačské týmy, tvořené odstřelovačem, pozorovatelem a strážcem, přičemž obdobně jsou odstřelovačské týmy uspořádány i dnes⁵⁵. Pozorovatel obvykle identifikuje cíl, určuje jeho vzdálenost a pomáhá střelci cíl lokalizovat⁵⁶. Pozorovatel v týmu hraje zásadní roli, přičemž v současné době například měří hodnoty

⁵⁰ PEGLER, M., *Výstřel odnikud: historie vojenských odstřelovačů*. Praha : Fighters Publications, 2012. ISBN 978-80-86977-24-9. s. 168.

⁵¹ PEGLER, M., *Výstřel odnikud: historie vojenských odstřelovačů*. Praha : Fighters Publications, 2012. ISBN 978-80-86977-24-9. s. 196.

⁵² PEGLER, M., *Výstřel odnikud: historie vojenských odstřelovačů*. Praha : Fighters Publications, 2012. ISBN 978-80-86977-24-9. s. 170.

⁵³ PEGLER, M., *Výstřel odnikud: historie vojenských odstřelovačů*. Praha : Fighters Publications, 2012. ISBN 978-80-86977-24-9. s. 239.

⁵⁴ DOUGHERTY, Martin J. *Odstřelovač SAS a speciálních jednotek: manuál odstřelovače SAS a speciálních jednotek*. Praha : Naše vojsko, 2014. ISBN 978-80-206-1474-2. s. 45.

⁵⁵ NEVILLE, Leigh. *Moderní odstřelovači*. Přeložil Petr TŮMA. Praha: Mladá fronta, 2017. ISBN 978-80-204-4379-3. s. 25.

⁵⁶ LAU, Mike R. *Vojenský a policejní odstřelovač: příručka přesné střelby pro armádní a policejní odstřelovače*. Přeložil Zdeněk HURNÍK. Praha : Naše vojsko, 2004. ISBN 80-206-0708-0. s. 58.

pro střelbu, vzdálenost, rychlost a směr větru a dále pozoruje účinky na cíli⁵⁷. Úloha pozorovatele v této situaci je stejně důležitá jako samotného odstřelovače. Pozorovatel je tím, kdo vidí cíl jako první, a může plnit roli záložního střelce, například tehdy, když tým čelí většímu počtu nepřátel⁵⁸.

Jako praktické se ukázalo vybavení střelce odstřelovací puškou a pozorovatele polo-automatickou puškou⁵⁹. Lze předpokládat, že pokud se dostal odstřelovačský tým do kontaktu s nepřítelem na kratší vzdálenost, dvě odstřelovačské pušky s válcovým odsuvným závěrem byly pro jejich obranu díky pomalé rychlosti přebití značně nepraktické. Naopak tím, že pozorovatel nosil polo-automatickou pušku menší ráže, logicky ušetřil váhu a množství neseného materiálu, měl vyšší kadenci zbraně a byl schopen nést i další vybavení potřebné pro splnění úkolu. Válka ve Vietnamu přinesla poměrně zajímavou statistiku, která obhájila využití odstřelovačů v ozbrojených konfliktech. Běžný voják spotřeboval v průměru na zabití jednoho nepřítele 10000 kusů vystřelených nábojů, zatímco odstřelovač v průměru spotřeboval 1,3 náboje⁶⁰. Je logické, že odstřelovači začali být velmi ceněni, přičemž nepřítel začal vypisovat speciální odměny na likvidaci odstřelovačů⁶¹. Bylo zjevné, že v situacích, kdy se střelec a pozorovatel věnovali pozorování, nebo likvidaci cíle je v podstatě nikdo nechránil. Armádní velení začalo měnit taktiku nasazení tak, aby odstřelovači byli při své činnosti dostatečně chráněni⁶². Často tak pracovali ve třech a více členech, přičemž dalším členem byl voják vybaven automatickou zbraní pro ochranu těchto vysoce ceněných specialistů⁶³. Existují i záznamy o podporování odstřelovačského týmu celou jednotkou pěchoty⁶⁴. V historii jsou známy případy vyčlenění celé jednotky pro ochranu dvou specialistů, přičemž se jedná o jasný důkaz, jak vysoce ceněni jsou odstřelovači pro svoje schopnosti na bojišti.

⁵⁷ GENERÁLNÍ ŠTÁB ARMÁDY ČESKÉ REPUBLIKY. *Koncepce výcviku, použití a materiálního vybavení armádních odstřelovačů*. Praha : MO, 2011.

⁵⁸ NEVILLE, Leigh. *Moderní odstřelovači*. Přeložil Petr TŮMA. Praha : Mladá fronta, 2017. ISBN 978-80-204-4379-3. s. 46.

⁵⁹ PEGLER, M., *Výstřel odnikud: historie vojenských odstřelovačů*. Praha : Fighters Publications, 2012. ISBN 978-80-86977-24-9. s. 308.

⁶⁰ MAŠEK, M., *Z "nájemných vrahů" uznávanými experty. Válka revue speciál*. 2014. ISSN 1804-0772. s. 93.

⁶¹ PEGLER, M., *Výstřel odnikud: historie vojenských odstřelovačů*. Praha : Fighters Publications, 2012. ISBN 978-80-86977-24-9. s. 309.

⁶² PEGLER, M., *Výstřel odnikud: historie vojenských odstřelovačů*. Praha : Fighters Publications, 2012. ISBN 978-80-86977-24-9. s. 297.

⁶³ PEGLER, M., *Výstřel odnikud: historie vojenských odstřelovačů*. Praha : Fighters Publications, 2012. ISBN 978-80-86977-24-9. s. 297.

⁶⁴ PEGLER, M., *Výstřel odnikud: historie vojenských odstřelovačů*. Praha : Fighters Publications, 2012. ISBN 978-80-86977-24-9. s. 297.

Další zásadní změnou je používání prvních kusů nočního vidění, přístroje fungujícího v infračerveném spektru a tlumičích hluku⁶⁵. Tento tlumič sice nedokáže eliminovat nadzvukový třesk, který výstřel pušky provází, do jisté míry však ovlivňuje vnímání hluku výstřelu a eliminuje plamen z ústí hlavně⁶⁶. To umožňuje odstřelovačům plnit úkoly v nočních podmínkách a neprozrazovat svoji přítomnost viditelným spektrem světla⁶⁷.

2.3 Historie vzniku českých odstřelovačů

Lze se domnívat, že první zkušenosti z bojů s odstřelovací puškou nabrali Češi již v roce 1914, jelikož také rakousko-uherská armáda byla vybavena dobrou odstřelovací puškou⁶⁸. Avšak o přidělení těchto zbraní Čechům neexistují žádné hmatatelné záznamy. Historii československých odstřelovačů tedy můžeme začít datovat až po skončení 2. Světové války s formováním nové Československé armády. Mnoho mužů a žen prošlo výsadkovými či diverzními kurzy v Anglii nebo v Sovětském svazu. Vojáci zahraničních Československých jednotek, kteří se účastnili bojů na obou hlavních frontách získali neocenitelné zkušenosti, které se měly nesmírně hodit při obnově Československé armády. Vlivem politické situace a zvětšováním vlivu Sovětského svazu na Československo, však byli postupně tito veteráni s výcvikem v Anglii z Československé armády propuštěni, odsouzeni k trestu odnětí svobody nebo k vykonávání nucených prací⁶⁹. Jako jedni z posledních byli z nově budované armády propuštěni příslušníci se zkušenostmi ze západního výsadkového vojska, jelikož se jednalo o úplně novou odbornost a tito příslušníci byli důležití pro implementaci této odbornosti do Československé armády⁷⁰.

V nově vzniklé Československé armádě odstřelovači byli součástí motostřeleckých, výsadkových a průzkumných oddílů⁷¹. Tím, že nově vzniklá armáda měla po válce nejednotnou strukturu a výzbroj, používali se německé, anglické i ruské odstřelovací pušky. Problémem byla nejednotná ráže používaných nábojů. Začátkem 50. let, tak byli armádní odstřelovači přezbrojeni na jednotný systém odstřelovací pušky vz.

⁶⁵ PEGLER, M., *Výstřel odnikud: historie vojenských odstřelovačů*. Praha : Fighters Publications, 2012. ISBN 978-80-86977-24-9. s. 299.

⁶⁶ NEVILLE, Leigh. *Moderní odstřelovači*. Přeložil Petr TŮMA. Praha : Mladá fronta, 2017. ISBN 978-80-204-4379-3. s. 42.

⁶⁷ Vlastní zdroj

⁶⁸ PEGLER, M., *Výstřel odnikud: historie vojenských odstřelovačů*. Praha : Fighters Publications, 2012. ISBN 978-80-86977-24-9. s. 95.

⁶⁹ ŠOLC, J., *Červené barety*. Praha : Naše vojsko, 2003. ISBN 80-206-0691-2. s. 119.

⁷⁰ ŠOLC, J., *Červené barety*. Praha : Naše vojsko, 2003. ISBN 80-206-0691-2. s. 119.

⁷¹ CIDLINSKÝ, K., *S čs. trikolourou. Válka revue speciál*. 2014. ISSN 1804-0772. s. 50.

54 v ráži 7,62mm⁷². Puška vycházela s osvědčeného modelu ruské pušky Mosin, jež byla osazena jak kovovými mířidly, tak i optickým zaměřovačem s 2,5 násobným zvětšením a zaměřovacím křížem ve tvaru písmene T bez pomocných prvků na osnově⁷³. Jednalo se o kvalitní a přesnou zbraň, bohužel s málo výkonným optickým zaměřovačem, kdy kvůli malému zvětšení a absenci pomocných prvků v zaměřovacím kříži byl problém s rychlou korekcí střelby na vzdálený cíl⁷⁴.

Výcvik a počty odstřelovačů u jednotek Československé armády se z pravidla lišily podle typu jednotky⁷⁵. Koncem 50. let působením Sovětského vlivu a změnou válečných doktrín, kdy z důvodu zavedení jaderných zbraní přestala vyhovovat současná struktura armády, byly pěší divize reorganizovány na motostřelecké jednotky Sovětského typu⁷⁶. V těchto jednotkách měl velitel roty k dispozici dva odstřelovače, které úkoloval buď osobně, nebo je dával ve prospěch velení praporu, kde působili ve větších odstřelovačských skupinách⁷⁷. Tito odstřelovači nevedli palbu na velké vzdálenosti, ani nepůsobili v týlu protivníka. Pohybovali se ve vlastních liniích, nebo v předsunutém postavení a jejich úkolem měla být především likvidace obsluhy těžkých zbraní a velitelů v dotyku s nepřítelem⁷⁸. U výsadkových jednotek působilo v rámci výsadkových rot od dvou až po devět odstřelovačů, přičemž jejich taktika nasazení byla odlišná a více se podobala západnímu odstřelovačskému směru⁷⁹. Pohybovali se více samostatně, stříleli ze zálohy, prováděli průzkum a likvidaci důležitých cílů protivníka⁸⁰. U jednotek hloubkového průzkumu a 7. výsadkového pluku zvláštního určení byli také vojáci cvičeni a vybaveni odstřelovačskou puškou, avšak povaha jejich úkolu byla především o získávání zpravodajských informací z týlu protivníka, přičemž působili v malých počtech bez možnosti posílení⁸¹. Armádní odstřelovači výsadkáři tak působili pouze v rámci 22. výsadkové brigády⁸².

Vznikem útočné doktríny států Varšavské smlouvy, kdy se uvažovalo o masivním nasazení bojových vozidel pěchoty a tanků podporovaných bojovými vrtulníky, přičemž

⁷² CIDLINSKÝ, K., *S čs. trikolorou. Válka revue speciál*. 2014. ISSN 1804-0772. s. 49.

⁷³ CIDLINSKÝ, K., *S čs. trikolorou. Válka revue speciál*. 2014. ISSN 1804-0772. s. 49.

⁷⁴ CIDLINSKÝ, K., *S čs. trikolorou. Válka revue speciál*. 2014. ISSN 1804-0772. s. 49.

⁷⁵ CIDLINSKÝ, K., *S čs. trikolorou. Válka revue speciál*. 2014. ISSN 1804-0772. s. 50.

⁷⁶ CIDLINSKÝ, K., *S čs. trikolorou. Válka revue speciál*. 2014. ISSN 1804-0772. s. 50.

⁷⁷ CIDLINSKÝ, K., *S čs. trikolorou. Válka revue speciál*. 2014. ISSN 1804-0772. s. 50.

⁷⁸ CIDLINSKÝ, K., *S čs. trikolorou. Válka revue speciál*. 2014. ISSN 1804-0772. s. 50.

⁷⁹ CIDLINSKÝ, K., *S čs. trikolorou. Válka revue speciál*. 2014. ISSN 1804-0772. s. 50.

⁸⁰ CIDLINSKÝ, K., *S čs. trikolorou. Válka revue speciál*. 2014. ISSN 1804-0772. s. 50.

⁸¹ CIDLINSKÝ, K., *S čs. trikolorou. Válka revue speciál*. 2014. ISSN 1804-0772. s. 51.

⁸² CIDLINSKÝ, K., *S čs. trikolorou. Válka revue speciál*. 2014. ISSN 1804-0772. s. 51.

tyto jednotky byly schopny urazit až desítky kilometrů během pár hodin⁸³. S důrazem na vysokou mobilitu těchto jednotek nezbyvalo pro činnost odstřelovačů mnoho prostoru⁸⁴. Z důvodu technologické zastaralosti stávajících odstřelovačích pušek a potřeb dynamického vedení bojové činnosti došlo k přezbrojení na polo-automatickou pušku SVD sovětské výroby, která byla osazena jak kovovými mířidly, tak optickým zaměřovačem PSO-1 se čtyřnásobným zvětšením⁸⁵. Puška SVD mohla být také vybavena infračerveným zaměřovačem pro noční bojovou činnost, přičemž vyniká vyšší kadencí střelby a účinný dostřel se pohybuje kolem 800m⁸⁶. Puška však nebyla vybavena jakoukoliv podporou, takže střelba na delší vzdálenosti byla obtížná⁸⁷. Novým úkolem pro odstřelovače se v této doktríně stalo ničení obsluh protitankových a protiletadlových zbraní⁸⁸. V tomto období se také většina odstřelovačů přetransformovala po sovětském vzoru na starší střelce. Byli začleněni do struktur jednotek, tak aby mohli být přepravováni bojovými vozidly pěchoty a po sesednutí plnili úkoly v rámci mechanizovaného družstva⁸⁹. Na základě předchozích informací, lze předpokládat, že zkušenosti a poznatky o nasazení odstřelovačů v rámci Československé armády vymizely z důvodu zavedení této nové doktríny.

Tento stav přetrvával až do roku 2000, kdy z podnětu nynějšího Náčelníka Generálního štábu pana generála Aleše Opaty vznikli odstřelovači v rámci průzkumné čety 43. výsadkového mechanizovaného praporu⁹⁰. Později po nasazení v Bosně a Hercegovině, kde první odstřelovači prošli kurzem vedeným Britskou armádou, byla založena samostatná četa odstřelovačů, kterou tvořilo 8 odstřelovačů a byla organizačně začleněna pod rotu zbraní 43. výsadkového mechanizovaného praporu⁹¹. Po utvoření čety odstřelovačů, prošli tito odstřelovači kurzem pro odstřelovače organizovaným 601. skupinou speciálních sil, kde získali základní dovednosti a poznatky o odbornosti odstřelovače⁹². V roce 2005 bylo rozhodnuto opět z podnětu nynějšího Náčelníka Generálního štábu pana generála Aleše Opaty o vytvoření dalších dvou skupin odstřelovačů v rámci 4. brigády rychlého nasazení, konkrétně v posádce v Žatci a

⁸³ CIDLINSKÝ, K., *S čs. trikolorou. Válka revue speciál*. 2014. ISSN 1804-0772. s. 50.

⁸⁴ CIDLINSKÝ, K., *S čs. trikolorou. Válka revue speciál*. 2014. ISSN 1804-0772. s. 50.

⁸⁵ CIDLINSKÝ, K., *S čs. trikolorou. Válka revue speciál*. 2014. ISSN 1804-0772. s. 49.

⁸⁶ CIDLINSKÝ, K., *S čs. trikolorou. Válka revue speciál*. 2014. ISSN 1804-0772. s. 50.

⁸⁷ CIDLINSKÝ, K., *S čs. trikolorou. Válka revue speciál*. 2014. ISSN 1804-0772. s. 49.

⁸⁸ CIDLINSKÝ, K., *S čs. trikolorou. Válka revue speciál*. 2014. ISSN 1804-0772. s. 50.

⁸⁹ CIDLINSKÝ, K., *S čs. trikolorou. Válka revue speciál*. 2014. ISSN 1804-0772. s. 50.

⁹⁰ Rozhovor s panem nadprap. Liborem Dufkem, starším specialistou SOC MO ze dne 12.10.2018.

⁹¹ Rozhovor s panem nadprap. Liborem Dufkem, starším specialistou SOC MO ze dne 12.10.2018.

⁹² Rozhovor s panem nadprap. Liborem Dufkem, starším specialistou SOC MO ze dne 12.10.2018.

Táboře⁹³. V roce 2008 došlo k rozšíření 4. brigády rychlého nasazení o posádku v Jindřichově Hradci, kde vznikla současně i skupina odstřelovačů⁹⁴. V roce 2011 byla vytvořena skupina odstřelovačů v rámci 7. mechanizované brigády v Bučovicích⁹⁵. Tento stav přetrvává do současnosti.

3 Data o současném stavu

Cesta od prvních střelců k dnešním odstřelovačům-specialistům byla dlouhá s občasnými neúspěchy, když jejich umění bylo zneuznáváno. Ačkoliv jejich výzbroj se změnila a podpůrné vybavení jako laserové dálkoměry v některých aspektech jejich úkoly zjednodušilo, úloha a charakteristické vlastnosti odstřelovače stále zůstávají stejné. Odstřelovači pozorují a čekají, vystřelí a zmizí. Chrání své spolubojovníky a narušují schopnosti nepřítele zneškodňováním velitelů, specialistů a výzbroje. Hodnota odstřelovačů je taková, že je těžko představitelné, že by přestali být součástí vojenských jednotek. Velmi málo lidí je vybaveno kombinací vlastností nutných, aby se stali dobrými odstřelovači, ale těch několik ovlivnilo nespočet konfliktů v míře, která výrazně přesahuje jejich počet⁹⁶.

3.1 Struktura rozmístění skupin odstřelovačů v rámci AČR

V současné době působí v rámci Armády České republiky pět skupin odstřelovačů v rámci Pozemních sil⁹⁷. Jedna skupina působí v rámci Speciálních sil a jednotliví odstřelovači působí také v ochranné službě a zásahových odděleních Vojenské policie, kde ale nejsou součástí skupin, a kde neexistuje žádný logický systém jejich zařazení⁹⁸. Odstřelovači Hradní stráže jsou zařazeni v jednotlivých praporech Hradní stráže, přičemž spadají pod velení jednotlivých rot v rámci praporu, z toho vyplývá, že každá rota disponuje samostatným družstvem odstřelovačů⁹⁹. Strukturou odstřelovačů Speciálních sil se v této práci autor nebude zabývat, jelikož se jedná o utajované informace.

⁹³ Rozhovor s panem nadprap. Liborem Dufkem, starším specialistou SOC MO ze dne 12.10.2018.

⁹⁴ 44. lehký motorizovaný prapor. In Wikipedia: the free encyclopedia [online]. St. Petersburg (Florida): Wikipedia Foundation, 20.11.2016, poslední aktualizace 20.11.2016 [cit. 2018-10-29]. Dostupné z WWW: <https://cs.wikipedia.org/wiki/44._lehký_motorizovaný_prapor>.

⁹⁵ GENERÁLNÍ ŠTÁB ARMÁDY ČESKÉ REPUBLIKY. *Koncepce výcviku, použití a materiálního vybavení armádních odstřelovačů*. Praha : MO, 2011.

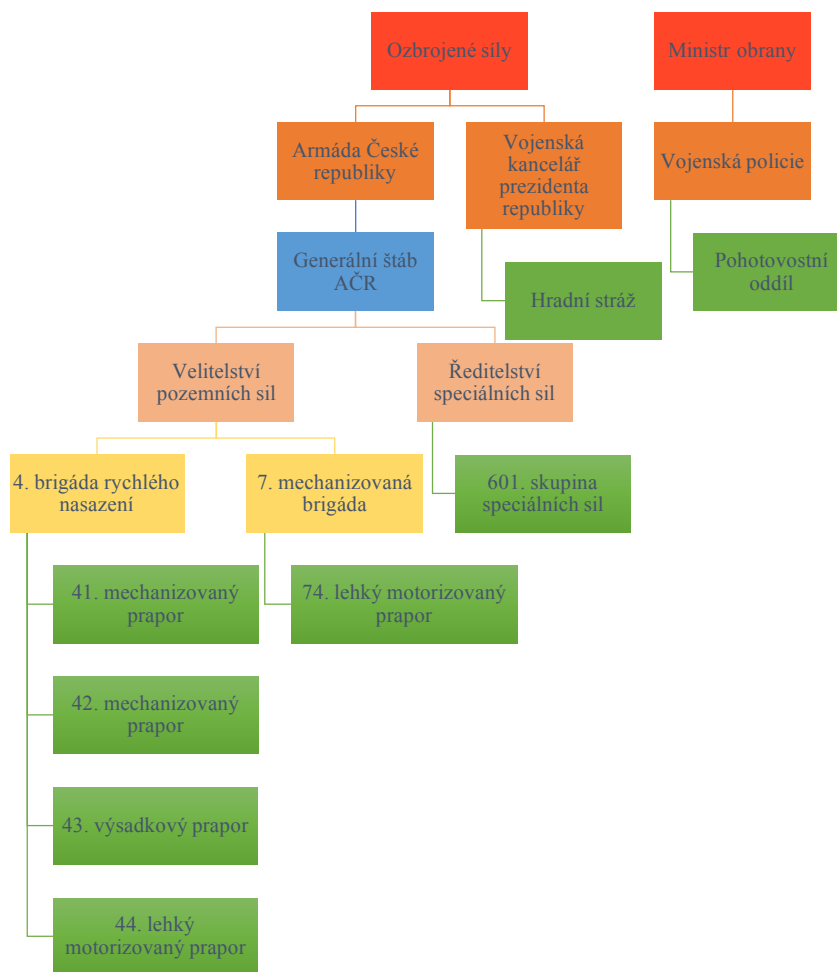
⁹⁶ DOUGHERTY, Martin J. *Odstřelovač SAS a speciálních jednotek: manuál odstřelovače SAS a speciálních jednotek*. Praha : Naše vojsko, 2014. ISBN 978-80-206-1474-2. s. 59.

⁹⁷ GENERÁLNÍ ŠTÁB ARMÁDY ČESKÉ REPUBLIKY. *Koncepce výcviku, použití a materiálního vybavení armádních odstřelovačů*. Praha : MO, 2011.

⁹⁸ GENERÁLNÍ ŠTÁB ARMÁDY ČESKÉ REPUBLIKY. *Koncepce výcviku, použití a materiálního vybavení armádních odstřelovačů*. Praha : MO, 2011.

⁹⁹ Rozhovor s panem pplk. Martinem Novákem, velitelem praporu Hradní stráže ze dne 9.11.2018.

Schéma č. 1: Organizační struktura zařazení odstřelovačů v rámci AČR¹⁰⁰.

3.2 Odstřelovači Pozemních sil

3.2.1 Systém velení a řízení skupin odstřelovačů Pozemních sil

V rámci pozemních sil jsou skupiny odstřelovačů vytvořeny identicky¹⁰¹. Skládají se z dvoučlenných odstřelovačských týmů, přičemž velitel prvního týmu je zároveň velitelem celé skupiny¹⁰². V rámci skupiny je Starší specialista skupiny odstřelovačů v hodnosti praporčíka velitelem prvního odstřelovačského týmu, jsou mu přímo podřízeni Mladší specialisté skupiny odstřelovačů v hodnostech rotmistrů, kteří jsou zároveň velitelé svých odstřelovačských týmů¹⁰³. Každému Staršímu specialistovi nebo Mladšímu specialistovi skupiny odstřelovačů je přímo podřízen Starší odstřelovač v hodnosti četaře,

¹⁰⁰ Vlastní zdroj

¹⁰¹ GENERÁLNÍ ŠTÁB ARMÁDY ČESKÉ REPUBLIKY. *Koncepce výcviku, použití a materiálního vybavení armádních odstřelovačů*. Praha : MO, 2011.

¹⁰² GENERÁLNÍ ŠTÁB ARMÁDY ČESKÉ REPUBLIKY. *Koncepce výcviku, použití a materiálního vybavení armádních odstřelovačů*. Praha : MO, 2011.

¹⁰³ GENERÁLNÍ ŠTÁB ARMÁDY ČESKÉ REPUBLIKY. *Koncepce výcviku, použití a materiálního vybavení armádních odstřelovačů*. Praha : MO, 2011.

s kterým tvoří odstřelovačský tým¹⁰⁴. Skupina odstřelovačů je podřízena veliteli jednotlivého praporu u kterého skupina působí, přičemž je logisticky zabezpečována velitelskou rotou, nebo rotou zbraní dle struktury jednotlivého praporu¹⁰⁵. V praxi je však zavedeno, že rutinní úkoly předává veliteli skupiny odstřelovačů velitel zabezpečovací roty, i když mu skupina odstřelovačů není nijak podřízena, zároveň je ale po tomto veliteli zcela nelogicky vyžadována i určitá odpovědnost za skupinu odstřelovačů¹⁰⁶.

3.2.2 Materiální zabezpečení skupin odstřelovačů Pozemních sil

Stěžejním dokumentem pro fungování skupin odstřelovačů v rámci Pozemních sil je Koncepce výcviku, použití a materiálního vybavení armádních odstřelovačů, podepsána bývalým Náčelníkem generálního štábu pane generálem Vlastimilem Pickem, zabývající se výcvikem odstřelovačů, skladbou výběrového řízení a především nákupem materiálu a výzbroje, přičemž byla vytvořena v roce 2011 s platností od 1. ledna 2012¹⁰⁷.

V problematice zabezpečení přepravy příslušníků skupin odstřelovačů pozemních sil je každá skupina vybavena jedním automobilem LR-110 HT, přičemž u 43. výsadkového praporu jsou navíc zařazeny čtyři čtyřkolky Bombardier¹⁰⁸. Padáková technika k nasazení pomocí seskoku z letounu se využívá ze skladů 43. výsadkového praporu, jelikož skupiny nedisponují samostatnou padákovou technikou.

Odstřelovači v rámci pozemních sil jsou aktuálně vyzbrojeni moderními multirážovými zbraňovými komplety od firmy Desert Tactical v rážích .308 Win, .338 LM, .375 Cheytac a .50 BMG s optickými zaměřovači společnosti March¹⁰⁹. Těmito zbraňovými komplety jsou odstřelovači schopni precizních zásahů na kratší vzdálenosti, tak i zásahů na velkou vzdálenost a to i za nočních podmínek¹¹⁰. Dále mají ve výzbroji odstřelovací pušky ráže .308 Win Sako TRG 22 s optickými zaměřovači Leupold Mark

¹⁰⁴ GENERÁLNÍ ŠTÁB ARMÁDY ČESKÉ REPUBLIKY. *Koncepce výcviku, použití a materiálního vybavení armádních odstřelovačů*. Praha : MO, 2011.

¹⁰⁵ GENERÁLNÍ ŠTÁB ARMÁDY ČESKÉ REPUBLIKY. *Koncepce výcviku, použití a materiálního vybavení armádních odstřelovačů*. Praha : MO, 2011.

¹⁰⁶ Vlastní zdroj

¹⁰⁷ GENERÁLNÍ ŠTÁB ARMÁDY ČESKÉ REPUBLIKY. *Koncepce výcviku, použití a materiálního vybavení armádních odstřelovačů*. Praha : MO, 2011.

¹⁰⁸ GENERÁLNÍ ŠTÁB ARMÁDY ČESKÉ REPUBLIKY. *Koncepce výcviku, použití a materiálního vybavení armádních odstřelovačů*. Praha : MO, 2011.

¹⁰⁹ GENERÁLNÍ ŠTÁB ARMÁDY ČESKÉ REPUBLIKY. *Koncepce výcviku, použití a materiálního vybavení armádních odstřelovačů*. Praha : MO, 2011.

¹¹⁰ GENERÁLNÍ ŠTÁB ARMÁDY ČESKÉ REPUBLIKY. *Koncepce výcviku, použití a materiálního vybavení armádních odstřelovačů*. Praha : MO, 2011.

4 v různých počtech v závislosti na jednotce¹¹¹. K dispozici mají rovněž standartní armádní útočnou pušku CZ Bren s příslušenstvím a pistole Glock 17¹¹². U 43. výsadkového praporu jsou atypicky zařazeny místo útočných pušek Bren pušky typu M4 od firmy Bushmaster a u 74. lehkého motorizovaného praporu jsou zařazeny namísto odstřelovačích pušek Sako TRG 22 pušky CZ 750 taktéž s optickým zaměřovačem Leupold Mark 4¹¹³.

Ohledně materiálního zabezpečení skupin odstřelovačů Pozemních sil bylo v souladu s Konceptí výstavby pořízeno v roce 2011 na každou skupinu velké množství materiálu. Jedná se zejména o zádobové systémy pro nošení odstřelovačích pušek, laserové dálkoměry s noční větví Moskito, laserové značkovače Dball A2, osobní noktovizory NL 914b, pozorovací monokuláry Meopta, osobní radiostanice od firmy Harris a anemometry od firmy Kestrel¹¹⁴. Systém balistické ochrany pro odstřelovače a jeho zavedení byl v Konceptí výstavby zmíněn, reálně však nebyl řešen a odstřelovači pozemních sil tak používají standartní materiál zavedený u výsadkových jednotek AČR¹¹⁵. Pro potřeby odstřelovačů byl také v AČR zaveden maskovací komplet pro odstřelovače¹¹⁶.

3.3 Odstřelovači Vojenské policie

3.3.1 Systém velení a řízení skupin odstřelovačů Vojenské policie

V současné době u Vojenské policie neexistuje samostatná skupina odstřelovačů, v organizační struktuře je pouze několik vojenských policistů, začleněných na systemizované místo odstřelovače/pozorovatele u HVVP, zásahového oddělení Velitelství ochranné služby VP Praha a v pohotovostních odděleních Velitelství VP Stará Boleslav, Tábor a Olomouc, kteří mají přidělenou odstřelovací pušku s optickým zaměřovačem. Neexistuje žádný logický systém zařazení těchto vojenských policistů na systemizované místo odstřelovač/pozorovatel¹¹⁷.

¹¹¹ GENERÁLNÍ ŠTÁB ARMÁDY ČESKÉ REPUBLIKY. *Koncepce výcviku, použití a materiálního vybavení armádních odstřelovačů*. Praha : MO, 2011.

¹¹² GENERÁLNÍ ŠTÁB ARMÁDY ČESKÉ REPUBLIKY. *Koncepce výcviku, použití a materiálního vybavení armádních odstřelovačů*. Praha : MO, 2011.

¹¹³ GENERÁLNÍ ŠTÁB ARMÁDY ČESKÉ REPUBLIKY. *Koncepce výcviku, použití a materiálního vybavení armádních odstřelovačů*. Praha : MO, 2011.

¹¹⁴ GENERÁLNÍ ŠTÁB ARMÁDY ČESKÉ REPUBLIKY. *Koncepce výcviku, použití a materiálního vybavení armádních odstřelovačů*. Praha : MO, 2011.

¹¹⁵ Vlastní zdroj

¹¹⁶ Vlastní zdroj

¹¹⁷ GENERÁLNÍ ŠTÁB ARMÁDY ČESKÉ REPUBLIKY. *Koncepce výcviku, použití a materiálního vybavení armádních odstřelovačů*. Praha : MO, 2011.

3.3.2 Materiální zabezpečení skupin odstřelovačů Vojenské policie

Problematika materiálního zabezpečení odstřelovačů Vojenské policie nebyla řešena v rámci Koncepce výcviku, použití a materiálního vybavení armádních odstřelovačů; předmětný dokument se zabývá pouze skupinami odstřelovačů v rámci Pozemních sil. Materiální zabezpečení odstřelovačů pohotovostních oddílů je tedy řešeno centrálními nákupy velitelstvím Vojenské policie. Neexistencí skupiny odstřelovačů Vojenské policie jsou odstřelovači Vojenské policie vzhledem k povaze úkolů vybaveni stejným materiálem a zbraněmi jako řadoví vojenští policisté, přičemž mají navíc k dispozici odstřelovačské komplety Sako TRG 22 s optickým zaměřovačem Schmidt Bender PM2. Dále jsou vybaveni prostředky pro akvizici cíle od firmy Leika, přístroji pro aktuální zjištění povětrnostních podmínek Kestrel a pozorovacími monokuláry Meopta. Dále mají k dispozici moderní poloautomatické odstřelovačské komplety M110 se systémem nočního vidění PVS-27. Vzhledem k neexistenci skupiny odstřelovačů v rámci pohotovostních oddílů nedisponují tito příslušníci vlastní technikou a přeprava je řešena technikou pohotovostního oddílu Vojenské policie¹¹⁸.

3.4 Odstřelovači Hradní stráže

3.4.1 Systém velení a řízení skupin odstřelovačů Hradní stráže

Odstřelovači Hradní stráže jsou v současnosti zařazeni do struktury jednotlivých rot prvního a druhého praporu Hradní stráže. V rámci každé roty působí družstvo odstřelovačů, přičemž velitelem družstva odstřelovačů je voják v hodnosti rotný. Dále jsou ve struktuře družstva zařazeni starší odstřelovači v hodnosti četařů a pomocníci v hodnostech desátníků. Odstřelovači Hradní stráže se primárně věnují stejným úkolům, jako řadoví příslušníci Hradní stráže, přičemž v případě požadavku jsou nasazováni jako odstřelovači, například při zajišťování důležitých zahraničních návštěv. Odstřelovači procházejí standardním výcvikem jako řadový příslušníci Hradní stráže, přičemž se navíc věnují výcviku ve střelbě z odstřelovací pušky. V současné době dochází ke změně struktur zařazení odstřelovačů Hradní stráže, a v průběhu roku 2019 dojde k vytvoření skupiny odstřelovačů Hradní stráže, která bude mít podobné parametry jako skupiny odstřelovačů v rámci Pozemních sil¹¹⁹.

¹¹⁸ Rozhovor s panem nrtm. Jakubem Nápravou, odstřelovačem Vojenské policie ze dne 15.11.2018.

¹¹⁹ Rozhovor s panem pplk. Martinem Novákem, velitelem praporu Hradní stráže ze dne 9.11.2018.

3.4.2 Materiální zabezpečení skupin odstřelovačů Hradní stráže

Problematika materiálního zabezpečení odstřelovačů Hradní stráže nebyla řešena v rámci Koncepce výcviku, použití a materiálního vybavení armádních odstřelovačů, protože předmětný dokument se zabývá pouze skupinami odstřelovačů v rámci Pozemních sil. Materiální zabezpečení je tedy řešeno přímo Hradní stráží. Odstřelovači Hradní stráže vzhledem k povaze úkolů jsou vybaveni stejným materiálem a zbraněmi jako řadoví příslušníci Hradní stráže, přičemž mají navíc k dispozici odstřelovačské komplety CZ 750 taktéž s optickým zaměřovačem Leupold Mark 4. Dále jsou vybaveni prostředky pro akvizici cíle, přístroji pro aktuální zjištění povětrnostních podmínek a pozorovacími monokuláry. Vzhledem k zařazení v rámci jednotlivých rot nedisponují vlastní technikou a přeprava je řešena v součinnosti s velitelem roty¹²⁰.

4 Právní rámec nasazení vojenských odstřelovačů

4.1 Definice použitých pojmů

4.1.1 Ochrana obyvatelstva

Ochrana obyvatelstva je širokou „multiresortní“ disciplínou, kterou není možné vysvětlovat a řešit jen jako plnění úkolů civilní ochrany, zejména varování, evakuaci, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva (ve vazbě na Ženevské úmluvy z 12. srpna 1949), ale jako soubor činností a úkolů odpovědných orgánů veřejné správy, právnických a podnikajících fyzických osob a také občanů, které vedou k zabezpečení ochrany života, zdraví, majetku a životního prostředí, v souladu s platnými právními předpisy. Úkoly jednotlivých orgánů jsou nepřenositelné a jejich plnění vyplývá zkonkrétních ustanovení právních předpisů¹²¹.

4.1.1 Krizová situace

Je kritická situace, při které je vyhlášen krizový stav (stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu, válečný stav) k tomu, aby k odezvě bylo možno též aplikovat nadstandartní opatření, zdroje, síly a prostředky¹²².

¹²⁰ Rozhovor s panem pplk. Martinem Novákem, velitelem praporu Hradní stráže ze dne 9.11.2018.

¹²¹ Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 [online]. Praha : Ministerstvo vnitra ČR, 2013 [cit. 2018-10-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.hzscr.cz/soubor/koncepce-oo-2020-2030-pdf.aspx>>.

¹²² PROCHÁZKOVÁ, Dana. *Analýza a řízení rizik*. Praha : České vysoké učení technické, 2011. ISBN 978-80-01-04841-2. s. 164.

4.1.2 Stupeň ohrožení státu

Jedná se o druhý nejvyšší krizový stav České republiky. Může být vyhlášen Parlamentem České republiky na návrh vlády v případě, že je bezprostředně ohrožena svrchovanost státu, narušena nebo ohrožena územní celistvost státu anebo jeho demokratické zásady. Pro vyhlášení tohoto stavu je zapotřebí, aby s jeho vyhlášením souhlasila nadpoloviční většina všech poslanců a nadpoloviční většina všech senátorů¹²³.

Po dobu trvání stavu ohrožení státu může vláda požadovat, aby Parlament České republiky projednal vládní návrh zákona ve zkráceném jednání, to znamená, že Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky se o něm usnese do 72 hodin od jeho podání a Senát Parlamentu České republiky do 24 hodin od jeho postoupení Poslaneckou sněmovnou. Neusnese-li se Senát do 24 hodin, platí, že byl zákon přijat¹²⁴.

Po dobu trvání stavu ohrožení státu, jakož i válečného stavu nemá prezident právo vracet zákon přijatý ve zkráceném jednání. Ve zkráceném jednání však nelze předkládat návrh ústavního zákona¹²⁵.

4.1.3 Válečný stav

Válečný stav je nejvyšším krizovým stavem České republiky, který mohou orgány České republiky vyhlásit v reakci na mimořádnou událost či ohrožení státu. Jedná se o stav, kdy dvě a více stran jsou ve vzájemném ozbrojeném konfliktu, přičemž se především jedná o stav vzniklý mezi státy nebo jinými subjekty mezinárodního práva. V případě České republiky se jedná o stav, kdy je Česká republika napadena ozbrojenou složkou jiného státu nebo o stav, kdy je Česká republika povinna plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení. Vyhláší jej Parlament České republiky na návrh vlády a k jeho vyhlášení je zapotřebí souhlas nadpoloviční většiny všech poslanců a souhlas nadpoloviční většiny všech senátorů¹²⁶.

¹²³ ČR. Zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1998, částka 39. Dostupné z WWW: <<https://esipa.cz/sbirka/sbsrv.dll/sb?DR=AZ&CP=1998s110-2000s300>>.

¹²⁴ ČR. Zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1998, částka 39. Dostupné z WWW: <<https://esipa.cz/sbirka/sbsrv.dll/sb?DR=AZ&CP=1998s110-2000s300>>.

¹²⁵ ČR. Zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1998, částka 39. Dostupné z WWW: <<https://esipa.cz/sbirka/sbsrv.dll/sb?DR=AZ&CP=1998s110-2000s300>>.

¹²⁶ Válečný stav. In Wikipedia: the free encyclopedia [online]. St. Petersburg (Florida): Wikipedia Foundation, 29.6.2011, poslední aktualizace 12.1.2018 [cit. 2018-10-22]. Dostupné z WWW: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Válečný_stav>.

4.2 Nasazení na území České republiky

4.2.1 Specifika civilní ochrany a obrany

Ochrana obyvatelstva v České republice v současné době zabezpečuje ochranu života, zdraví, majetku a úměrně životního prostředí s ohledem na mimořádné události nevojenského i vojenského charakteru¹²⁷.

Dle zákona č. 219/1999 Sb., vláda stanoví nařízením s využitím čl. 67 Dodatkového protokolu k Ženevským úmluvám z 12. srpna 1949 o ochraně obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů vojenské útvary, vojenská zařízení anebo jejich části nebo kategorie příslušníků ozbrojených sil k plnění úkolů civilní obrany podle čl. 61 tohoto protokolu¹²⁸.

Armáda by za SoS a VS mohla použít část svých jednotek, které by byly volné pro domácí vojenské i nevojenské operace. Nesmíme ale zapomenout, že jejich složení nebude jasné vzhledem k vojenským úkolům s vyšší prioritou. AČR již nezabezpečuje celorepublikovou plošnou koncentraci svých útvarů, tedy ani jednotkami vyčleněnými pro teritorium není schopna okamžitě působit. Zde by bylo nutné předem identifikovat jednotky a jejich schopnosti, které by byly pevně vyčleněny pro naše teritorium s převahou úkolů OOb¹²⁹.

Z předchozích informací lze dedukovat, že skupiny odstřelovačů nejsou primárně určeny pro potřeby civilní obrany a lze předpokládat, že při vyhlášení vyšších krizových stavů by plnily úkoly obranného charakteru, nebo by byly nasazeny k plnění úkolů Policie České republiky. Autor také shledává jako reálnou možnost nasazení odstřelovačů pro plnění úkolů fyzické ochrany kritické infrastruktury.

4.2.2 Specifika plnění úkolů v součinnosti s Policií České republiky

V zákoně č. 219/1999 Sb. o ozbrojených silách České republiky je v § 14 uvedeno, že armádu lze použít k plnění úkolů Policie České republiky, pokud síly a prostředky

¹²⁷ PROCHÁZKOVÁ, Dana. *Ochrana osob a majetku*. Praha : České vysoké učení technické, 2011. ISBN 978-80-01-04843-6. s. 60.

¹²⁸ ČR. Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1999, částka 76. Dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-219>>.

¹²⁹ HALAŠKA, J., NAVRÁTIL, L., *Jak řešit ochranu obyvatelstva za stavu ohrožení státu a válečného stavu?*, *Vojenské rozhledy*, 2015, roč. 24 (56), č.4, s.58–67, ISSN 1210-3292 (tištěná verze), ISSN 2336-2995 (on-line). Dostupné z WWW: <<http://vojenskerozhledy.cz/kategorie/jak-resit-ochranu-obyvatelstva-za-stavu-ohrozeni-statu-a-valecneho-stavu>>.

Policie České republiky nebudou dostatečné k zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti, a to na dobu nezbytně nutnou¹³⁰.

Dále je toto použití armády pro potřeby Policie České republiky řešeno v zákoně č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky, kde je mimo jiné stanoveno, že pokud síly a prostředky policie nebudou dostatečné k zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti, může vláda České republiky povolat k plnění úkolů policie vojáky v činné službě a příslušníky Vězeňské služby České republiky nebo Celní správy České republiky. Vojáky a příslušníky lze povolat na nezbytnou dobu. Vojáci a příslušníci povolání podle odstavce 1 mají při plnění úkolů policie oprávnění a povinnosti policisty; vláda České republiky může rozsah těchto oprávnění a povinností omezit¹³¹.

K nasazení AČR pro potřeby Policie České republiky v minulosti již několikrát došlo. Lze zmínit likvidaci zbytků munice a ochranu prostoru po výbuchu muničního skladu ve Vrběticích, nebo například migrační krizi, při které byla Armáda České republiky vyslána v rámci prověrky na ochranu a kontrolu státní hranice¹³².

Konkrétně se uvažovalo o nasazení odstřelovačů AČR pro potřeby Policie České republiky v rámci prevence šíření Afrického moru v roce 2017. V areálu bývalého muničního skladu Vrbětice, kde stále byly prováděny sanační práce se nacházelo několik set kusů divokých prasat. Úkolem odstřelovačů měla být redukce stáda s ohledem na zabránění šíření nemoci. Nakonec však bylo rozhodnuto o nasazení odstřelovačů zásahových jednotek Policie ČR¹³³.

4.2.3 Specifika Hradní stráže

Dle zákona č. 219/1999 Sb., Hradní stráž provádí mimo jiné vnější ostrahu areálu Pražského hradu, zabezpečuje jeho obranu a provádí vnější ostrahu a obranu objektů,

¹³⁰ ČR. Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1999, částka 76. Dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-219>>.

¹³¹ ČR. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2008, částka 91. Dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273#p22>>.

¹³² VOSKA, M. Policisté a vojáci společně cvičili ochranu hranic [online]. Praha : Ministerstvo obrany ČR, 2015 [cit. 2018-10-31]. Dostupné z WWW: <<http://www.mocr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/policiste-a-vojaci-spolecne-cvicili-ochranu-hranic-115058/>>.

¹³³ FUSKA, A. Policejní odstřelovači budou likvidovat divočáky v noci a speciální municí [online]. Praha : Právo, 2017 [cit. 2019-02-10]. Dostupné z WWW: <<https://www.novinky.cz/domaci/452051-policejni-odstrelovaci-budou-likvidovat-divocaky-v-noci-a-specialni-munici.html>>.

kteře jsou dočasným sídlem prezidenta a jeho hostů, přičemž Hradní stráž nemůže být použita k plnění jiných úkolů bez souhlasu prezidenta¹³⁴.

4.2.4 Specifika Vojenské policie

Zákon č. 300/2013 Sb. o Vojenské policii mimo jiné stanovuje, že Vojenská policie působí vůči:

a) vojákům v činné službě,

b) osobám, které se nacházejí ve vojenských objektech a v prostoru, kde ozbrojené síly plní své úkoly nebo kde se koná vojenské cvičení nebo kde je zajišťována bezpečnost chráněné osoby,

c) osobám, které jsou podezřelé, že spáchaly nebo páchají trestné činy nebo přestupky proti vojákům ve vojenském objektu nebo prostoru, kde ozbrojené síly plní své úkoly nebo kde se koná vojenské cvičení, nebo trestné činy nebo přestupky spolu s vojáky nebo proti vojenskému objektu, vojenskému materiálu nebo ostatnímu majetku státu, s nímž je příslušné hospodařit ministerstvo, pokud tento zákon nestanoví jinak¹³⁵.

Z výše uvedeného vyplývá, že Vojenská policie primárně působí vůči vojákům v činné službě, zabezpečuje chráněnou osobu a vyšetřuje trestné činy spáchané ve vojenských objektech nebo na vojenském materiálu.

4.3 Nasazení v zahraničních misích

Zahraníční nasazení Armády České republiky definuje zejména zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky. Kromě paragrafu 9, který mimo jiné hovoří o úkolech vyplývajících z mezinárodních smluvních závazků České republiky o společné obraně proti napadení, se jedná především o paragraf 10 s názvem Mezinárodní spolupráce, který uvádí například spolupráci s cizími ozbrojenými silami na základě mezinárodních smluv ve prospěch míru a bezpečnosti, a to zejména účasti na operacích na podporu a udržení míru, záchranných a humanitárních akcích¹³⁶.

¹³⁴ ČR. Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1999, částka 76. Dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-219>>.

¹³⁵ ČR. Zákon č. 300/2013 Sb., o Vojenské policii. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2013, částka 115. Dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-300#cast1>>.

¹³⁶ Armáda České republiky. In Wikipedia: the free encyclopedia [online]. St. Petersburg (Florida): Wikipedia Foundation, 19.12.2005, poslední aktualizace 2.11.2018 [cit. 2018-11-03]. Dostupné z WWW: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Armáda_České_republiky#Zahraníční%3%AD_mise>.

Čeští vojáci se účastní zahraničních operací na základě smluvních závazků k mezinárodním organizacím, jichž je Česká republika členem, a to především v rámci OSN, NATO, EU nebo OBSE, případně na bázi bilaterálních dohod. V závislosti na mandátu dané mise armáda vysílá do zahraničí nejen vojenské pozorovatele, poradní a výcvikové týmy či polní nemocnice, ale i bojové jednotky pozemních či speciálních sil a úkolová uskupení vzdušných sil. Schvalování zahraničních misí je v kompetenci obou komor Parlamentu České republiky¹³⁷.

4.4 Použití vojenské zbraně a zvláštních prostředků

Zákon č. 219/1999 Sb. o ozbrojených silách České republiky mimo jiné stanovuje, že voják v činné službě je oprávněn při výkonu pořádkové, strážní, eskortní a dozorcí služby použít vojenskou zbraň nebo zvláštní prostředky uvedené v § 42a odst. 2,

a) aby odvrátil přímo hrozící nebo trvajícím útok vedený proti jeho osobě nebo útok, který mu bezprostředně hrozí, anebo útok na život nebo zdraví jiné osoby,

b) aby odvrátil nebezpečný útok, který ohrožuje střežený objekt nebo stanoviště, a to po marné výzvě, aby od útoku bylo upuštěno,

c) aby zamezil útěku ozbrojené osoby nebo osoby důvodně podezřelé ze spáchání zvlášť závažného zločinu, kterou nelze jiným způsobem zadržet,

d) je-li třeba zneškodnit zvíře, ohrožuje-li život nebo zdraví osob¹³⁸.

5 Metody zpracování dat

K ověření navrhovaného řešení bylo provedeno dotazníkové šetření, které bylo nahráno na server www.survio.com především z důvodu snazší distribuce mezi respondenty. Tato technika byla zvolena především z důvodu různé dislokace jednotlivých skupin odstřelovačů a s ohledem na zachování anonymity vzhledem k poměrně malému vzorku respondentů. Dotazník je dostupný na webové adrese: <https://www.survio.com/survey/d/G1C4A7F4M1M7P5O5J>.

¹³⁷ Armáda České republiky. In Wikipedia: the free encyclopedia [online]. St. Petersburg (Florida): Wikipedia Foundation, 19.12.2005, poslední aktualizace 2.11.2018 [cit. 2018-11-03]. Dostupné z WWW: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Armáda_České_republiky#Zahraničn%C3%AD_mise>.

¹³⁸ ČR. Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1999, částka 76. Dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-219>>.

Dotazník byl vytvořen pro ověření a případné usměrnění autorem dále navrhovaného řešení, tak aby odpovídalo všeobecnému názoru a nebylo jen řešením jednotlivce. Skládá se ze 40 otázek zahrnující otázky z oblasti personální problematiky, problematiky materiálního zabezpečení, finanční stránky a systému velení a řízení skupin odstřelovačů. Dotazník je anonymní, byl vytvořen pro potřeby této bakalářské práce a obsahuje uzavřené i otevřené otázky.

Každá z jednotlivých otázek dotazníkového šetření je rozpracována v kapitole 5.3 „Vyhodnocení jednotlivých částí dotazníkového šetření“. Zpracování dat dotazníkového šetření bakalářské práce bylo manuální, a výsledky byly zpracovány v počítačovém programu Word a Excel. Vyhodnocení otázek bylo zpracováno včetně grafů, přičemž shrnutí dosažených výsledků je uvedeno v kapitole 5.4 „Hlavní zjištění vytyčené na základě dotazníkového šetření“. Grafy byly řádně očíslovány, přičemž u každého grafu je uvedena otázka, na kterou respondenti odpovídali.

5.1 Popis zkoumaného vzorku

Zkoumaný vzorek tvořili služebně aktivní odstřelovači Pozemních sil Armády České republiky, zařazení na systemizovaném místě staršího odstřelovače, mladšího specialisty skupiny odstřelovačů a staršího specialisty skupiny odstřelovačů. Konkrétně se jedná o skupiny odstřelovačů 41. mechanizovaného praporu, 42. mechanizovaného praporu, 43. výsadkového praporu, 44. lehkého-motorizovaného praporu a 74. lehkého-motorizovaného praporu. Vzhledem k poměrně malému vzorku respondentů bylo vyhodnocení provedeno ze všech odevzdaných dotazníkových šetření.

5.2 Průběh dotazníkového šetření

Realizace dotazníkového šetření bylo provedeno autorem bakalářské práce. Za účelem snadné dostupnosti a šíření dotazníku vzhledem k dislokaci jednotlivých odstřelovačů po celém území České republiky i v zahraničních operacích AČR, bylo autorem zvoleno webové řešení dotazníkového šetření poskytované serverem www.survio.com. Z důvodu ochrany citlivých údajů o struktuře skupin odstřelovačů v rámci AČR není ve výsledcích uveden reálný počet oslovených respondentů. Celková návratnost dotazníku dosáhla úrovně 67%, přičemž 33% nemohlo dotazník vyplnit ze služebních důvodů. Přístup oslovených respondentů lze hodnotit jako kladný. Dotazníky byly vyplněny korektně se zaměřením na skutečný stav a hledání nedostatků v rámci fungování skupin odstřelovačů. Pouze v otázce č. 16 bylo vyřazeno celkem pět odpovědí,

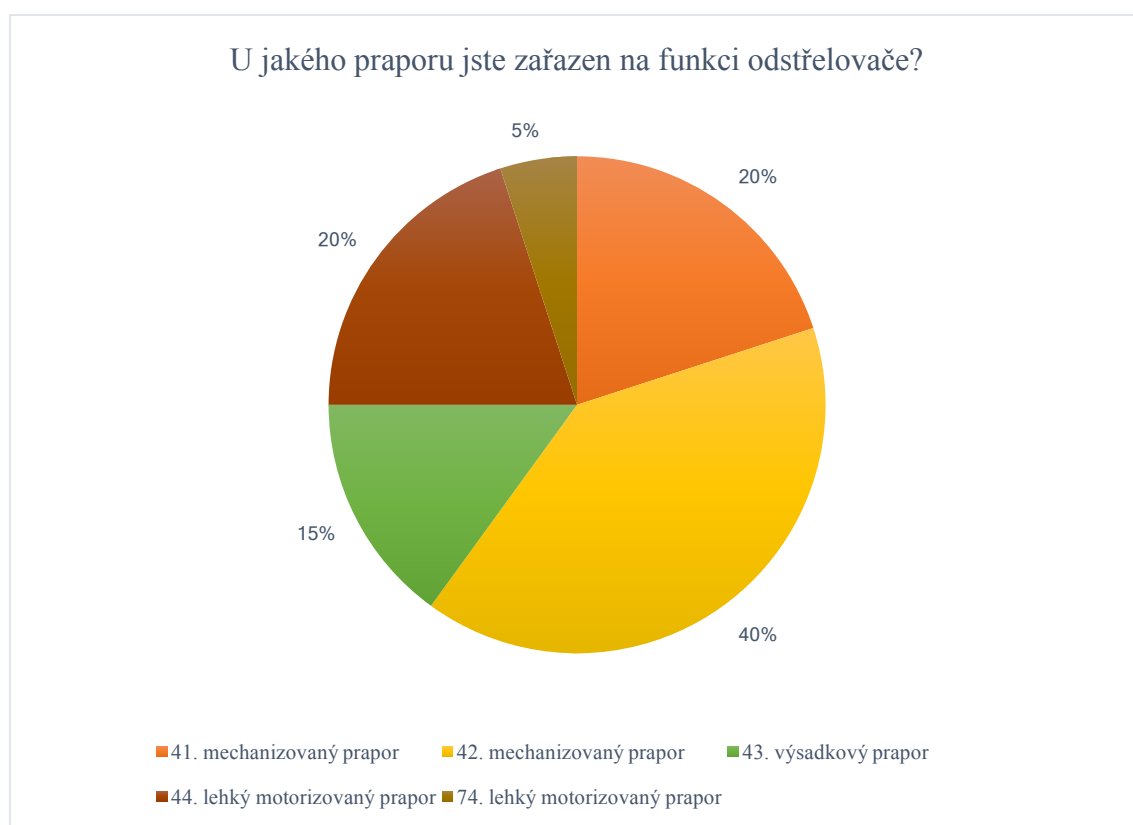
ve čtyřech případech respondenti nedokázali na otázku odpovědět a jedna odpověď byla zaznamenána v jiném než požadovaném formátu.

5.3 Vyhodnocení jednotlivých částí dotazníkového šetření

Otázka č. 1: U jakého praporu jste zařazen na funkci odstřelovače?

Otázka zkoumala dislokaci jednotlivých dotazovaných odstřelovačů. Z odevzdaných dotazníků bylo 20% dotazníků vyplněno odstřelovači zařazenými u 41. mechanizovaného praporu, 40% bylo vyplněno odstřelovači 42. mechanizovaného praporu, 15% bylo vyplněno odstřelovači 43. výsadkového praporu, 20% bylo vyplněno odstřelovači 44. lehkého motorizovaného praporu a 5% bylo vyplněno odstřelovači 74. lehkého motorizovaného praporu¹³⁹.

Graf č. 1: Dislokace odstřelovačů Pozemních sil účastnících se dotazníkového šetření¹⁴⁰.

Z předmětého grafu vyplývá, že se dotazníkového šetření zúčastnily všechny skupiny odstřelovačů Pozemních sil Armády České republiky, přičemž množství

¹³⁹ Graf č. 1: Dislokace odstřelovačů Pozemních sil účastnících se dotazníkového šetření

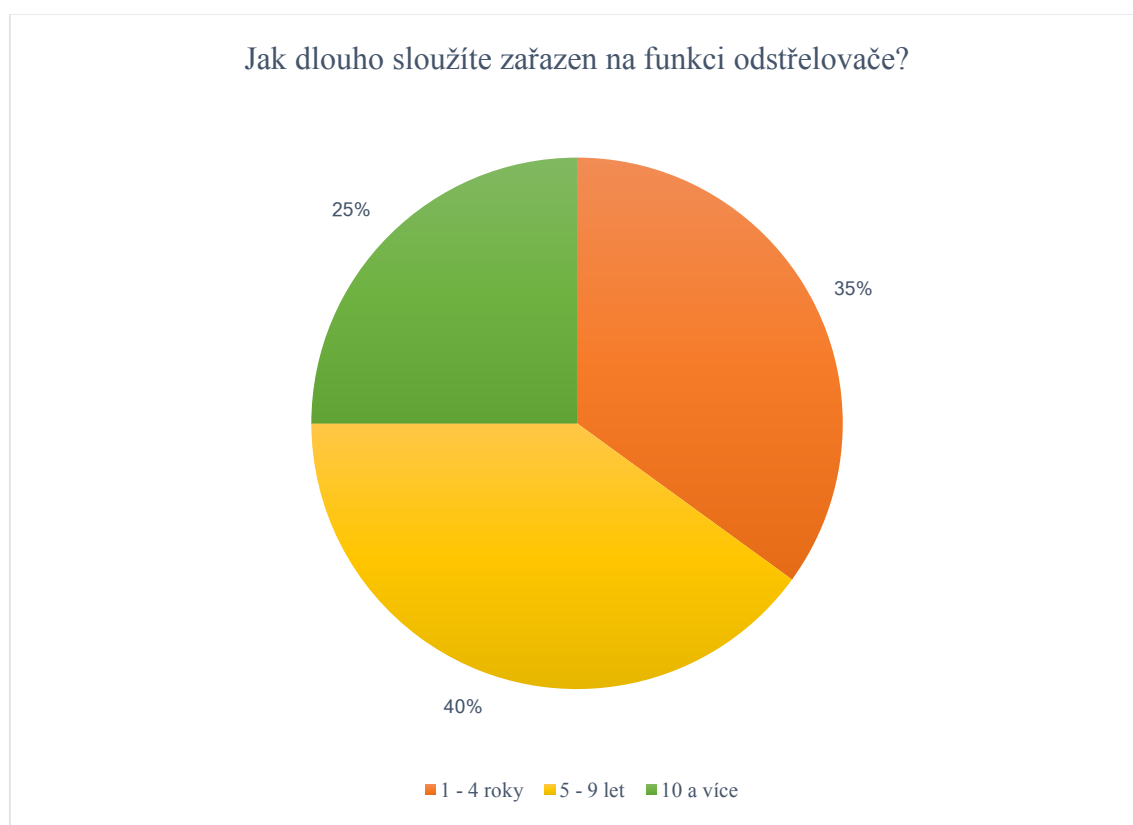
¹⁴⁰ Výsledek vlastního dotazníkového šetření

odevzdaných dotazníků je vyjádřeno procentuálním poměrem ze všech odevzdaných dotazníků.

Otázka č. 2: Jak dlouho sloužíte zařazen na funkci odstřelovače?

Tato otázka zkoumala po jakou dobu jsou odstřelovači zařazení na funkcích odstřelovačů. Na základě odevzdaných dotazníků je v současnosti 35% dotázaných zařazeno na systemizovaném místě odstřelovače po dobu 1-4 roky. Funkci odstřelovače vykonává po dobu 5-9 let 40% dotázaných a 25% respondentů je na pozici odstřelovače zařazeno 10 a více let¹⁴¹.

Graf č. 2: Doba služebního zařazení na funkci odstřelovače¹⁴².

Z předmětného grafu je patrná generační vyváženost příslušníků skupin odstřelovačů. Graf podporuje autorovo tvrzení, že výkon profese odstřelovače je celoživotní specializací.

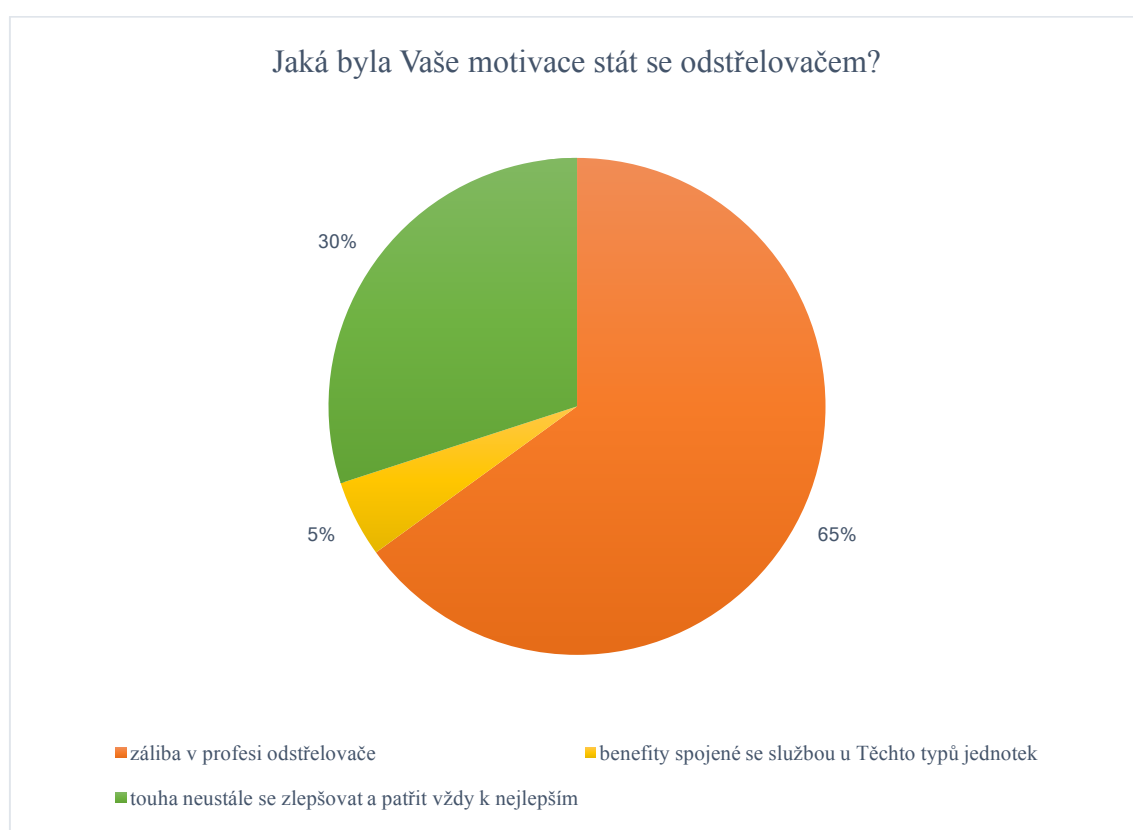
¹⁴¹ Graf č. 2: Doba služebního zařazení na funkci odstřelovače

¹⁴² Výsledek vlastního dotazníkového šetření

Otázka č. 3: Jaká byla Vaše motivace stát se odstřelovačem?

Smyslem této otázky bylo zkoumání motivace, kterou měli současní odstřelovači pro vstup na skupinu odstřelovačů. Z osloveného vzorku respondentů 65% dotázaných odpovědělo, že to bylo z důvodu záliby v profesi odstřelovače, přičemž se především jednalo o střelbu ze zbraní a náplň práce odstřelovačů. Touhou neustále se zlepšovat a patřit k těm nejlepším bylo motivováno 30% a pro 5% respondentů bylo motivací užívání benefitů spojených se službou u Těchto jednotek¹⁴³.

Graf č. 3: Doba služebního zařazení na funkci odstřelovače¹⁴⁴.

Z výše vyobrazeného grafu vyplývá, že hlavním motivačním prvkem úspěšných kandidátů výběrového řízení na skupinu odstřelovačů je především zájem o problematiku precizní střelby na dlouhé vzdálenosti a problematiku odstřelování komplexně. Nedílnou součástí této motivace je však také profesní prestiž a uznání.

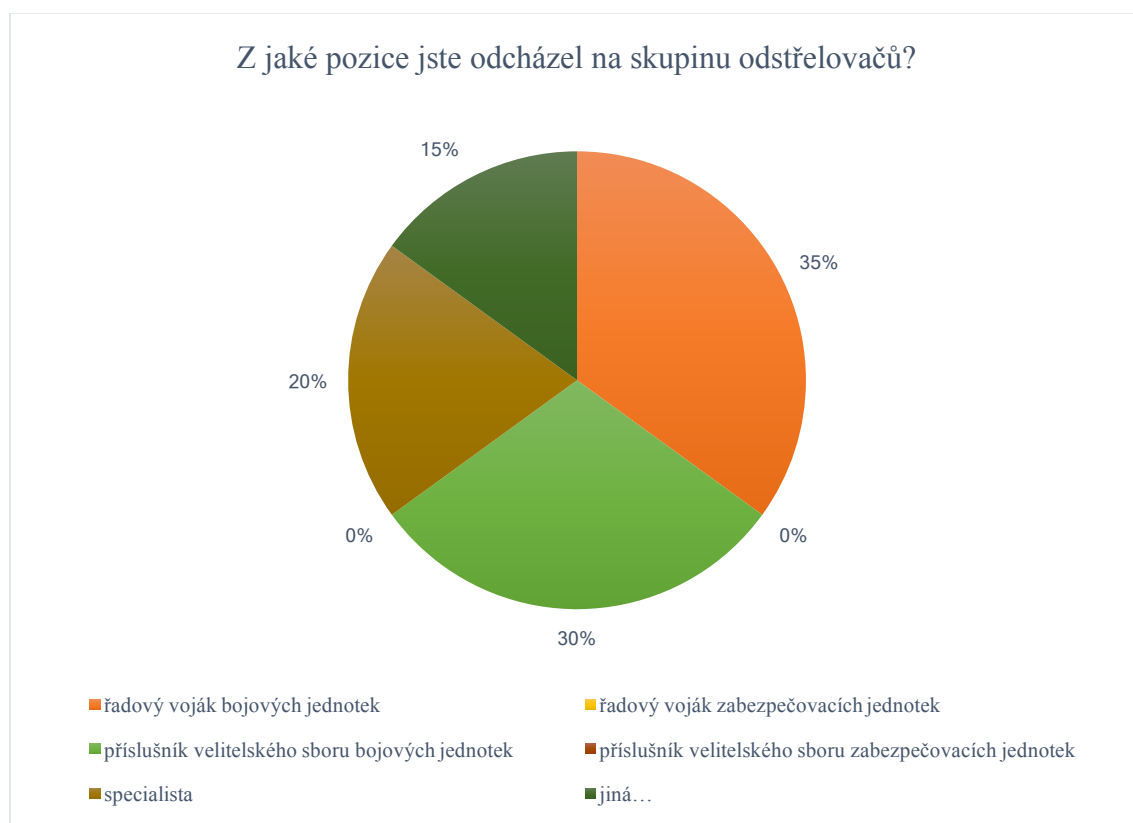
¹⁴³ Graf č. 3: Doba služebního zařazení na funkci odstřelovače

¹⁴⁴ Výsledek vlastního dotazníkového šetření

Otázka č. 4: Z jaké pozice jste odcházel na skupinu odstřelovačů?

Tato otázka zkoumala z jakého systemizovaného místa, odcházeli aktuálně služebně aktivní odstřelovači na skupinu odstřelovačů. Z vyplněných dotazníků 35% dotázaných odpovědělo, že odcházelo jako řadový voják bojových jednotek. Jako příslušníci velitelského sboru bojových jednotek odcházelo na skupinu odstřelovačů 30% oslovených, 20% respondentů odcházelo z pozice specialisty a 15% dotázaných uvedlo, že odcházelo z jiné pozice. Konkrétně jako řadový příslušníci průzkumné skupiny¹⁴⁵.

Graf č. 4: Vyhodnocení zařazení, které odstřelovači zastávali před převelením na skupinu odstřelovačů¹⁴⁶.

Z vyobrazeného grafu vyplývá, že se vhodní odstřelovači rekrutují především z bojových a průzkumných jednotek. V rámci bojových jednotek současně zhruba polovina odcházela z nižších velitelských pozic.

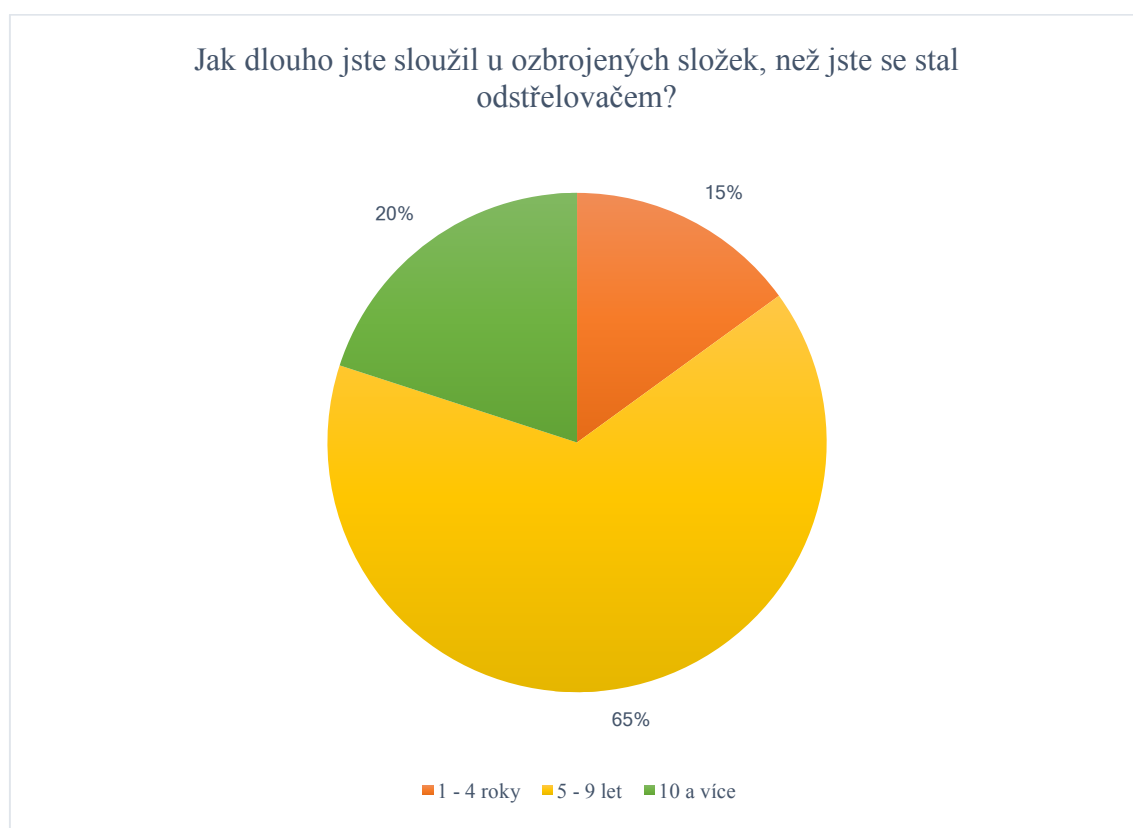
¹⁴⁵ Graf č. 4: Vyhodnocení zařazení, které odstřelovači zastávali před převelením na skupinu odstřelovačů

¹⁴⁶ Výsledek vlastního dotazníkového šetření

Otázka č. 5: Jak dlouho jste sloužil u ozbrojených složek, než jste se stal odstřelovačem?

Smyslem této otázky byl výzkum doby, kterou byli současní odstřelovači ve služebním poměru, než prošli výběrovým řízením na skupinu odstřelovačů. Z celkového vzorku 65% dotázaných odpovědělo, že sloužili 5-9 let. 30% dotázaných bylo před nástupem na skupinu odstřelovačů ve služebním poměru již 10 a více let a 15% respondentů bylo ve služebním poměru po dobu 1-4 roků¹⁴⁷.

Graf č. 5: Doba služebního poměru před nástupem na skupinu odstřelovačů¹⁴⁸.

Z předmětného grafu vyplývá, že současní odstřelovači mají za sebou dlouholetou zkušenost s ozbrojenými složkami, než se stali odstřelovači. Autor v tomto jevu spatřuje benefit především ve znalosti taktických postupů používaných jinými jednotkami. Odstřelovač dále tyto znalosti využije především ve spolupráci s těmito jednotkami, přičemž je lze aplikovat i na předpověď chování nepřítele.

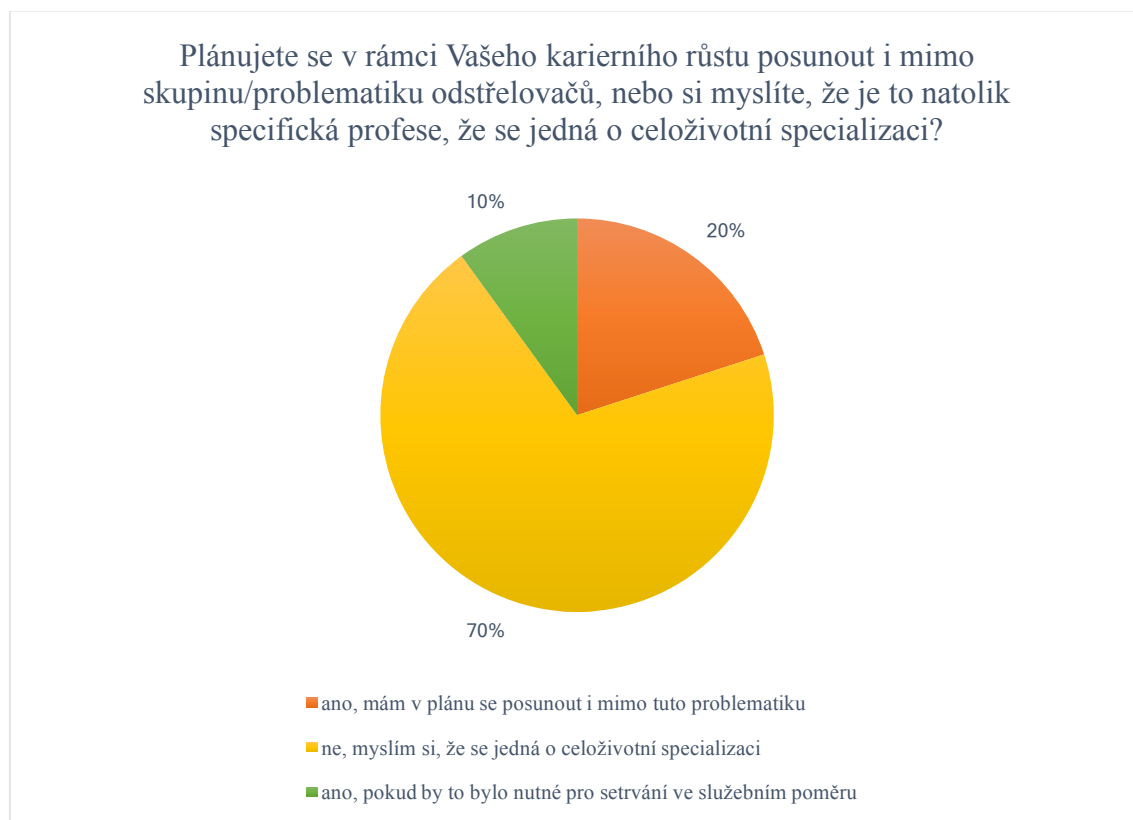
¹⁴⁷ Graf č. 5: Doba služebního poměru před nástupem na skupinu odstřelovačů

¹⁴⁸ Výsledek vlastního dotazníkového šetření

Otázka č. 6: Plánujete se v rámci Vašeho kariérního růstu posunout i mimo skupinu/problematiku odstřelovačů, nebo si myslíte, že je to natolik specifická profese, že se jedná o celoživotní specializaci?

Tato otázka zkoumala pohled aktuálně služebně aktivních odstřelovačů na problematiku odstřelování. Zda ji chápou jako celoživotní specializaci, přičemž si myslí, že se jedná o natolik specifickou problematiku ve které je potřeba se neustále vzdělávat, nebo zda ji chápou jako určitý stupeň kariéry a nepovažují za nutné se zabývat touto problematikou po celou dobu kariéry. Z řádně odevzdaných dotazníků 70% dotázaných odpovědělo, že si myslí, že se jedná o celoživotní specializaci. Jako určitou část v kariéře v ozbrojených složkách to považuje 20% dotázaných, přičemž pro 10% respondentů je zásadním faktorem především setrvání ve služebním poměru. To znamená, že 10% dotázaných by se zabývalo i jinou problematikou, pokud by se nemohli nadále zabývat problematikou odstřelování¹⁴⁹.

Graf č. 6: Problematika odstřelování jako celoživotní specializace¹⁵⁰.

¹⁴⁹ Graf č. 6: Problematika odstřelování jako celoživotní specializace

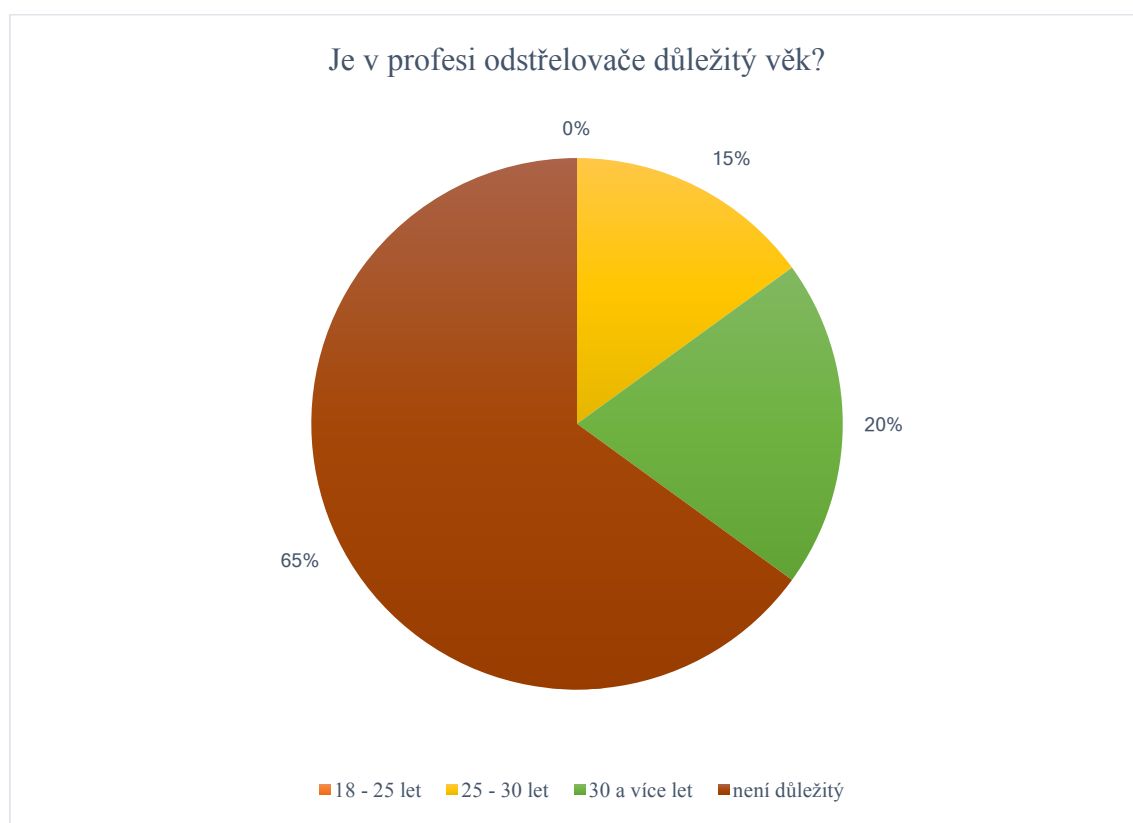
¹⁵⁰ Výsledek vlastního dotazníkového šetření

Předchozí graf jasně vykazuje, že většina současných odstřelovačů považuje tuto profesi za celoživotní specializaci, ve které je potřeba se neustále vzdělávat a mnohdy této problematice zasvětit celý svůj aktivní profesní život.

Otázka č. 7: Je v profesi odstřelovače důležitý věk?

Smyslem této otázky byl výzkum v rámci aktuálně služebně aktivních odstřelovačů na věk odstřelovače, především z hlediska rozdílných fyzických a psychických vlastností jedinců v jednotlivých dekadách života. Z vyplněných dotazníků 65% dotázaných odpovědělo, že věk není důležitý. Odpověď, že odstřelovači by mělo být 30 a více let zvolilo 20% respondentů a 15% dotázaných zvolilo věk mezi 25 - 30 rokem života¹⁵¹.

Graf č. 7: Role stáří v profesi odstřelovače¹⁵².

Z předmětného grafu vyplývá, že dle názoru současných odstřelovačů není fyzický věk odstřelovače důležitý, přičemž je viditelný určitý požadavek na psychickou vyzrálost a zkušenosti získané v mládí.

¹⁵¹ Graf č. 7: Role stáří v profesi odstřelovače

¹⁵² Výsledek vlastního dotazníkového šetření

Otázka č. 8: Kolik zahraničních misí jste absolvoval na funkci odstřelovač?

Otázka zkoumala, kolik zahraničních operací absolvovali vojáci zařazení na pozicích odstřelovačů na funkci odstřelovačů. To znamená, že v zahraničních operacích plnili úkoly odstřelovačů, na které jsou primárně cvičeni a nebyli zařazení na jiné funkci. Z celkového počtu odevzdaných dotazníků 35% dotázaných odpovědělo, že plnili úkoly spojené s problematikou odstřelování pouze na jedné zahraniční misi. Na dvou zahraničních misích bylo zařazeno na pozici odstřelovače 25% respondentů, 15% plnilo tyto úkoly na třech zahraničních misích a 10% dotázaných tyto úkoly plnili na pěti zahraničních misích Armády České republiky¹⁵³.

Graf č. 8: Zahraniční mise absolvované na funkci odstřelovač¹⁵⁴.

Uvedený graf dokládá skutečnost, že odstřelovači absolvovali menší počet zahraničních operací spojených s problematikou odstřelování. Autor je přesvědčen, že je to dáno především neúčastí Armády České republiky v zahraničních operacích vysoké intenzity, tím nebyla v zásadě vyvolána potřeba této profese.

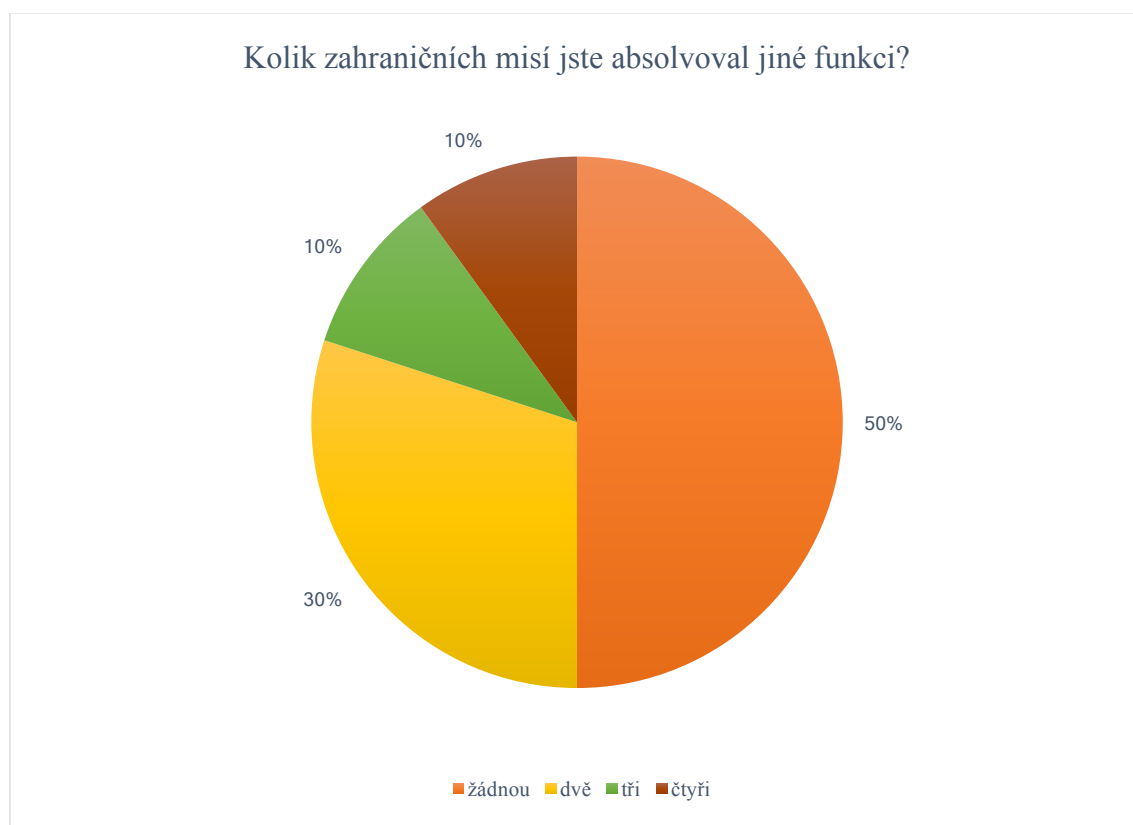
¹⁵³ Graf č. 8: Zahraniční mise absolvované na funkci odstřelovač

¹⁵⁴ Výsledek vlastního dotazníkového šetření

Otázka č. 9: Kolik zahraničních misí jste absolvoval na jiné funkci?

Tato otázka zkoumala, kolik zahraničních operací absolvovali vojáci zařazení na pozicích odstřelovačů na jiných funkcích. To znamená, že v zahraničních operacích plnili úkoly, které nebyli spojené s problematikou odstřelování. Z vyplněných dotazníků 50% dotázaných odpovědělo, že nebyli zařazeni na jiné pozici v žádné zahraniční misi. Na dvou zahraničních misích bylo zařazeno na jiné pozici 30% respondentů, 10% plnilo jiné úkoly na třech zahraničních misích a 10% dotázaných, tyto úkoly plnili ve čtyřech zahraničních misích Armády České republiky¹⁵⁵.

Graf č. 9: Zahraniční mise absolvované na jiné funkci¹⁵⁶.

Z předmětného grafu vyplývá, že polovina současných odstřelovačů se nezúčastnila zahraniční operace na jiné funkci, než na funkci odstřelovače. Naopak druhá polovina respondentů se zúčastnila více než jedné operace. Dle autorova informací je to dáno především ochotou a zájmem jedinců působit v zahraniční operaci na jiné funkci.

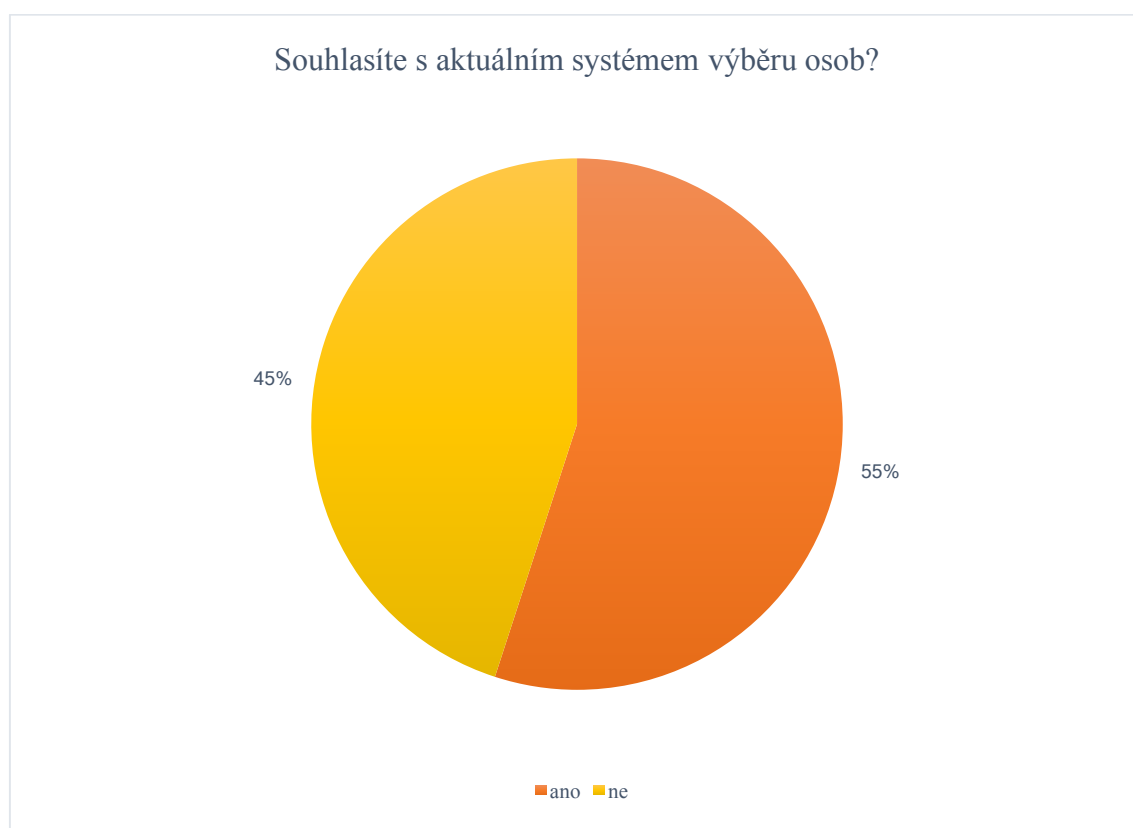
¹⁵⁵ Graf č. 9: Zahraniční mise absolvované na jiné funkci

¹⁵⁶ Výsledek vlastního dotazníkového šetření

Otázka č. 10: Souhlasíte s aktuálním systémem výběru osob?

Smyslem této otázky byl výzkum mezi aktuálně služebně aktivními odstřelovači, zda souhlasí se současným systémem výběru osob na skupinu odstřelovačů. To znamená především s podmínkou dvou leté služby u ozbrojených sil, zdravotní klasifikací A – schopen jako výsadkář a úspěšně dokončeným výběrovým řízením na skupinu odstřelovačů. Z odevzdaných dotazníků 55% dotázaných se současným stavem souhlasilo a 45% vyslovilo nesouhlas s nynější praxí¹⁵⁷.

Graf č. 10: Souhlas s aktuálním systémem výběru osob¹⁵⁸.

Z předmětného grafu vyplývá, že mezi odstřelovači nepanuje jasné stanovisko, jakou podobu by výběrové řízení mělo mít. V případě reformy výběrového řízení na skupiny odstřelovačů, by byla nutná hlubší debata o aspektech a celkové podobě výběrového řízení.

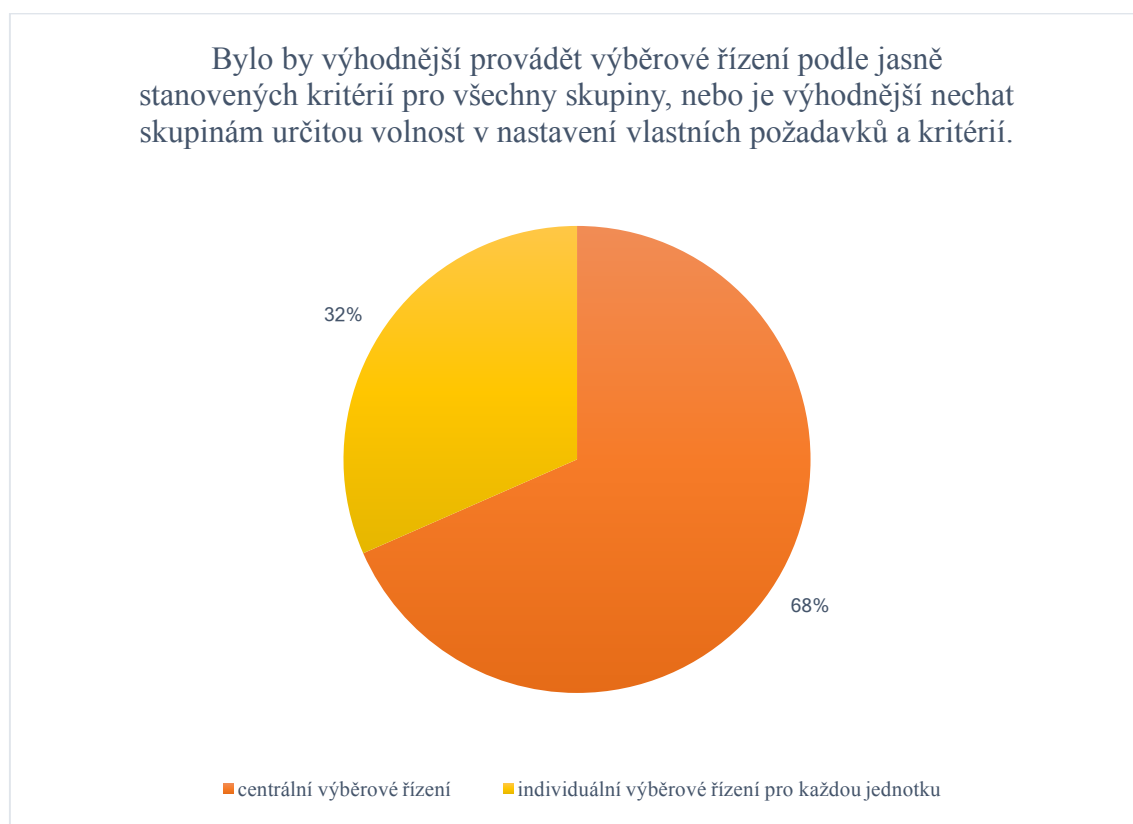
¹⁵⁷ Graf č. 10: Souhlas s aktuálním systémem výběru osob

¹⁵⁸ Výsledek vlastního dotazníkového šetření

Otázka č. 11: Bylo by výhodnější provádět výběrové řízení podle jasně stanovených kritérií pro všechny skupiny, nebo je výhodnější nechat skupinám určitou volnost v nastavení vlastních požadavků a kritérií.

Tato otázka zkoumala, jaký mají současní odstřelovači názor na organizaci výběrového řízení. Zda organizovat centrální výběrové řízení, kde by byly jasně nastaveny požadavky na kandidáty pro všechny skupiny odstřelovačů v rámci Pozemních sil, nebo zda by jednotka do které se uchazeč hlásí měla možnost výběrové řízení upravit podle vlastních požadavků. Z vyplněných dotazníků 68% dotázaných odpovědělo, že je výhodnější pořádat centrální výběrové řízení, kde budou jasně stanoveny kritéria pro uchazeče, přičemž tyto kritéria jsou do všech skupin stejná. Možnost úpravy výběrového řízení na základě vlastních preferencí zvolilo 32% respondentů. Tato otázka obsahovala ještě možnost zdůvodnit zvolenou odpověď, přičemž tuto možnost zvolilo 60% oslovených, kteří v podstatě vyjádřili stejnou myšlenku podpory transparentnosti a nastavení přesných kritérií a tím i základní vstupní úroveň všech kandidátů¹⁵⁹.

Graf č. 11: Systém provádění výběrových řízení¹⁶⁰.

¹⁵⁹ Graf č. 11: Systém provádění výběrových řízení

¹⁶⁰ Výsledek vlastního dotazníkového šetření

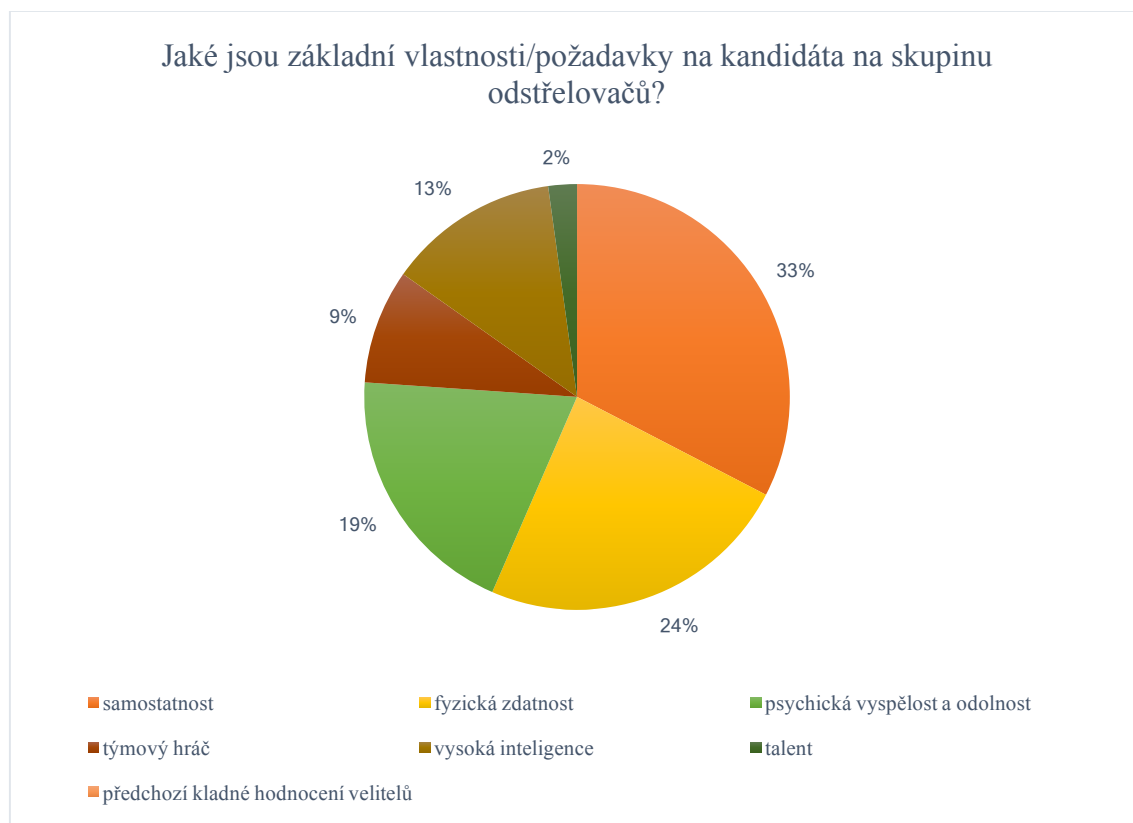
Výše uvedený graf zobrazuje skutečnost, že 68% respondentů je pro vytvoření centrálního výběrového řízení. Autorovo řešení navrhuje konání jednoho centrálního výběrového řízení pro všechny skupiny odstřelovačů pozemních sil ročně, kterého by se účastnili zástupci všech skupin. Mezi benefity tohoto řešení patří především transparentnost výběrového řízení a nastavení rovnocenných požadavků na kandidáty.

Otázka č. 12: Jaké jsou základní vlastnosti/požadavky na kandidáta na skupinu odstřelovačů?

Cílem této otázky byla definice předpokladů, které by měly mít vhodní kandidáti na zařazení na skupinu odstřelovačů. Ze zaznamenaných odpovědí 33% dotázaných odpovědělo, že vhodný kandidát by měl být především samostatný. Vysokou fyzickou zdatnost považuje za základní požadavek 24%. Vysokou psychickou odolnost a charakterovou vyspělost uvedlo 19% respondentů, přičemž 13% uvedlo, že kandidát musí být vysoce inteligentní. Pro 9% dotázaných se nesmí jednat o sólistu a 13% respondentů uvedlo, že uchazeč musí mít přirozený talent pro tuto činnost¹⁶¹.

¹⁶¹ Graf č. 12: Základní vlastnosti/požadavky na kandidáta skupiny odstřelovačů

Graf č. 12: Základní vlastnosti/požadavky na kandidáta skupiny odstřelovačů¹⁶².

Z předmětného grafu vyplývá, že mezi hlavními požadavky na kandidáta výběrového řízení skupiny odstřelovačů jsou samostatnost při plnění úkolů, vysoká fyzická zdatnost, psychická odolnost a vysoká míra inteligence. Tyto vlastnosti se testují u kandidátů v rámci výběrového řízení.

Otázka č. 13: Bylo by výhodnější, kdyby nový příslušník prošel kurzem odstřelovačů v rámci odstřelovačské školy a přišel na skupinu už se základními znalostmi?

Otázka se zabývala myšlenkou, zda by bylo výhodnější, kdyby vhodní kandidáti před zařazením na skupinu odstřelovačů prošli kurzem základních znalostí v rámci odstřelovačské školy. Z odevzdaných dotazníků 75% dotázaných odpovědělo, že by to bylo výhodnější, přičemž 25% si to nemyslí¹⁶³.

¹⁶² Výsledek vlastního dotazníkového šetření

¹⁶³ Graf č. 13: Výuka základních znalostí v rámci školy pro odstřelovače

Graf č. 13: Výuka základních znalostí v rámci školy pro odstřelovače¹⁶⁴.

Výše uvedený graf dokládá skutečnost, že $\frac{3}{4}$ respondentů souhlasí s vytvořením základního odborného kurzu pro odstřelovače. Kandidát by tak přišel na skupinu už se základními znalostmi a mohl by se lépe zařadit do výcviku. V současné době musí být kandidátům věnováno nemalé úsilí pro pochopení základních principů a aspektů problematiky odstřelování.

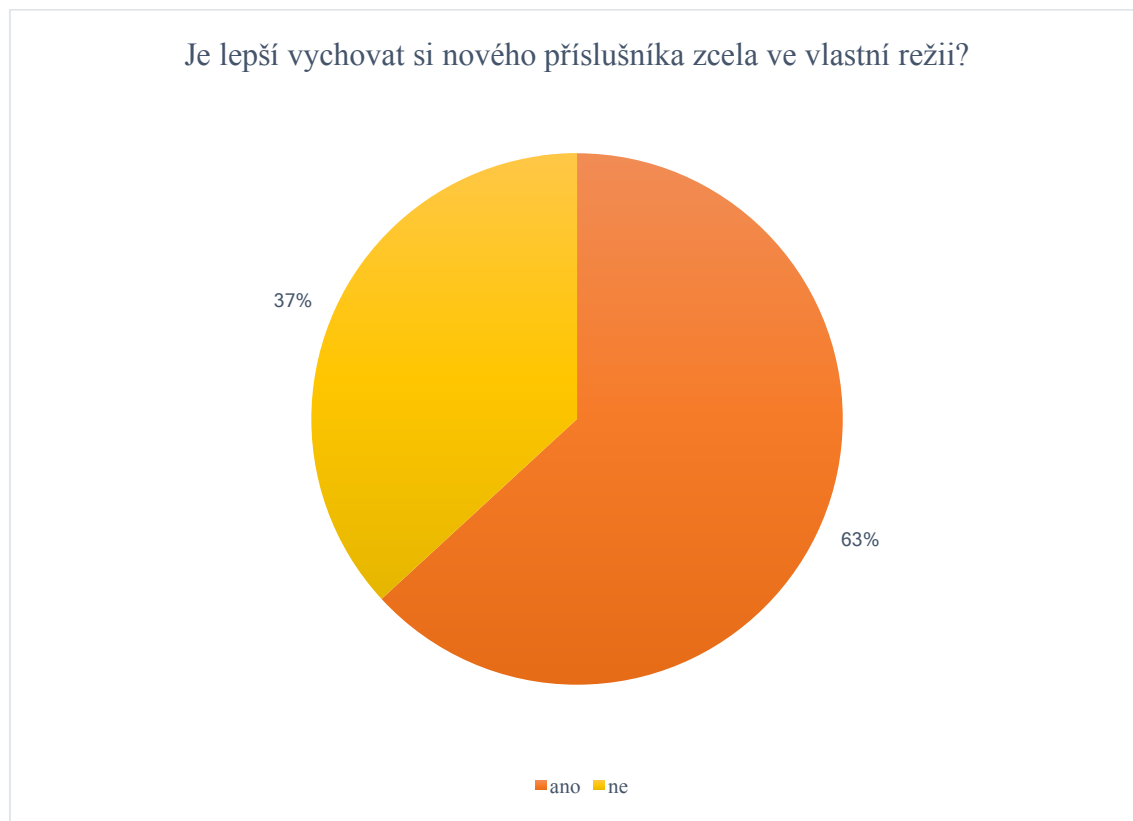
Otázka č. 14: Je lepší vychovat si nového příslušníka zcela ve vlastní režii?

Tato otázka zkoumala, zda je výhodnější nového kandidáta cvičit znalostem odstřelovače ve vlastní režii jednotky, přičemž by výuka základních znalostí neprobíhala centrálně v gesci odstřelovačské školy. V této otázce 63% dotázaných odpovědělo, že je výhodnější si nového příslušníka vycvičit samostatně. Zbýlých 33% dotázaných souhlasí s výcvikem nových příslušníků i mimo vlastní režii jednotky, přičemž jako hlavní důvody uváděli výhodnost studia v rámci tuzemských a zahraničních kurzů, možnost pokračovat

¹⁶⁴ Výsledek vlastního dotazníkového šetření

ve výcviku bez zaměření se na výcvik nového příslušníka a získání nových informací pro celkový výcvik skupiny¹⁶⁵.

Graf č. 14: Systém výcviku nových příslušníků¹⁶⁶.

Z předmětneho grafu vyplývá, že 63% uvádí, že je výhodnější vychovat si vlastního příslušníka ve vlastní režii. Autor práce zde poukazuje na nesoulad odpovědi s předchozí otázkou, při které se 75% respondentů vyjádřilo pro výcvik základních znalostí v rámci centrální školy pro odstřelovače. Je nutné uvést, že respondenti uváděli jako důvod především obavu z naučení se nevhodných návyků, jelikož v současné době mají skupiny určitě odlišnosti v systému výcviku odstřelovačů.

Otázka č. 15: Jste spokojený s finančním ohodnocením v rámci skupiny odstřelovačů?

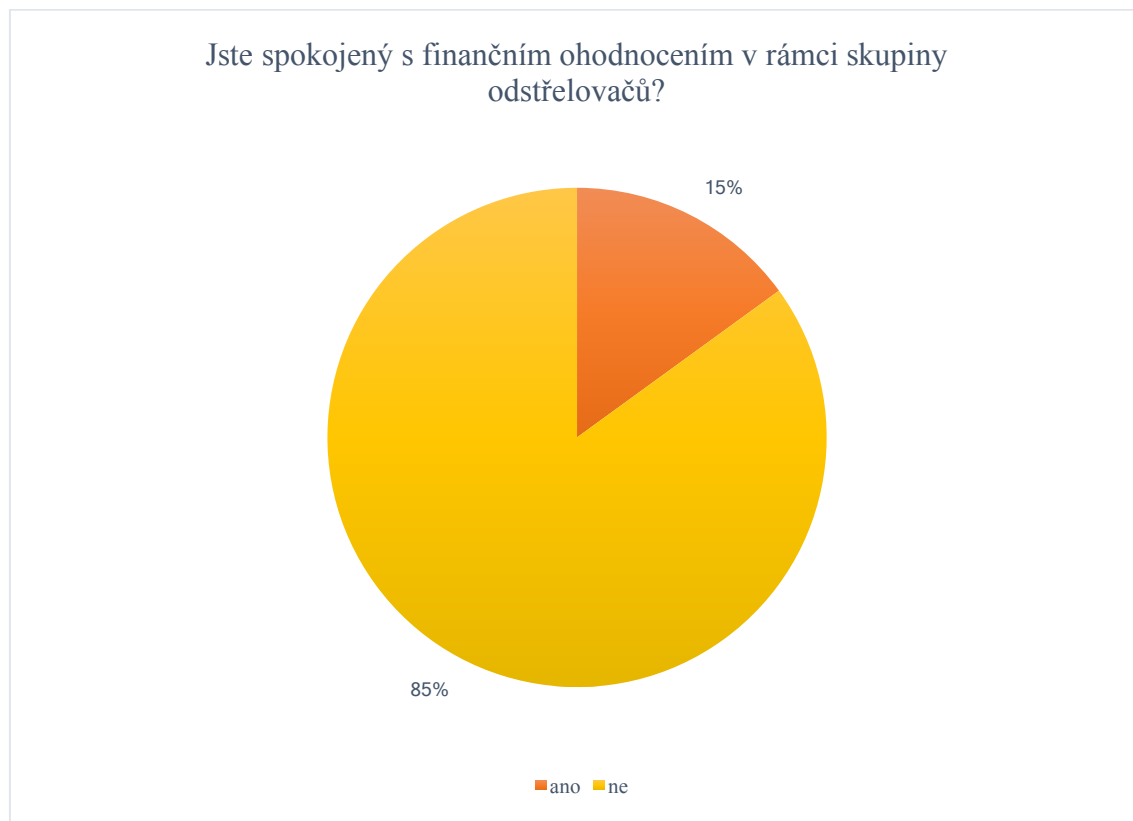
Cílem této otázky byl výzkum spokojenosti s finančním odměňováním služebně aktivních odstřelovačů. Z vyplněných dotazníků 85% dotázaných odpovědělo, že

¹⁶⁵ Graf č. 14: Systém výcviku nových příslušníků

¹⁶⁶ Výsledek vlastního dotazníkového šetření

s finančním ohodnocením spokojeni nejsou. Zbýlých 15% uvedl, že jim finanční ohodnocení přijde jako dostatečné¹⁶⁷.

Graf č. 15: Spokojenost s finančním ohodnocením odstřelovačů¹⁶⁸.

Z předmětého grafu vyplývá, že odstřelovači nejsou spokojeni s finančním ohodnocením. Z pohledu autora má tato problematika dva aspekty. Za prvé je to nevhodná skladba hodnot v rámci skupiny, což vytváří rozdílné ohodnocení odstřelovačů při vykonávání stejných povinností a za druhé se jedná o chybějící motivační složku platu odstřelovačů, jelikož jsou hodnoceni zcela stejně jako ostatní příslušníci AČR ve stejných hodnostech.

Otázka č. 16: Uveďte orientačně finanční obnos, který by podle Vás zabezpečil jednu skupinu odstřelovačů kompletním materiálem, technikou a zbraněmi, tak aby byly splněny Vaše ideální představy.

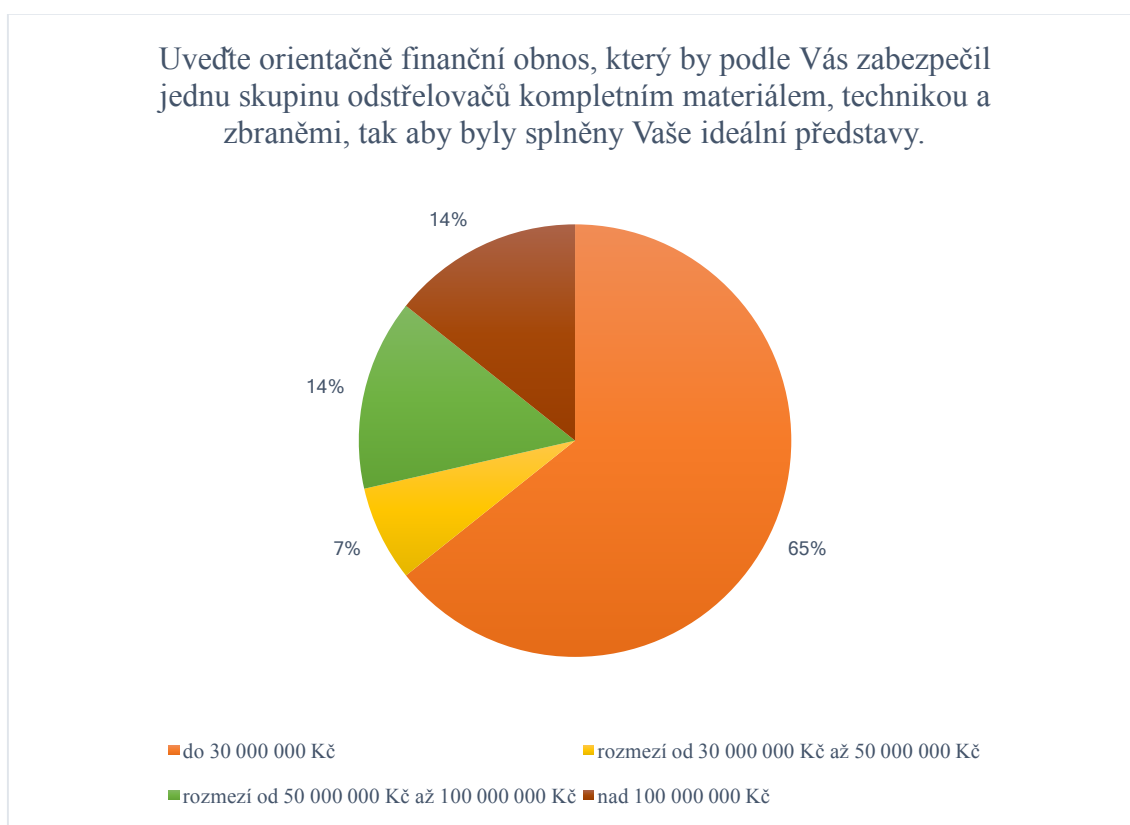
Cílem této otázky bylo stanovení orientačního rozpočtu na přebudování skupin odstřelovačů na ideální stav, tak jak na tuto problematiku nahlízejí aktuálně služebně

¹⁶⁷ Graf č. 15: Spokojenost s finančním ohodnocením odstřelovačů

¹⁶⁸ Výsledek vlastního dotazníkového šetření

aktivní odstřelovači. Z vyplněných dotazníků, bylo vyřazeno 5 odpovědí, jelikož 4 respondenti nebyli schopní na tuto otázku odpovědět a 1 dotázaný uvedl finanční náročnost v časovém úseku, konkrétně 1 000 000 Kč ročně. To znamená, že uvedený graf vychází ze 75% vzorku. Z tohoto počtu odpovědí 65% dotázaných odpovědělo, že finanční náročnost by se pohybovala do hranice 30 000 000 Kč. K rozmezí mezi 30 000 000 Kč a 50 000 000 Kč se přiklání 7% respondentů. Shodně 14% respondentů uvedlo, že finanční náročnost se dle jejich názoru bude pohybovat do 100 000 000 Kč, přičemž stejný podíl dotázaných odpověděl, že si myslí, že by se jednalo o částku přesahující 100 000 000 Kč¹⁶⁹.

Graf č. 16: Finanční náročnost vybavení skupin odstřelovačů¹⁷⁰.

Výše uvedený graf zobrazuje názory současných odstřelovačů na finanční náročnost reformy skupin odstřelovačů do požadovaného stavu. Zde převládá názor 65% respondentů, že pořízení požadovaného materiálu na jednu skupinu odstřelovačů by nepřesáhlo 30 000 000 Kč. Autor níže v této práci uvádí předpokládanou finanční náročnost tohoto řešení.

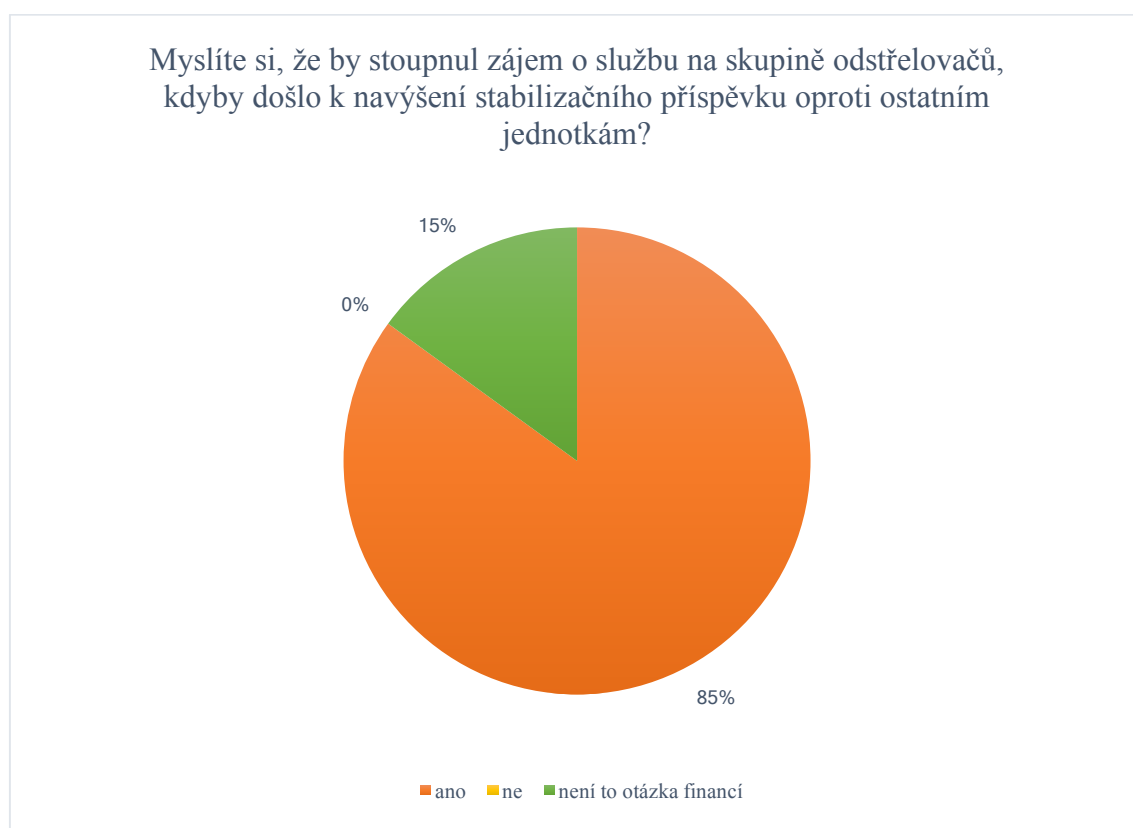
¹⁶⁹ Graf č. 16: Finanční náročnost vybavení skupin odstřelovačů

¹⁷⁰ Výsledek vlastního dotazníkového šetření

Otázka č. 17: Myslíte si, že by stoupl zájem o službu na skupině odstřelovačů, kdyby došlo k navýšení stabilizačního příspěvku oproti ostatním jednotkám?

Tato otázka zkoumala, zda by zvýšení stabilizačního příspěvku odstřelovačů pozitivně zvýšilo zájem o službu o těchto typů jednotek. Z celkového vzorku respondentů 85% dotázaných odpovědělo, že by zájem o službu stoupl. Nikdo z dotázaných nebyl proti, přičemž 15% dotázaných si myslí, že mezi zájmem o službu na skupinách odstřelovačů a finančním ohodnocením není spojitost¹⁷¹.

Graf č. 17: Zvýšení stabilizačního příspěvku v souvislosti se zájmem o službu¹⁷².

Z předmětného grafu vyplývá, že 85% respondentů si myslí, že by se zájem o službu na skupině odstřelovačů pokud by příslušníci byli finančně zvýhodněni oproti ostatním příslušníkům AČR. Navýšení stabilizačního příspěvku pro odbornost odstřelovače by si však vyžádalo změnu v zákoně a vytvoření nové vojenské odbornosti vojenského odstřelovače. Jedná se tak, o poměrně složitý proces v poměru k počtům odstřelovačů.

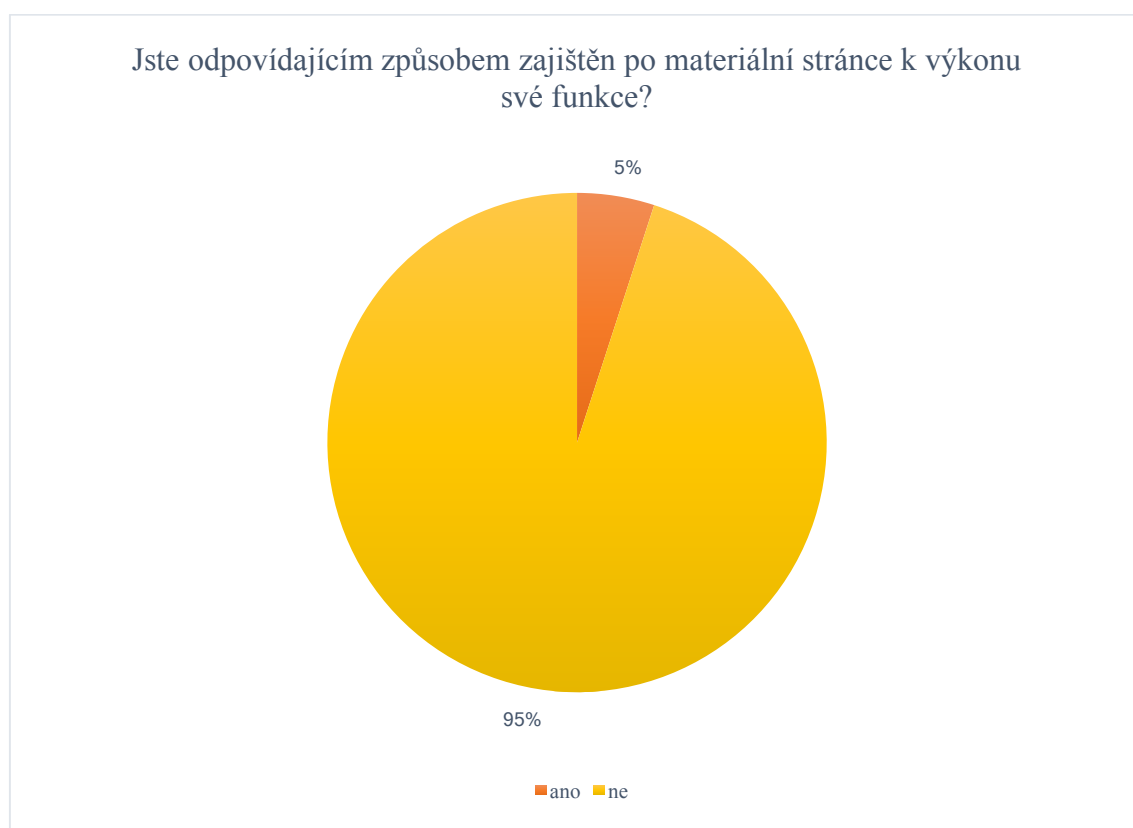
¹⁷¹ Graf č. 17: Zvýšení stabilizačního příspěvku v souvislosti se zájmem o službu

¹⁷² Výsledek vlastního dotazníkového šetření

Otázka č. 18: Jste odpovídajícím způsobem zajištěn po materiální stránce k výkonu své funkce?

Tato otázka zkoumala, jakým způsobem odstřelovači zařazení na skupinách odstřelovačů pohlíží na materiální zabezpečení k výkonu své funkce, tedy jestli mají veškerý materiál potřebný pro plnění úkolů. Z odevzdaných dotazníků 95% dotázaných odpovědělo, že nejsou zajištěni odpovídajícím způsobem, přičemž 5% naopak je s materiálním zabezpečením spokojeno¹⁷³.

Graf č. 18: Odpovídající materiální zajištění odstřelovačů¹⁷⁴.

Z předmětného grafu vyplývá, že 95% odstřelovačů není dle jejich názoru vhodně logisticky zabezpečeno. Autor se domnívá, že je to dáno především dlouholetým podfinancováním AČR a zanedbáváním pořizování výstroje pro vojáky Pozemních sil. Autor poukazuje například na skutečnost, že v současné době stále nemá každý voják vlastní prostředky balistické ochrany¹⁷⁵.

¹⁷³ Graf č. 18: Odpovídající materiální zajištění odstřelovačů

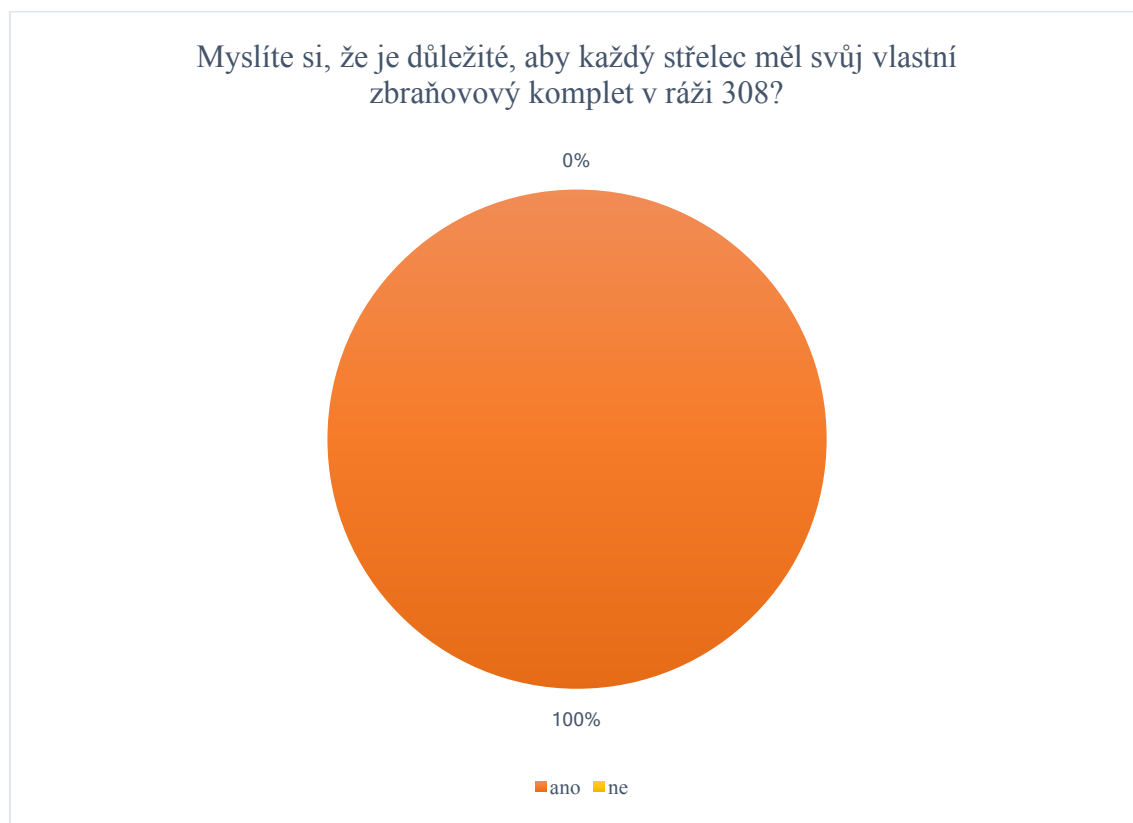
¹⁷⁴ Výsledek vlastního dotazníkového šetření

¹⁷⁵ KŘEMEN, P. Tisková konference ministra obrany ČR. 7.února 2019.

Otázka č. 19: Myslíte si, že je důležité, aby každý střelec měl svůj vlastní zbraňový komplet v ráži 308?

Smyslem této otázky byl výzkum pohledu na zavedení zbraňového kompletu v ráži .308 Win pro každého odstřelovače. Z vyplněných dotazníků všech 100% dotázaných odpovědělo, že je to důležité. Jako hlavní důvody uvedli trénink precizní střelby, menší finanční nákladnost používané munice, fakt, že odstřelovač musí mít pušku z důvodu přesnosti zásahu personalizovanou přesně na své požadavky a v neposlední řadě uváděli respondenti zákaz používání munice vyšších ráží mimo vojenské prostory, přičemž hlavním důvodem využívání střelnic v civilním prostoru je malá kapacita a velké využití vojenských střelnic¹⁷⁶.

Graf č. 19: Zbraňový komplet v ráži .308 Win pro každého odstřelovače¹⁷⁷.

Z výše uvedeného grafu jasně vyplývá, že je nutné, aby každý odstřelovač měl vlastní zbraňový komplet v ráži .308. Autor poukazuje především na možnost personalizace zbraňového kompletu pro daného odstřelovače, což prokazatelně vede dle autorovo zkušeností k lepším střeleckým výsledkům. Dalším aspektem je možnost

¹⁷⁶ Graf č. 19: Zbraňový komplet v ráži .308 Win pro každého odstřelovače

¹⁷⁷ Výsledek vlastního dotazníkového šetření

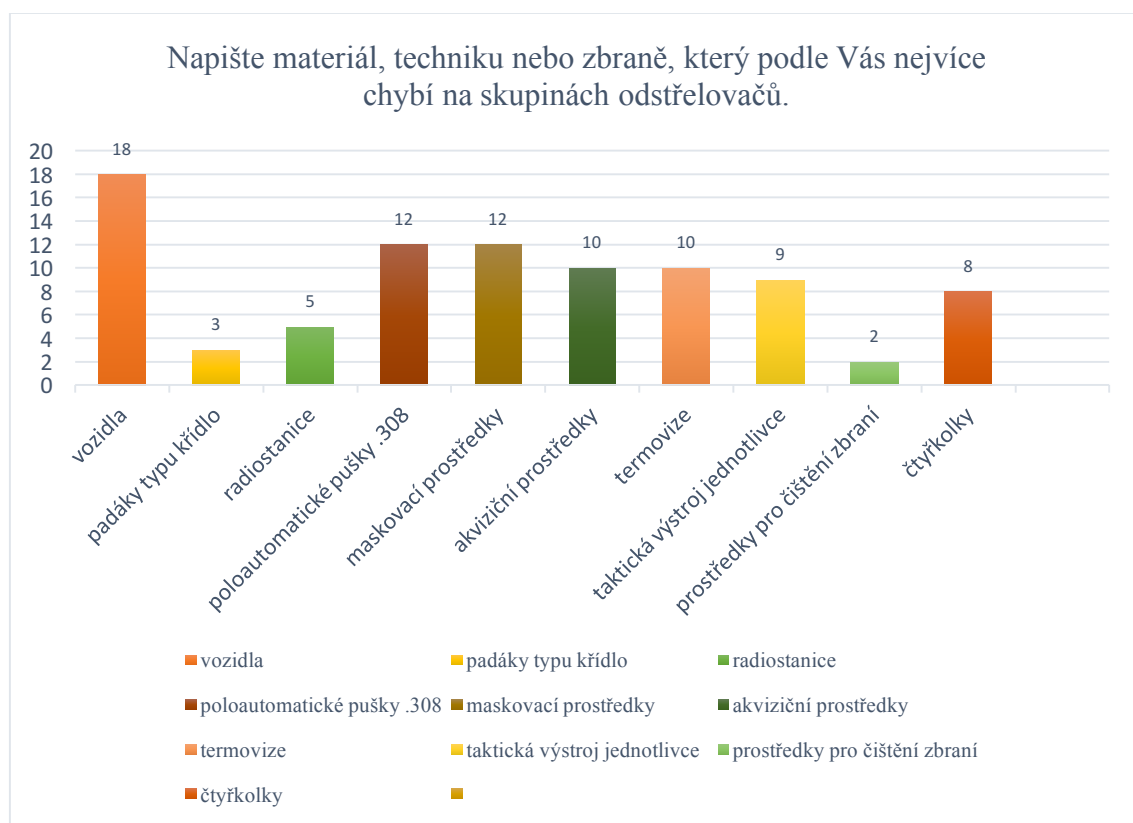
výcviku v precizní střelbě, při kterém se celosvětově používá tento typ ráže. V neposlední řadě se jedná o nižší finanční nákladnost na pořízení munice ráže .308, oproti ostatním používaným rážím.

Otázka č. 20: Napište materiál, techniku nebo zbraně, který podle Vás nejvíce chybí na skupinách odstřelovačů.

Tato otázka zkoumala, který z materiálů, zbraní či vozidel nejvíce chybí na skupinách odstřelovačů. Z celkového vzorku 90% dotázaných uvedlo, že nejvíce je potřeba pořídit vozidla pro přepravu osob a materiálu, přičemž se 40% respondentů zároveň vyslovilo pro pořízení terénních čtyřkolových motocyklů. Nakoupit padákovou techniku pro seskoky volným pádem a dlouhé přelety s materiálem považuje za důležité 15% respondentů. Moderní radiostanice ideálně s možností spojení na dlouhé vzdálenosti uvedli jako potřebné 25% dotázaných. Shodně 60% oslovených se vyslovilo pro pořízení poloautomatické pušky v ráži .308 Win a maskovacích prostředků. Pořízení přístrojů pro akvizici cílů ve dne i v noci a termovizní prostředky uvedlo shodně 50% respondentů. Pro 45% je důležité pořídit individuální taktickou výstroj jednotlivce či oblečení. Čistící prostředky pro údržbu zbraní hodnotí dotazovaní jako chybějící materiál 10% dotázaných¹⁷⁸.

¹⁷⁸ Graf č. 20: Nejžádanější požadavky na pořízení materiálu, techniky a zbraní

Graf č. 20: Nejžádanější požadavky na pořízení materiálu, techniky a zbraní¹⁷⁹.

Z předmětného grafu vyplývá, že dle názoru aktivních odstřelovačů je nejpotřebnější pořízení vozidel, jelikož současná vozidla již nevyhovují technicky ani kapacitně. Další položkou je pořízení poloautomatických pušek, které se celosvětově osvědčily například při použití ve vzdušném bezpečnostním dohledu prováděném z paluby vrtulníku. Dle autora je pořízení těchto pušek zásadní pro udržení vývoje odstřelovačů na základě světových trendů. Další položky korespondují s předchozí otázkou materiálního zabezpečení, kde je patrné dlouholeté podfinancování této oblasti.

Otázka č. 21: Za jakou dobu se podle Vás dostane odstřelovač v podmínkách současného výcviku na průměrnou úroveň znalostí a schopností v rámci skupiny?

Smyslem této otázky byl výzkum potřebné doby, v které se dostane nový příslušník skupiny odstřelovačů v podmínkách současného výcviku na průměrnou úroveň znalostí ostatních odstřelovačů. Z odevzdaných dotazníků 5% dotázaných odpovědělo, že tyto znalosti nabyde do jednoho roku. Časové rozmezí do tří let zvolilo 70%

¹⁷⁹ Výsledek vlastního dotazníkového šetření

respondentů a pro 25% dotázaných představuje pět let dobu, po kterou se odstřelovač v podmínkách současného výcviku dostane na úroveň ostatních členů skupiny¹⁸⁰.

Graf č. 21: Časový úsek dosáhnoutí průměrné úrovně odstřelovače¹⁸¹.

Výše uvedený graf dokládá názor 70% aktivních odstřelovačů, že odstřelovač je schopný v současných podmínkách výcviku dosáhnout průměrných dovedností a znalostí problematiky odstřelování do tří let služby. Autor se domnívá, že pokud by byly v rámci AČR vytvořeny odborné kurzy pro odstřelovače, tato doba by se zásadně zkrátila.

Otázka č. 22: Za jakou dobu se podle Vás dostane odstřelovač v podmínkách současného výcviku na špičku svých schopností?

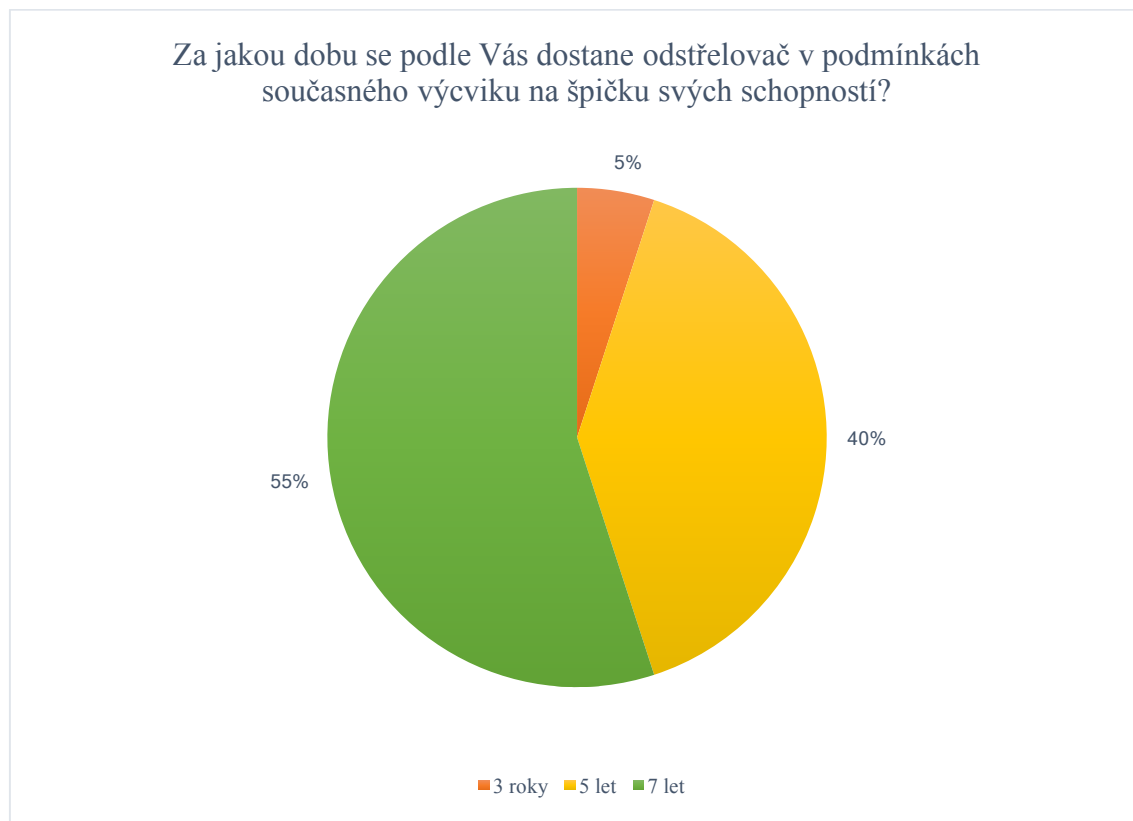
Tato otázka zkoumala, v jakém časovém horizontu se dostane nový příslušník skupiny odstřelovačů v podmínkách současného výcviku na špičkovou úroveň znalostí ostatních odstřelovačů, tzn. bude dosahovat minimálně stejných znalostí a výsledků jako nejlepší odstřelovači skupiny. Z vyplněných dotazníků 5% dotázaných odpovědělo, že tyto znalosti nabyde do tří let. Časové rozmezí do pěti let zvolilo 40% respondentů a pro

¹⁸⁰ Graf č. 21: Časový úsek dosáhnoutí průměrné úrovně odstřelovače

¹⁸¹ Výsledek vlastního dotazníkového šetření

55% dotázaných představuje 7 let a více dobu, po kterou se odstřelovač v podmínkách současného výcviku dostane na bod špičkové výkonnosti¹⁸².

Graf č. 22: Časový úsek dosáhnutí špičkové úrovně odstřelovače¹⁸³.

Výše uvedený graf dokládá názor aktivních odstřelovačů, že odstřelovač je schopný v současných podmínkách výcviku dosáhnout špičkových dovedností a znalostí problematiky odstřelování v rozmezí pět až sedm let služby. Autor se stejně jako v předchozí otázce domnívá, že pokud by byly v rámci AČR vytvořeny odborné kurzy pro odstřelovače, tato doba by se zásadně zkrátila.

Otázka č. 23: Jaké schopnosti by měly mít skupiny odstřelovačů?

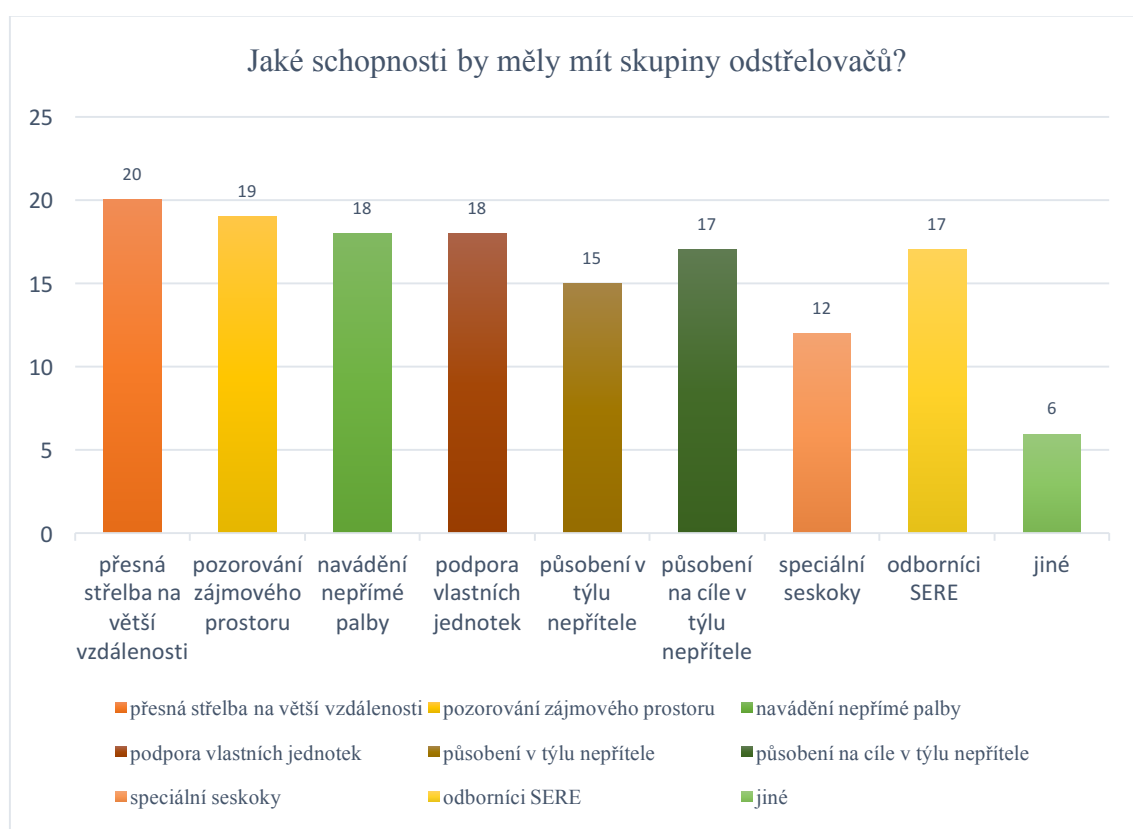
Smyslem této otázky byla definice schopností, kterými by měla skupina odstřelovačů disponovat, přičemž obsahovala předem nadefinované odpovědi a respondenti nebyli limitováni počtem odpovědí. Z vyplněných dotazníků 100% dotázaných odpovědělo, že by to měla být přesná střelba na dlouhé vzdálenosti. Pro 95% respondentů je to pozorování zájmového prostoru a předávání informací o něm. Shodně

¹⁸² Graf č. 22: Časový úsek dosáhnutí špičkové úrovně odstřelovače

¹⁸³ Výsledek vlastního dotazníkového šetření

90% se vyslovalo pro možnost navádění nepřímé dělostřelecké palby a pro podporu vlastních jednotek. Působení v týlu nepřítele je pro 75% dotázaných jednou ze schopností skupiny odstřelovačů, přičemž 85% zvolilo jako možnost i samotné působení či likvidaci důležitých cílů v týlu nepřítele. Taktéž pro 85% dotázaných je důležité, aby odstřelovači byli odborníci na problematiku S.E.R.E. Pro 60% je požadovanou schopností zasazení na padákovém kompletu umožňující metodu HAHO/HALO. Doplňující odpověď zvolilo 30%, přičemž převažuje výcvik v trhacích pracích a jazykové znalosti dle normy STANAG 6001 na úrovni SLP 2¹⁸⁴.

Graf č. 23: Schopnosti odstřelovačů¹⁸⁵.

Z předmětého grafu vyplývá, že základní schopností odstřelovače zůstává i v dnešních dobách schopnost střelby na větší vzdálenosti. Zcela logicky jsou odstřelovači využíváni pro pozorování zájmových objektů, díky vysokým maskovacím schopnostem a technickým prostředkům vhodných pro tuto činnost. Zcela přirozenou schopností odstřelovačů západních armád, je navádění nepřímé palby. V podmínkách AČR však

¹⁸⁴ Graf č. 23: Schopnosti odstřelovačů

¹⁸⁵ Výsledek vlastního dotazníkového šetření

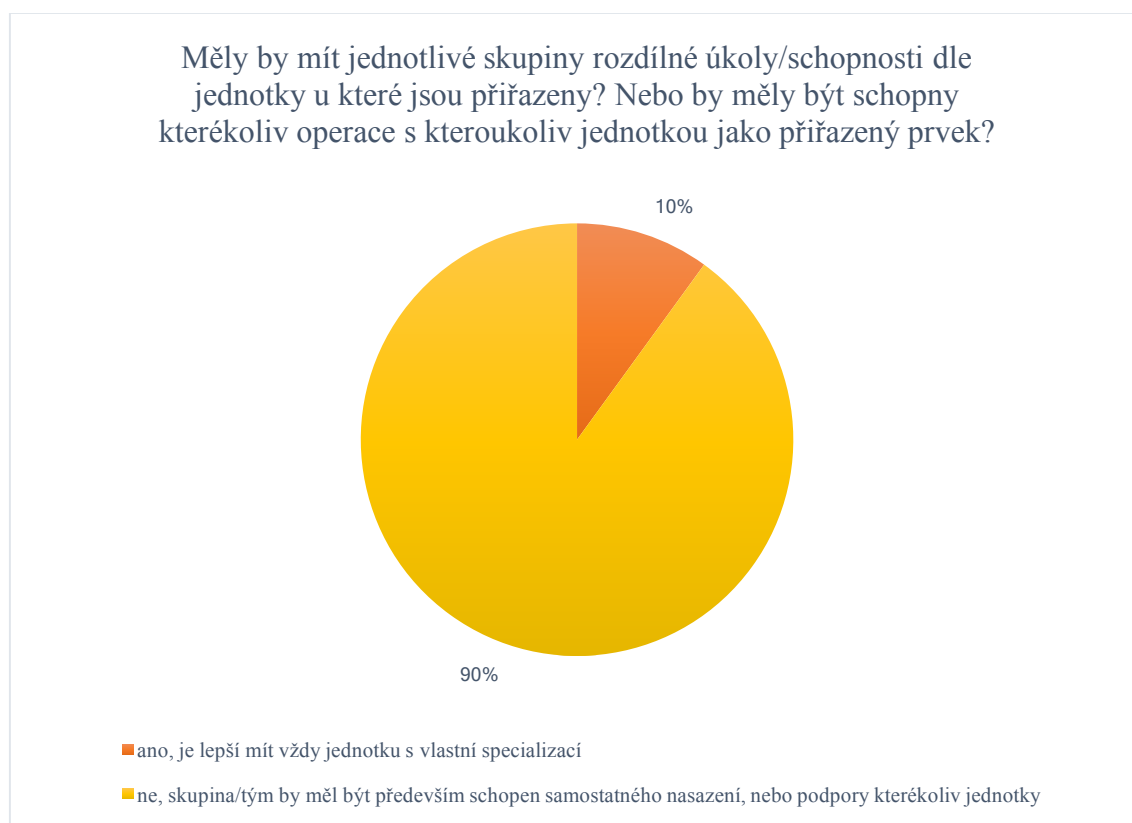
odstřelovači tuto schopnost zatím stále nemají a tato skutečnost významně oslabuje jejich bojový potenciál.

Otázka č. 24: Měly by mít jednotlivé skupiny rozdílné úkoly/schopnosti dle jednotky u které jsou přiřazeny? Nebo by měly být schopny kterékoliv operace s kteroukoliv jednotkou jako přiřazený prvek?

V této otázce bylo zkoumáno, jakým způsobem vnímají odstřelovači schopnost samostatného nasazení k plnění úkolu. Smyslem otázky bylo především získat výsledek z pohledu možného nasazení v kooperaci s jinými jednotkami. Respondenti odpovídali, zda by měly skupiny odstřelovačů mít schopnosti pro působení s kteroukoliv jednotkou pozemních sil, přičemž by si tyto dovednosti museli udržovat, nebo zda by bylo výhodnější mít vyčleněné jednotlivé skupiny odstřelovačů pro určitý druh operací s určitým druhem vojska. Z vyplněných dotazníků 90% dotázaných odpovědělo, že by skupiny měly být schopny především samostatného nasazení, popř. by měly mít vlastnosti pro působení s kteroukoliv jednotkou pozemních sil. Pro 10% respondentů je výhodnější mít jednotky rozdělené dle specializací, přičemž tyto skupiny by se měly nasazovat na plnění úkolů dle schopností, které daný úkol vyžaduje¹⁸⁶.

¹⁸⁶ Graf č. 24: Možnosti spolupráce s jednotkami

Graf č. 24: Možnosti spolupráce s jednotkami¹⁸⁷.

Z předmětného grafu vyplývá, že z 90% odstřelovači zastávají názor, že by měly být schopni působit s jakoukoliv jednotkou v rámci AČR. To samozřejmě vyžaduje zvýšené požadavky na znalost taktiky a specifík nasazení jednotlivých jednotek AČR.

Otázka č. 25: Co si myslíte o zavedení "garantovaného zásahu" (určitá vzdálenost, na určitý cíl, za určitých podmínek), jako část systému hodnocení výcviku ve střelecké přípravě u skupin odstřelovačů.

Tato otázka zkoumala, jakým způsobem lze objektivně hodnotit úroveň odstřelovače. Otázka byla směřována k možnosti zavedení určitého "garantovaného zásahu", tzn. že odstřelovač by měl být schopen zasáhnout jasně definovaný cíl za jasně definovaných podmínek. Hlubší myšlenka směřuje k poskytnutí určitého standartu pro nadřízené orgány, které s touto informací mohou plánovat samotné nasazení odstřelovačů. Z odevzdaných dotazníků 70% dotázaných odpovědělo kladně, přičemž v doplňující otázce spatřovali klady především v systému udržení střeleckých schopností

¹⁸⁷ Výsledek vlastního dotazníkového šetření

odstřelovače. Negativně se vyjádřilo 30% respondentů především z důvodu, že je nemožné nastolit identické podmínky pro hodnocení střelby¹⁸⁸.

Graf č. 25: Garantovaný zásah jako prostředek hodnocení výcviku¹⁸⁹.

Z předmětného grafu vyplývá, že 70% souhlasí se zavedením institutu garantovaného zásahu jako vhodného hodnocení schopností odstřelovačů. Autor tuto myšlenku zastává, přičemž si je zcela vědom negativních aspektů tohoto řešení. Jedná se například o nemožnost navození identických povětrnostních podmínek pro střelbu a tím pádem určitou neobjektivnost hodnocení. Navzdory negativním aspektům však autor tuto myšlenku prosazuje.

Otázka č. 26: Kde jste se naučil schopnostem odstřelovače?

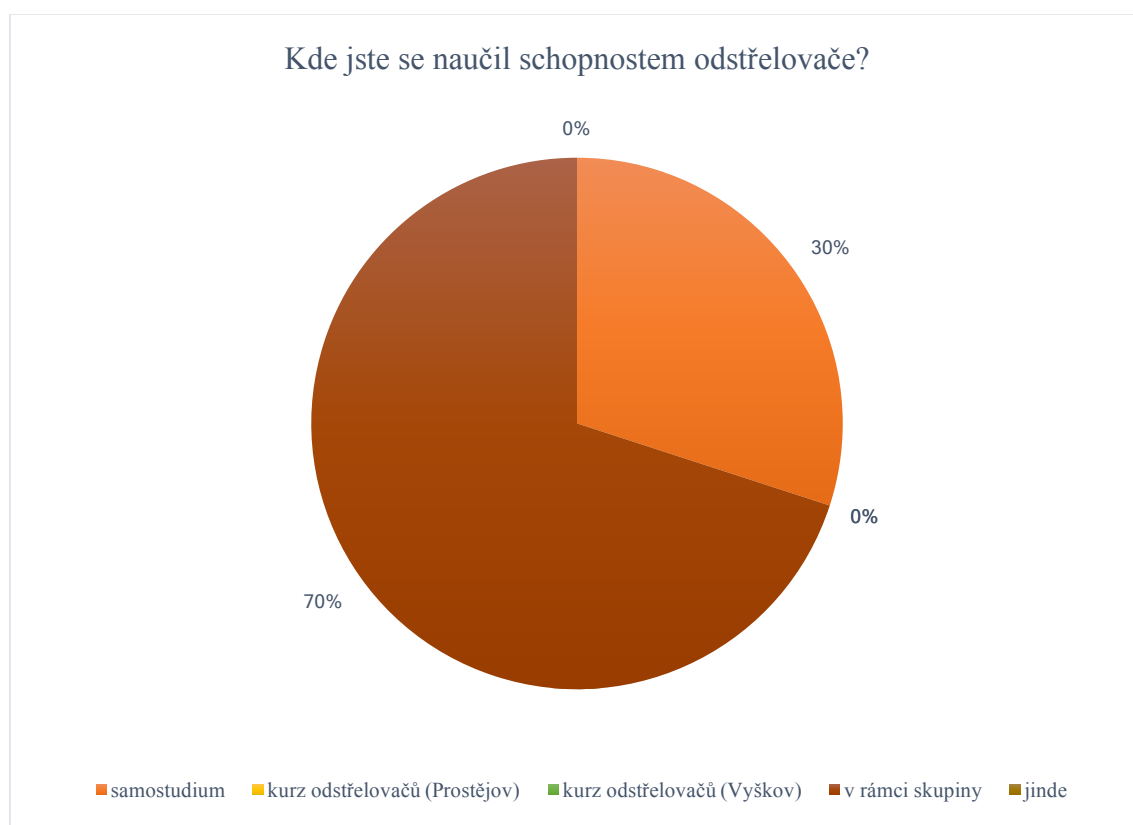
V této otázce bylo zkoumáno, kde se současní odstřelovači naučili schopnostem odstřelovače. Zde je nutné zmínit, že v AČR probíhá jediný účelový kurz zabývající se okrajově problematikou odstřelování, jelikož se jedná o kurz pouze pro přesné střelce, přičemž jedenkrát v historii byl proveden kurz odstřelovačů pořádaný speciálními silami

¹⁸⁸ Graf č. 25: Garantovaný zásah jako prostředek hodnocení výcviku

¹⁸⁹ Výsledek vlastního dotazníkového šetření

v Prostějově. Z celkového počtu vyplněných dotazníků 70% dotázaných odpovědělo, že se dovednostem naučilo působením na skupině odstřelovačů, kde čerpali znalosti od svých kolegů. Samostudiem, nebo kombinací ostatních metod získalo tyto schopnosti 30% respondentů¹⁹⁰.

Graf č. 26: Získání schopností odstřelovače¹⁹¹.

Z předmětného grafu vyplývá, že profesní odbornost získali odstřelovači v rámci výcviku na skupině. Autor opět uvádí poznámku o nekonceptnosti výcviku odstřelovačů v AČR. Dle názoru autora dochází k degradaci znalostí, jelikož chybí aktuální externí zdroj informací, z kterého by odstřelovači mohli čerpat.

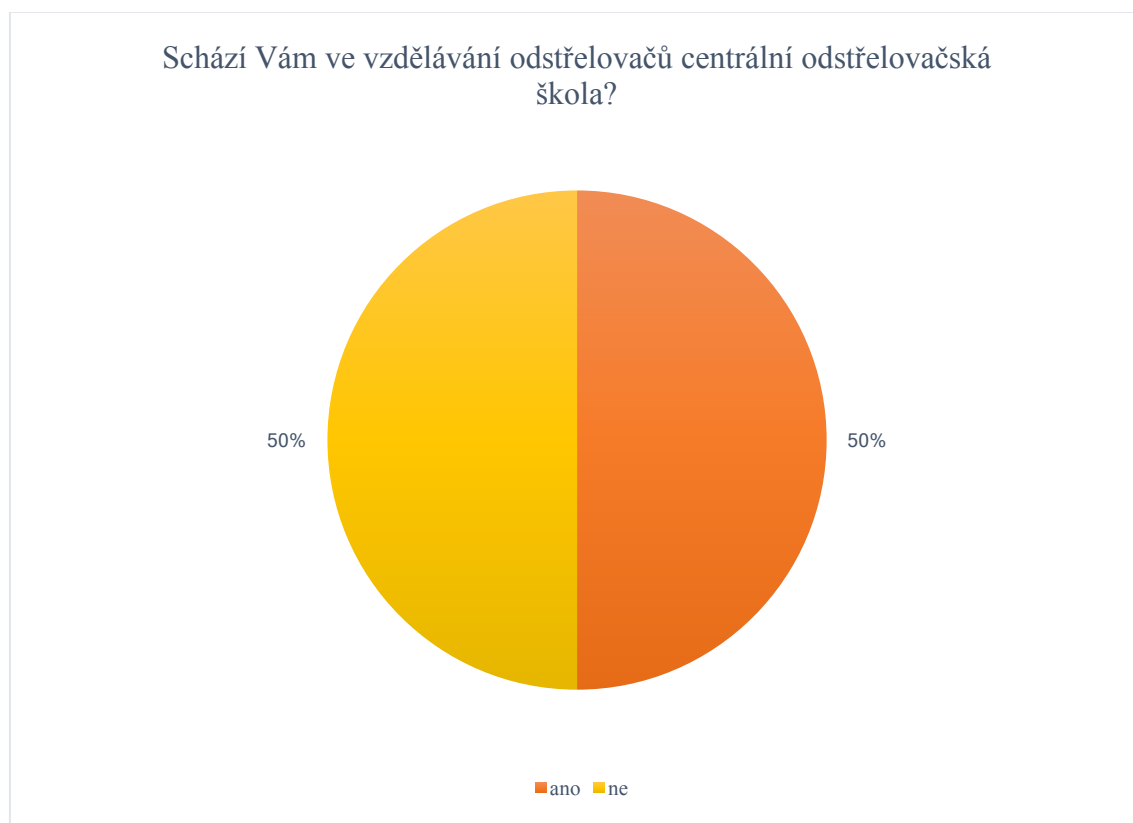
¹⁹⁰ Graf č. 26: Získání schopností odstřelovače

¹⁹¹ Výsledek vlastního dotazníkového šetření

Otázka č. 27: Schází Vám ve vzdělávání odstřelovačů centrální odstřelovačská škola?

Tématem této otázky byl výzkum potřeby vzdělávání a předávání zkušeností odstřelovačů v rámci odstřelovačské školy. V tomto případě shodně 50% respondentů odpovědělo kladně, přičemž druhá polovina záporně¹⁹².

Graf č. 27: Vzdělávání v odstřelovačské škole¹⁹³.

Výše uvedený graf signalizuje rozdílný názor na vytvoření odstřelovačské školy. Dle názoru autora odstřelovači s myšlenkou vzniku odstřelovačské školy souhlasí, ale v grafu se promítá především negativní zkušenost s úrovní odborných kurzů pořádaných v rámci AČR.

¹⁹² Graf č. 27: Vzdělávání v odstřelovačské škole

¹⁹³ Výsledek vlastního dotazníkového šetření

**Otázka č. 28: Jak hodnotíte výcvik ve výsadkové přípravě u skupin odstřelovačů?
Je reálné zasazení odstřelovače k plnění úkolu na standartním kulatém padáku?**

Tato otázka zkoumala, jaký pohled mají odstřelovači na současný výcvik ve výsadkové přípravě a zda je možné zasazení odstřelovače na standartním kulatém padáku. Z odeslaných dotazníků 28% dotázaných odpovědělo, že zasazení na kulatém padáku je možné navzdory křehkému vybavení odstřelovače a poměrně tvrdému přistání na kulatém typu padáku. Pro 43% respondentů je zasazení na kulatém padáku teoreticky možné, ale především pro ně představuje výsadková příprava další kritérium pro výběr personálu, jelikož výsadkář musí splňovat určité standardy vhodné i pro odstřelovače. Zbýlých 29% dotázaných hodnotí zasazení na kulatém padáku jako nereálné především z důvodu citlivých prostředků používaných odstřelovači a možnosti jejich rozbití či ztráty, dále z důvodu lepší manévrovatelnosti a různých druhů skrytého přiblížení k doskokové ploše¹⁹⁴.

Graf č. 28: Výsadková příprava skupin odstřelovačů¹⁹⁵.

¹⁹⁴ Graf č. 28: Výsadková příprava skupin odstřelovačů

¹⁹⁵ Výsledek vlastního dotazníkového šetření

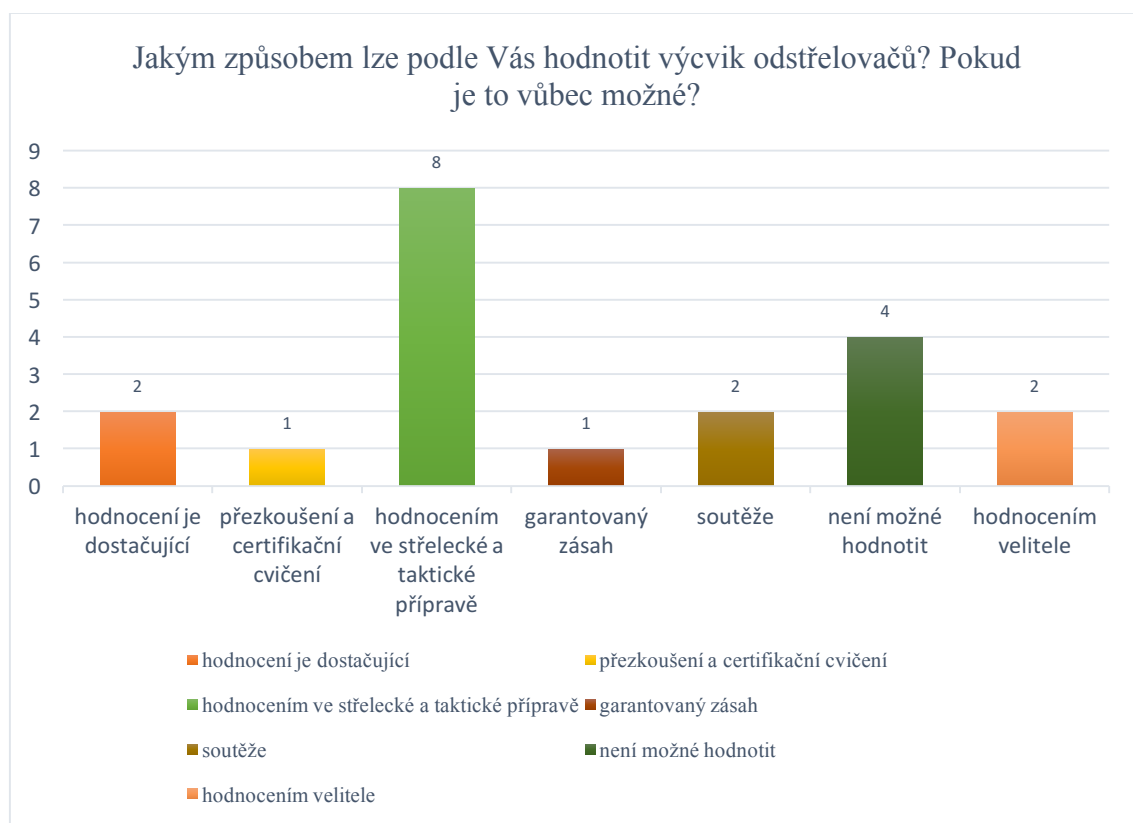
Z předmětného grafu vyplývá, že výcvik ve výsadkové přípravě většina vnímá pouze jako další kritérium výběru osob, jelikož kandidát musí splnit určité fyzické, psychické a zdravotní normy. Dále graf signalizuje rozpolcenost názorů na reálné zasazení na padáku s materiálem odstřelovače. Dle autorovo názoru je to dáno především skutečností, že reálně na kulatém typu padáku nebyl proveden seskok s odstřelovací puškou. Autor je přesvědčen, že po prvním seskoku s tímto materiálem by došlo k poničení citlivého vybavení odstřelovače a názor by se rapidně změnil.

Otázka č. 29: Jakým způsobem lze podle Vás hodnotit výcvik odstřelovačů? Pokud je to vůbec možné?

Tato otázka zkoumala názor odstřelovačů na hodnocení jejich výcviku, respektive jejich vlastní úrovně znalostí. Z odevzdaných dotazníků shodně 10% a 10% dotázaných odpovědělo, že hodnocení je v současné době dostačující nebo že hodnocení je možné pouze velitelem skupiny. Taktéž 10% respondentů uvedlo, že hodnotit úroveň odstřelovačů lze na základě výsledků dosažených v soutěžích. Shodně 5% a 5% oslovených uvedlo, že hodnocení by bylo možné stanovit na základě výsledků z centrálního přezkoušení na certifikačních cvičeních a nebo pomocí garantovaného zásahu. Pro 40% respondentů je nejvhodnější hodnocení na základě střelecké a taktické přípravy, přičemž by se mělo jednat o podobný systém používaný ve většině zahraničních odstřelovačských školách. Zbýlých 20% dotázaných uvedlo, že výcvik nebo úroveň není možné objektivně hodnotit¹⁹⁶.

¹⁹⁶ Graf č. 29: Hodnocení výcviku odstřelovače

Graf č. 29: Hodnocení výcviku odstřelovače¹⁹⁷.

Výše zobrazený graf poukazuje na názor odstřelovačů, že úroveň dovedností odstřelovače lze hodnotit na základě přezkoušení ve střelecké a taktické přípravě. Autor upozorňuje na skutečnost, že poměrně velké procento respondentů odpovědělo, že výcvik nelze objektivně hodnotit. Dle subjektivního názoru autora se jedná o určitou pohodlnost aktivních odstřelovačů, kteří v současné době nemohou být jakkoliv konfrontováni, jelikož chybí jakýkoliv systém hodnocení výcviku.

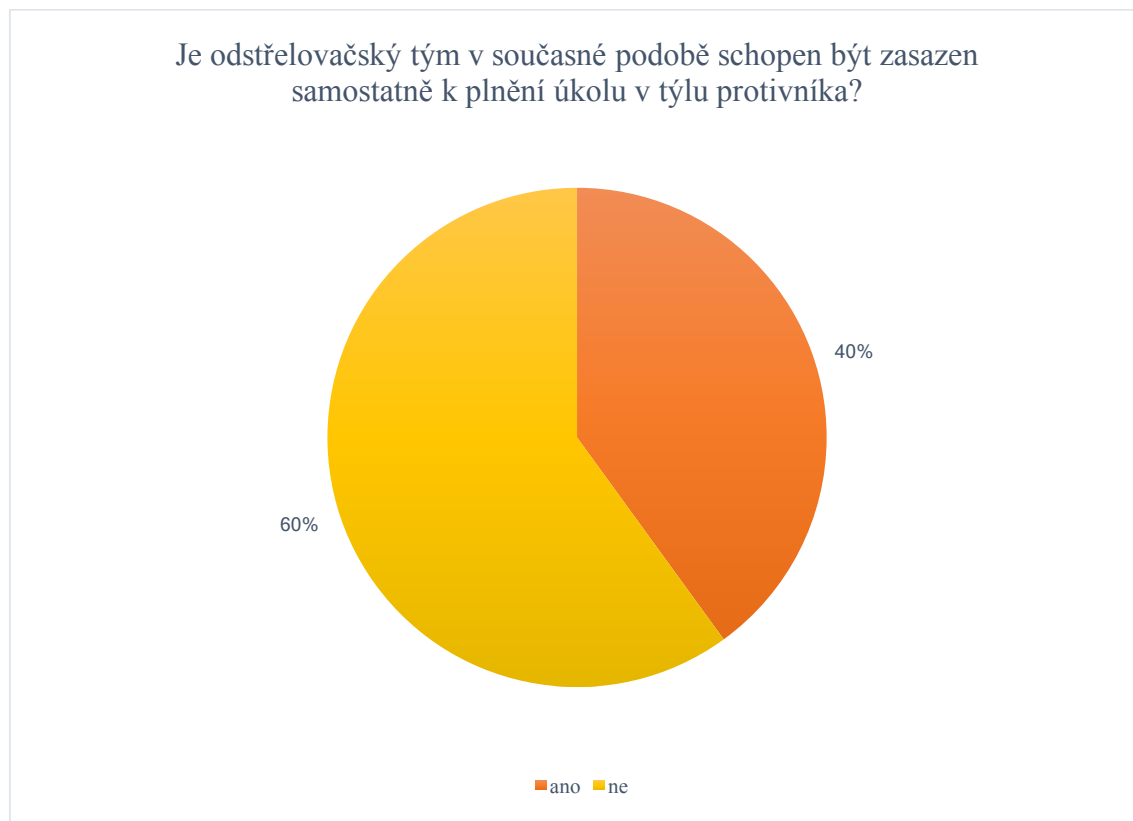
Otázka č. 30: Je odstřelovačský tým v současné podobě schopen být zasazen samostatně k plnění úkolu v týlu protivníka?

V této otázce bylo zkoumáno, zda jsou odstřelovači za současných podmínek schopni být nasazeni k plnění úkolu do týlu protivníka. Z odeslaných dotazníků 60% dotázaných odpovědělo, že za současných podmínek schopní nejsou a to především z důvodu absence spojovacích prostředků a nevyhovujícího taktického materiálu.

¹⁹⁷ Výsledek vlastního dotazníkového šetření

Zbýlých 40% respondentů odpovědělo, že odstřelovači jsou schopni plnit úkoly v týlu nepřítele i za současných podmínek¹⁹⁸.

Graf č. 30: Nasazení odstřelovačů v týlu protivníka¹⁹⁹.

Z předmětného grafu vyplývá, že převažuje názor o neschopnosti nasazení odstřelovačského týmu v týlu protivníka. Dle názoru autora je to dáno především absencí spojovacích prostředků a materiálního zabezpečení jednotlivce.

Otázka č. 31: Z jakých materiálů čerpáte v rámci výcviku skupin odstřelovačů?

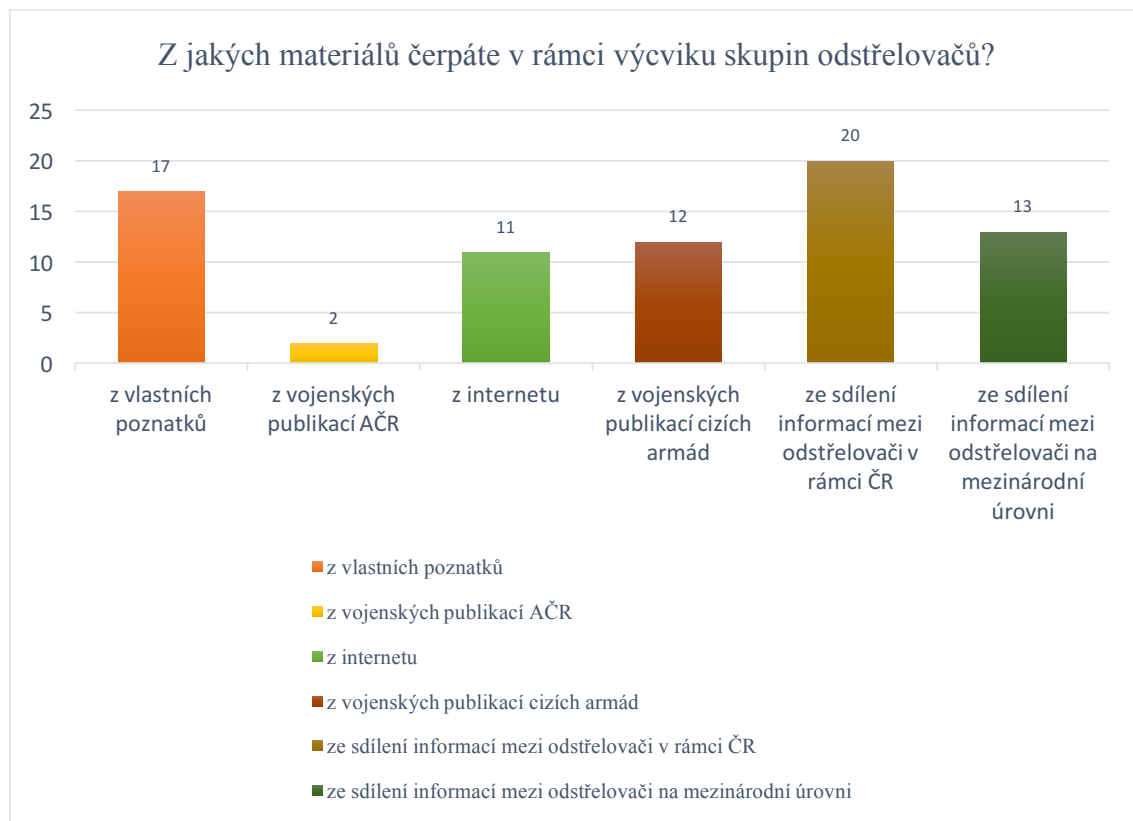
Tato otázka zkoumala z jakých zdrojů čerpají odstřelovači informace a znalosti, aby zdokonalili či upravili výcvik vlastních skupin. Z vyplněných dotazníků 85% dotázaných zvolilo odpověď, že čerpají především z vlastních poznatků. Pouhých 10% respondentů uvedlo, že čerpá z vojenských publikací Armády České republiky. Internet jako zdroj informací označilo 55% oslovených. Z vojenských publikací cizích armád čerpá 60% dotázaných. Každý z respondentů využívá informace sdílené mezi odstřelovači v rámci České republiky, tzn. z různých tematických workshopů či soutěží.

¹⁹⁸ Graf č. 30: Nasazení odstřelovačů v týlu protivníka

¹⁹⁹ Výsledek vlastního dotazníkového šetření

Možnost sdílet informace na mezinárodní úrovni mezi odstřelovači NATO využívá 65% odstřelovačů²⁰⁰.

Graf č. 31: Zdroje informací k výcviku skupin odstřelovačů²⁰¹.

Výše uvedený graf dokazuje, jak přínosné jsou pro odstřelovače soutěže a workshopy pořádané jednotlivými ozbrojenými složkami. Alarmující je dle autora skutečnost, jak velké procento využívá jako zdroj informací k výcviku internet.

Otázka č. 32: Dochází ke specializaci jednotlivých skupin díky většímu nebo menšímu zaměření příslušníků na určitou problematiku v rámci výcviku?

V této otázce bylo zkoumáno, zda dochází ke specializaci jednotlivých skupin odstřelovačů na základě zaměření na určitou problematiku ve výcviku. Z odevzdaných dotazníků 50% respondentů uvedlo, že k určité specializaci dochází, přičemž se jedná o pozitivní jev. Skupina 15% oslovených uvedla, že k určité specializaci dochází, přičemž se jedná o negativní jev. Názor, že ke specializaci na základě zaměření výcviku nedochází

²⁰⁰ Graf č. 31: Zdroje informací k výcviku skupin odstřelovačů

²⁰¹ Výsledek vlastního dotazníkového šetření

a že se jedná o pozitivní jev zastává 25% dotázaných. Zbýlých 10% respondentů uvedlo, že ke specializaci nedochází, přičemž se jedná o negativní jev²⁰².

Graf č. 32: Specializace s ohledem na zaměření skupiny²⁰³.

Z předmětného grafu vyplývá, že v rámci výcviku skupiny je dán větší důraz na určitou problematiku a dochází k tím k určité specializaci výcviku. Tato skutečnost je podporována především absencí programu přípravy a výcviku.

Otázka č. 33: Jste spokojen se skladbou hodnot v rámci skupiny odstřelovačů?

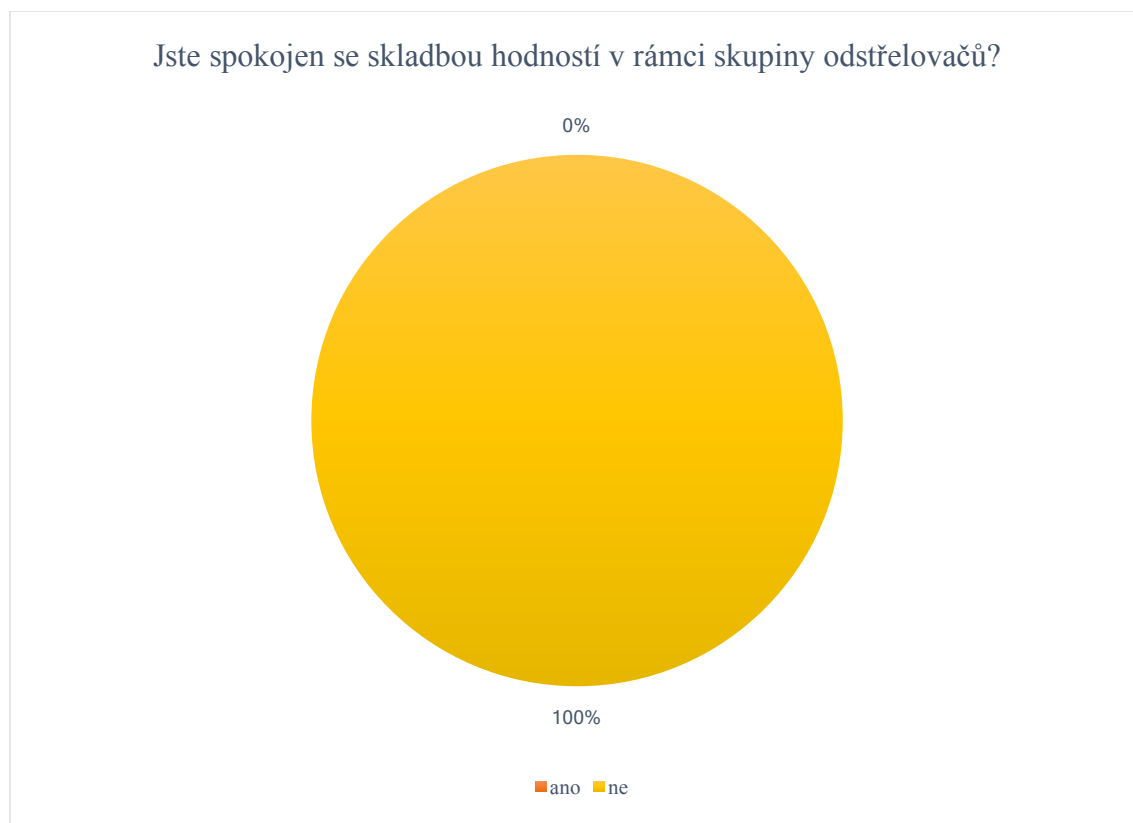
Tato otázka zkoumala, zda jsou odstřelovači spokojeni s aktuální skladbou hodnot v rámci skupin odstřelovačů. Z vyplněných dotazníků všech 100% respondentů uvedlo, že spokojení nejsou²⁰⁴.

²⁰² Graf č. 32: Specializace s ohledem na zaměření skupiny

²⁰³ Výsledek vlastního dotazníkového šetření

²⁰⁴ Graf č. 33: Skladba hodnot skupin odstřelovačů

Graf č. 33: Skladba hodnotí skupin odstřelovačů²⁰⁵.

Z výše uvedeného grafu jasně vyplývá, že odstřelovači nejsou spokojeni se skladbou hodnotí. Je to dáno především rozdílným finančním ohodnocením v rámci skupiny odstřelovačů. Tato skutečnost reflektuje generační obměnu, která na skupinách odstřelovačů v současnosti probíhá. Rozdílná skladba hodnotí byla v minulosti zavedena především z důvodu absence úplného středoškolského vzdělání u poměrné části odstřelovačů.

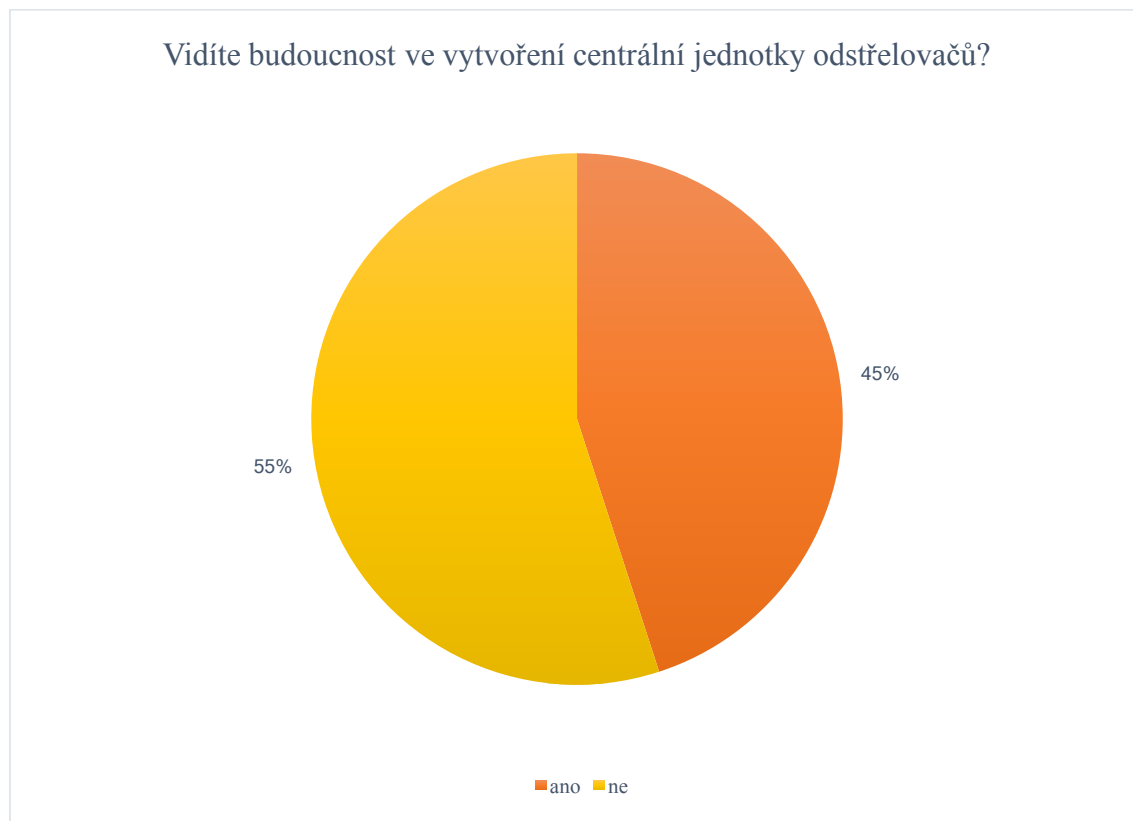
Otázka č. 34: Vidíte budoucnost ve vytvoření centrální jednotky odstřelovačů?

V této otázce bylo zkoumáno jaký názor mají odstřelovači na vytvoření centrální jednotky odstřelovačů. Z celkového počtu odevzdaných dotazníků 45% dotázaných odpovědělo, že ve vytvoření centrální jednotky vidí budoucnost. Důvodem pro vytvoření je dle respondentů především snížení byrokratické zátěže velitelů skupin, navýšení prostředků pro výcvik, odproštění se od úkolů řadových vojáků a možnost soustředění se plně na výcvik. Zbýlých 55% respondentů ve vytvoření centrální jednotky smysl nevidí a to především z důvodu ztráty autonomie jednotek odstřelovačů, ztráty kontaktu

²⁰⁵ Výsledek vlastního dotazníkového šetření

s bojovými jednotkami a vysokému počtu zkušených odstřelovačů, kteří by nebyli ochotni dojíždět do nového místa výkonu služby²⁰⁶.

Graf č. 34: Centrální jednotka odstřelovačů²⁰⁷.

Z předmětného grafu vyplývá rozpolcenost názoru na vytvoření centrální jednotky odstřelovačů. Tato myšlenka sebou nese samozřejmě řadu negativních, ale i pozitivních důvodů. Jedním z hlavních negativních důvodů je ztráta kontaktu s bojovými jednotkami AČR. Naopak mezi hlavní benefity patří zaměření jednotky čistě na problematiku odstřelování.

Otázka č. 35: V případě vytvoření centrální jednotky. Nastoupil by jste do ní, i když by to pro Vás znamenalo změnu místa výkonu služby?

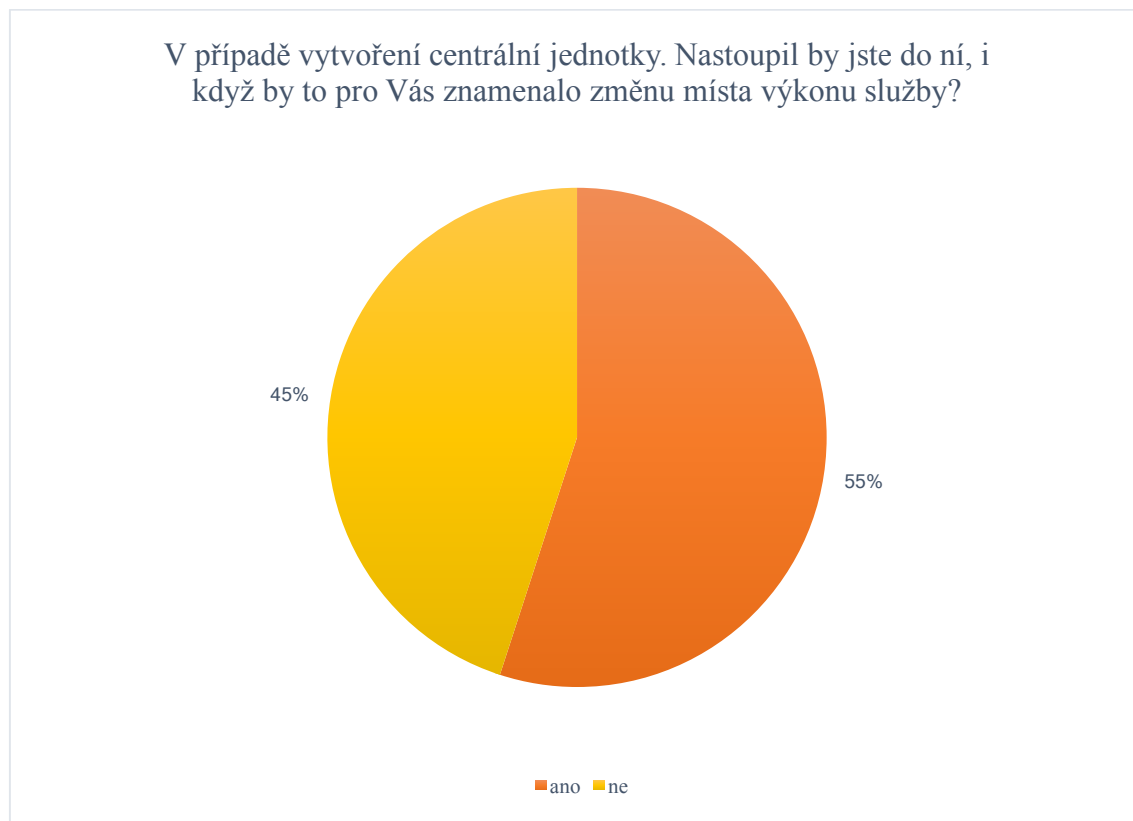
Tato otázka zkoumala, zda by odstřelovači v současnosti zařazení na jednotlivých skupinách byli ochotni nastoupit do nově vzniklé centrální jednotky odstřelovačů, i když by to pro ně znamenalo změnu místa výkonu služby. Z celkového vzorku respondentů 55% dotázaných odpovědělo, že by k jednotce nastoupilo, i když by to pro ně znamenalo

²⁰⁶ Graf č. 34: Centrální jednotka odstřelovačů

²⁰⁷ Výsledek vlastního dotazníkového šetření

změnu místa výkonu služby. Zbýlých 45% respondentů uvedlo, že by k jednotce nenastoupilo²⁰⁸.

Graf č. 35: Služba u centrální jednotky odstřelovačů²⁰⁹.

Výše uvedený graf plně reflektuje předchozí otázku spojenou s vytvořením jednotky odstřelovačů. Respondent, který odmítá myšlenku vytvoření centrální jednotky odmítá i možnost u takové jednotky sloužit.

Otázka č. 36: Souhlasíte s vytvořením centrální školy odstřelovačů, kde by mohli působit vysloužilí příslušníci skupin odstřelovačů jako instruktoři výcviku?

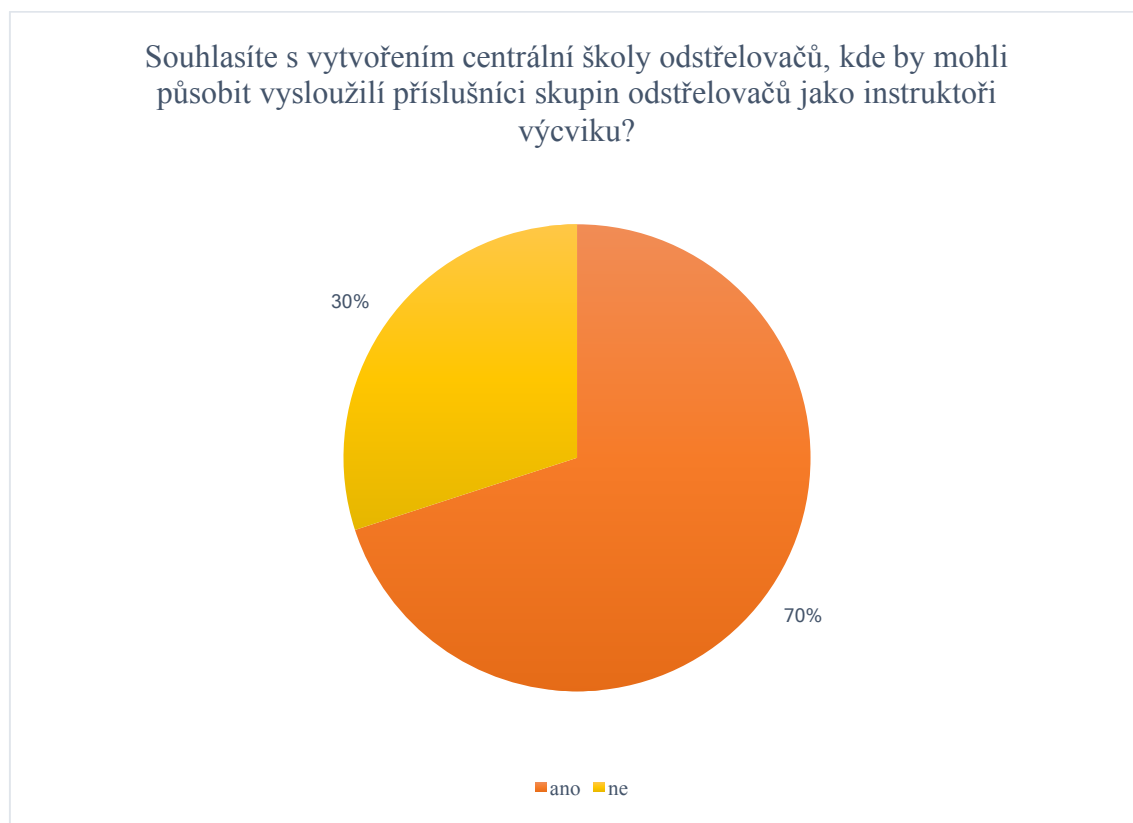
Smyslem této otázky byl výzkum, jakého názoru jsou odstřelovači na vytvoření centrální školy odstřelovačů. Smyslem vytvoření centrální školy odstřelovačů je mimo jiné možnost uplatnění odstřelovačů jako instruktorů výcviku v těchto zařízeních. Z vyplněných dotazníků 70% dotázaných uvedlo, že s vytvořením centrální školy souhlasí.

²⁰⁸ Graf č. 35: Služba u centrální jednotky odstřelovačů

²⁰⁹ Výsledek vlastního dotazníkového šetření

Zbýlých 30% respondentů uvedlo, že s vytvořením centrální školy odstřelovačů nesouhlasí²¹⁰.

Graf č. 36: Instruktoři centrální školy odstřelovačů²¹¹.

Z předmětneho grafu vyplývá, že většina respondentů souhlasí s vytvořením výcvikového zařízení pro vzdělávání odstřelovačů. Autor spatřuje benefity především v dalším kariérním uplatnění odstřelovačů, kteří se rozhodnou opustit aktivní jednotku. V roli instruktorů by mohli předávat nabyté znalosti novým příslušníkům skupiny odstřelovačů.

Otázka č. 37: Jak důležitý je pro Vás vztah v odstřelovačském týmu?

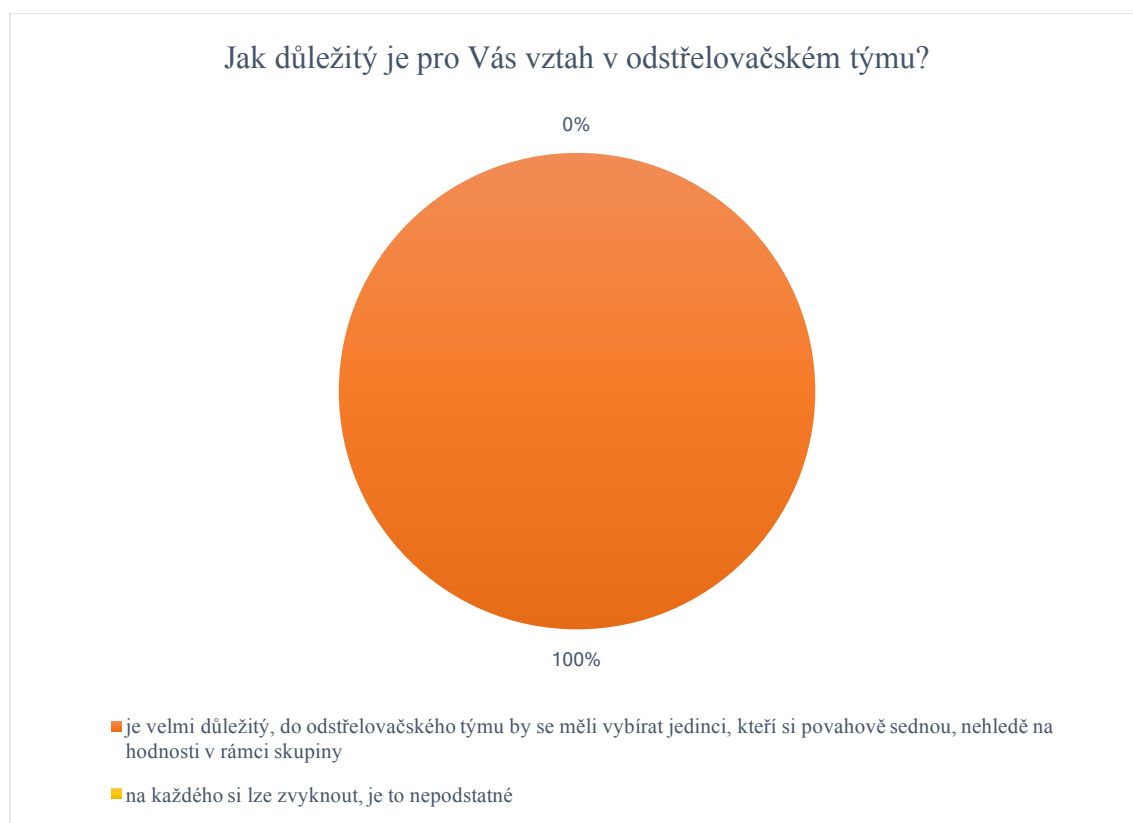
V této otázce se zkoumalo, zda je důležitý vzájemný dobrý společenský vztah odstřelovačů v týmu, nebo zda si lze časem zvyknout na povahu a vlastnosti kteréhokoliv člověka. Z odeslaných dotazníků všech 100% dotázaných odpovědělo, že tento vztah je velmi důležitý²¹².

²¹⁰ Graf č. 36: Instruktoři centrální školy odstřelovačů

²¹¹ Výsledek vlastního dotazníkového šetření

²¹² Graf č. 37: Vztah v odstřelovačském týmu

Graf č. 37: Vztah v odstřelovačském týmu²¹³.

Výše uvedený graf jasně dokazuje důležitost sociální interakce v rámci týmu. Tato skutečnost často rozhoduje i o přijetí vhodného kandidáta na skupinu odstřelovačů.

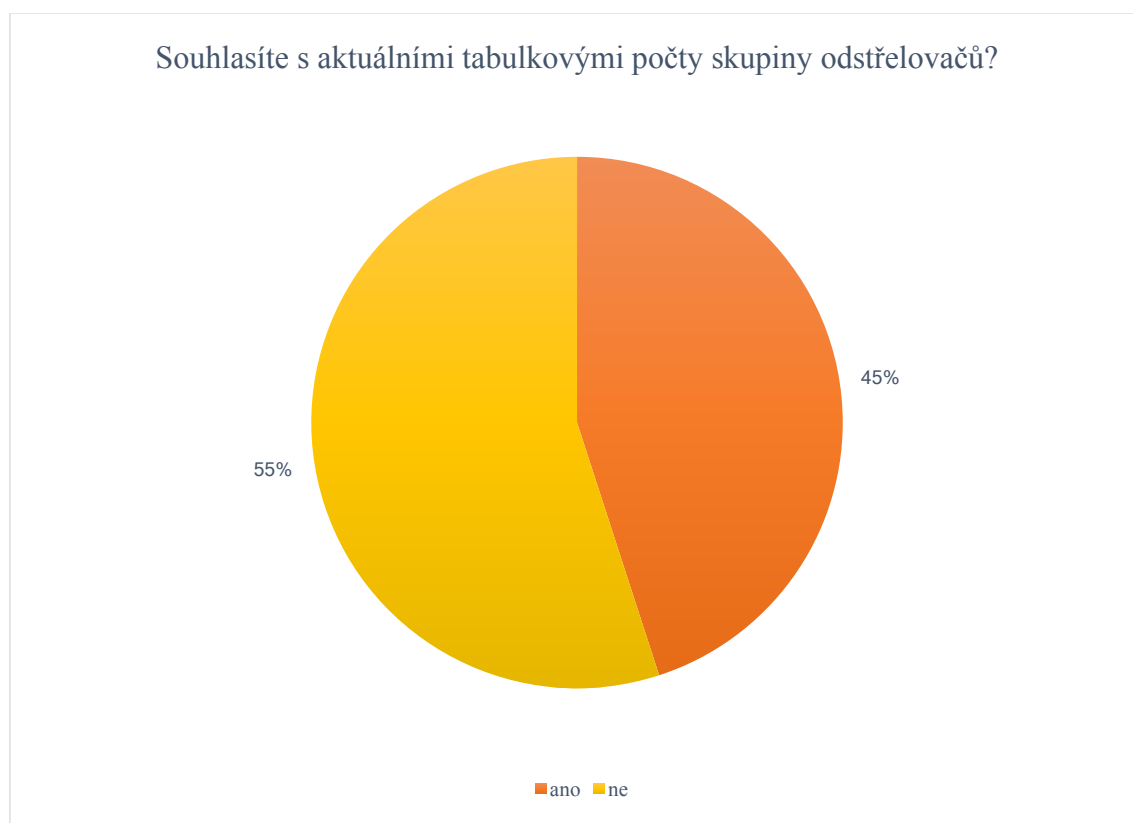
Otázka č. 38: Souhlasíte s aktuálními tabulkovými počty skupiny odstřelovačů?

Tato otázka zkoumala, zda jsou odstřelovači v souladu s aktuálními tabulkovými počty skupin odstřelovačů. Z vyplněných dotazníků 45% dotázaných odpovědělo, že s aktuálními počty souhlasí. Zbýlých 55% nesouhlasí, s tím že pokud by měli možnost tabulkové počty změnit, navýšili by skupinu o jednoho administrativního pracovníka, tak aby se snížila byrokratická zátěž velitele skupiny a mohl se více věnovat výcviku skupiny²¹⁴.

²¹³ Výsledek vlastního dotazníkového šetření

²¹⁴ Graf č. 38: Soulad s aktuálními tabulkovými počty skupin odstřelovačů

Graf č. 38: Souhlasíte s aktuálními tabulkovými počty skupin odstřelovačů²¹⁵.

Výše uvedený graf dokladuje rozdílný názor na tabulkové počty skupin odstřelovačů. Především se jedná o doplnění tabulkových počtů o funkci Výkonného praporčíka. V současnosti v tabulkových počtech zařazen není a veškerá administrativní zátěž spočívá na úkor odborného výcviku na veliteli skupiny.

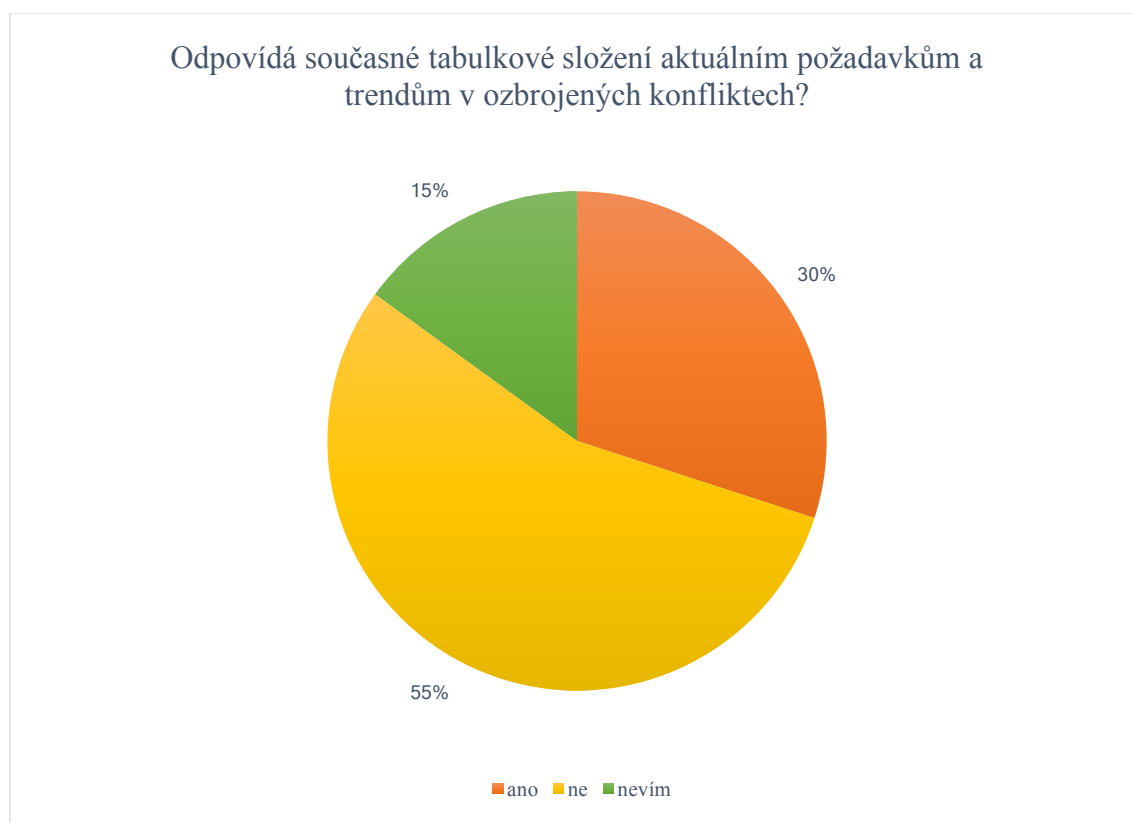
Otázka č. 39: Odpovídá současné tabulkové složení aktuálním požadavkům a trendům v ozbrojených konfliktech?

V této otázce bylo zkoumáno zda současné tabulkové složení odpovídá aktuálním požadavkům a trendům vycházejícím ze současných ozbrojených konfliktů. Z vyplněných dotazníků 55% dotázaných odpovědělo, že tabulkové počty současným požadavkům a trendům neodpovídá. U 30% respondentů převažuje názor, že aktuální počty jsou dostačující a zbylých 15% respondentů na tuto otázku nezná odpověď²¹⁶.

²¹⁵ Výsledek vlastního dotazníkového šetření

²¹⁶ Graf č. 39: Tabulkové počty v návaznosti aktuálních ozbrojených konfliktů

Graf č. 39: Tabulkové počty v návaznosti aktuálních ozbrojených konfliktů²¹⁷.

Z předmětného grafu vyplývá, že tabulkové složení neodpovídá současným trendům v ozbrojených konfliktech. Dle informací autora se jedná především o navýšení počtu odstřelovačských týmů v rámci jednotlivých skupin.

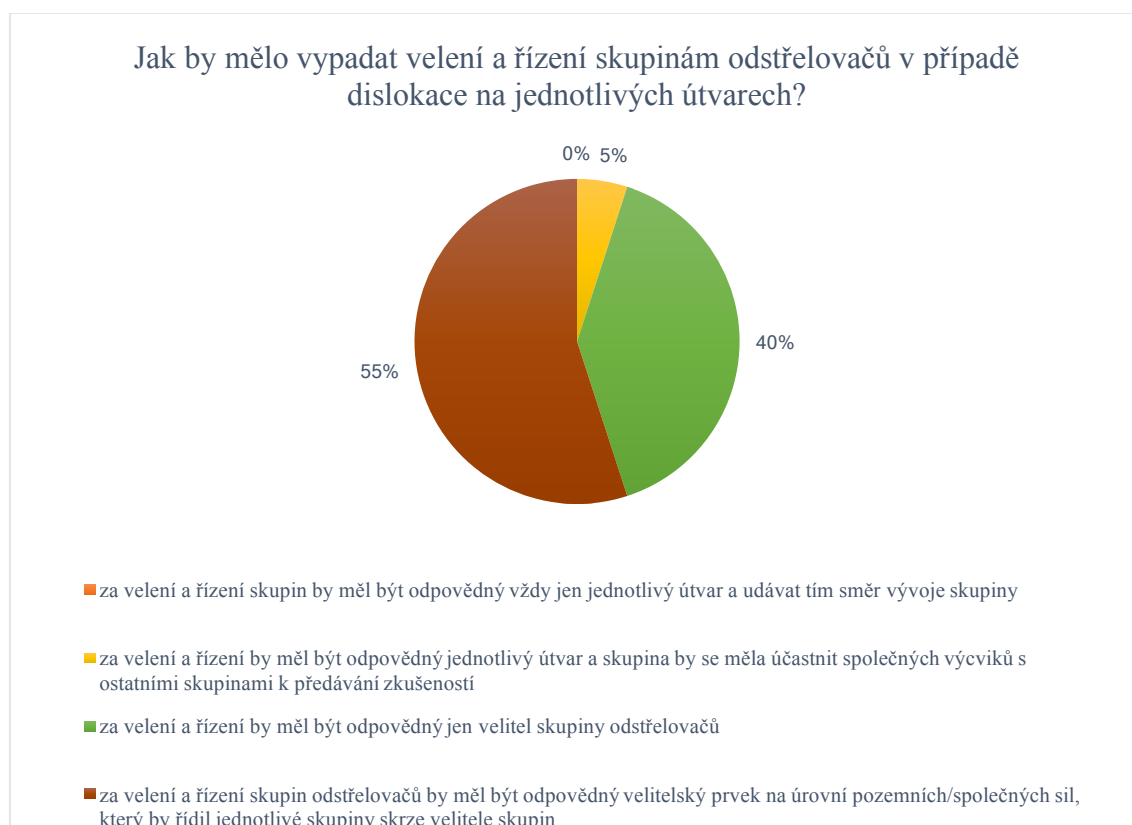
Otázka č. 40: Jaké schopnosti by měly mít skupiny odstřelovačů?

Tato otázka zkoumala jakým způsobem by mělo probíhat velení a řízení jednotlivých skupin odstřelovačů v případě dislokace na jednotlivých útvarech. Z odeslaných dotazníků 5% dotázaných odpovědělo, že za velení a řízení by měl být odpovědný jednotlivý útvar, přičemž by se skupina měla účastnit společných výcviků s ostatními skupinami za účelem předávání zkušeností. Fakt, že za velení a řízení skupiny odstřelovačů by měl být zodpovědný pouze velitel skupiny uvedlo 40% respondentů. Zbylých 55% uvedlo, že za řízení výcviku by měl být zodpovědný nadřízený prvek na úrovni pozemních/společných sil, který by řídil výcvik skupin odstřelovačů skrze velitele skupin²¹⁸.

²¹⁷ Výsledek vlastního dotazníkového šetření

²¹⁸ Graf č. 40: Velení a řízení v případě dislokace na jednotlivých útvarech

Graf č. 40: Velení a řízení v případě dislokace na jednotlivých útvarech²¹⁹.

Z předmětného grafu vyplývá, že za velení a řízení skupiny by měl být odpovědný velitel skupiny, přičemž na operační nebo taktické úrovni velení by měl být zástupce, který by řídil činnost velitelů skupin odstřelovačů.

5.4 Hlavní zjištění na základě analýzy dotazníkového šetření

Na základě analýzy odpovědí dotazníkového šetření jsou níže uvedeny hlavní nedostatky a zjištění, které zásadním způsobem ovlivňují fungování skupin odstřelovačů.

Vyhodnocením odpovědí získaných v první části dotazníku, můžeme sestavit základní profil aktuálně služebně aktivního odstřelovače. Jedná se z větší části o řadové vojáky bojových jednotek, kteří na bojových jednotkách sloužili především v rozmezí 5 - 9 let. Motivací pro změnu služebního zařazení a vykonávané odbornosti, byl především zájem o profesi odstřelovače a o problematiku odstřelování a palných zbraní. V současné době jsou na skupinách zařazení odstřelovači, kteří se výkonu povolání odstřelovače věnují v průměru 5 – 9 let. Pro 65% respondentů není důležitý fyzický věk odstřelovače, přičemž 70% dotázaných zastává názor, že se jedná o celoživotní specializaci. To

²¹⁹ Výsledek vlastního dotazníkového šetření

znamená, že se nejedná o stupeň v armádní kariéře, nýbrž se jedná o specializaci, které by se měl dotyčný věnovat celou služební kariéru. V důsledku změny bojových operací ISAF v Afganistánu na operace Resolute support, které se věnují především výcviku a poradenství národních bezpečnostních složek došlo k utlumení nasazování odstřelovačů²²⁰. Na základě analýzy odpovědí dotazníkového šetření lze dedukovat, že právě z toho důvodu má 30% odstřelovačů za sebou zahraniční nasazení na jiné funkci, než na kterou jsou primárně cvičeni. V současné době jsou schválené zahraniční mise AČR, kde jsou tabulkové místa odstřelovačů a tento negativní trend se obrací. Zkušenosti s kterými nyní odstřelovači disponují získali v 70% v rámci jednotlivých skupin odstřelovačů, přičemž tento stav je zapříčiněn absencí vzdělávacího programu pro odstřelovače.

Další část dotazníku se věnovala výběrovému řízení organizovaným na jednotlivé skupiny. Na základě odpovědí lze charakterizovat vojáka, který by se chtěl ucházet o službu na skupině odstřelovačů. Mělo by se jednat o inteligentního jedince schopného samostatného uvažování a rozhodování, s vysokou fyzickou zdatností a velkou psychickou odolností, přičemž důležitým faktorem je pro 100% respondentů osobnost kandidáta a jeho kladné společenské vztahy napříč skupinou odstřelovačů. S aktuálním systémem výběru osob souhlasí 55% respondentů, přičemž platí, že výběrové řízení musí obsahovat určité prvky, avšak celkové provedení je závislé na rozhodnutí velitele dané skupiny odstřelovačů. S tím je úzce spjato, že 68% dotázaných požaduje vytvoření centrálního výběrového řízení, které by bylo jasně definované. Od provedení této změny očekávají respondenti především zvýšení transparentnosti výběrového řízení a vyrovnání nároků na výběr personálu.

Na problematiku výběrového řízení navazuje výcvik úspěšných kandidátů. V současné době v AČR existuje pouze jediný účelový kurz zabývající se okrajově problematikou odstřelování, přičemž se jedná o kurz pro přesné střelce. Absencí jakéhokoliv výukového zařízení a neexistujícím programem pro přípravu odstřelovačů čerpá 85% respondentů informace z vlastních poznatků při výcviku, nebo s nasazení v zahraničních operacích. Jako zásadní však autor uvádí, že 55% respondentů uvedlo jako zdroj informací k výcviku internet. Navzdory tomuto negativnímu jevu, patří čeští

²²⁰ Operace Rozhodná podpora. In Wikipedia: the free encyclopedia [online]. St. Petersburg (Florida): Wikipedia Foundation, 31.12.2014, poslední aktualizace 22.10.2018 [cit. 2018-12-02]. Dostupné z WWW: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Operace_Rozhodná_podpora>.

odstřelovači k mezinárodní špičce, což dokazují na mezinárodních soutěžích²²¹. S vytvořením základního kurzu odstřelovače, přičemž v hlubším pojetí by se mohlo jednat o centrální školu odstřelovačů, která by se nadále zabývala výcvikem i stávajících odstřelovačů souhlasí 70% respondentů. Autor práce ve vytvoření centrální školy shledává benefity především ve zvýšení úrovně znalostí a schopností odstřelovačů, urychlení výcviku odstřelovačů a například možnosti pořádání tematických workshopů napříč ozbrojenými složkami. Při podmínkách současného výcviku získá odstřelovač průměrné znalosti a dovednosti zbytku skupiny odstřelovačů do tří let, jak uvedlo 70% respondentů. Autor zastává názor, že tato doba by se mohla až o polovinu zkrátit po zavedení základního kurzu pro odstřelovače. Názor, že získat špičkové znalosti a dovednosti může odstřelovač do sedmi let, zastává 55% respondentů, přičemž autor zastává myšlenku, že se jedná především o střelecké dovednosti, které jsou přímo úměrné počtu vystřelených nábojů v určitém časovém období. To znamená, že dle autorova mínění, lze uvedenou dobu výrazně ovlivnit četností střeleckého výcviku.

Problematiku výcviku ovlivňuje také absence jakéhokoliv hodnocení výcviku. Tím, že není stanoven výcvikový program, nejsou stanovené ani cíle a požadavky výcviku. Výcvik v současných podmínkách probíhá v režii velitelů skupin odstřelovačů. S tím souvisí názor 50% respondentů, že výcvik je ovlivněn velitelem skupiny, přičemž dochází k určité specializaci skupiny s ohledem na zaměření výcviku. Je nutné zmínit, že stejná skupina respondentů si však myslí, že se nejedná o negativní jev. Co se týče možnosti hodnotit úroveň schopností skupin odstřelovačů, převažuje názor, že výcvik odstřelovačů nelze hodnotit. Autor se domnívá, že výcvik hodnotit lze a to zavedením garantovaného zásahu, který lze vysvětlit jako 100% zásah cíle odstřelovačem za určitých podmínek na určitou vzdálenost. Jako možnost hodnocení střeleckých schopností garantovaným zásahem zastává 70% respondentů. Posouzení taktických schopností lze dle autora realizovat například po vzoru výcvikového programu US MARINES SNIPER SCHOOL, z kterého čerpali již mnohé armády NATO²²², přičemž s touto možností souhlasí 40% respondentů.

V oblasti logistického zabezpečení se skupiny odstřelovačů potýkají s největšími nedostatky. Lze předpokládat, že aktuální stav je zapříčiněn snižováním rozpočtu

²²¹ POLANCO, K. Belgium takes Best Sniper Competition in Grafenwoehr [online]. US ARMY, 2017 [cit. 2018-12-02]. Dostupné z WWW: <https://www.army.mil/article/194192/belgium_takes_best_sniper_competition_in_grafenwoehr>.

²²² NEVILLE, Leigh. *Moderní odstřelovači*. Přeložil Petr TŮMA. Praha : Mladá fronta, 2017. ISBN 978-80-204-4379-3. s. 59.

vynaloženého v minulých letech na ozbrojené složky. Skupiny odstřelovačů jsou v současnosti vybaveny jedním vozidlem s přívěsným vozíkem, přičemž pro plnění úkolů výcviku jsou nuceni vyžadovat přepravní kapacitu u jiných složek AČR. Tento nedostatek hodnotí jako zásadní problém ve fungování skupin odstřelovačů 90% respondentů. Dalším nedostatkem je absence maskovacích prostředků. AČR sice vyvinula a nakoupila maskovací obleky pro odstřelovače, materiálem složením a stříhem jsou však zcela nevyhovující a odstřelovači je nepoužívají. To samé platí i o taktické bundě pro odstřelovače, která nevyhovuje současnému tempu a stylu ozbrojených konfliktů a je zcela bezúčelně využívána především veliteli různých stupňů, kteří však s problematikou odstřelování nemají nic společného. Stejně procento respondentů zmiňuje absenci poloautomatické pušky pro odstřelovače, kterou běžně používají odstřelovači cizích armád právě pro své výhody v dynamicky se rozvíjejících konfliktech. V současné době probíhá obměna pušek SVD Dragunov pro přesné střelce, přičemž dle informací, které autor má, bude nahrazena právě poloautomatickou puškou v ráži .308 Win. Velení armády však zatím nepočítá s navýšením počtu zbraní i pro příslušníky skupin odstřelovačů a plánuje nahradit pouze pušky pro přesné střelce²²³. Skupiny odstřelovačů jsou v současnosti vybaveny moderními odstřelovačskými komplety, ale stále není dostatek odstřelovacích pušek v ráži .308 Win pro každého odstřelovače, která se používá pro nácvik precizní střelby. Nutnost pořízení těchto zbraní uvedlo jako zásadní 100% respondentů. Dále 60% respondentů uvádí jako zásadní pořízení moderních akvizitních prostředků s možností navedení na cíl pomocí infračerveného laseru a termovizních pozorovacích dalekohledů. Skupiny odstřelovačů nejsou v současné době vybaveny žádným typem taktických pozorovacích dalekohledů se záměrnou osnovou, což zásadním způsobem ovlivňuje pozorovací schopnosti skupiny a fungování odstřelovačského týmu na principu střelec/pozorovatel. Zároveň není nijak řešena obměna již pořízeného materiálu, který se v důsledku vysokého tempa nasazení a výcviku nachází mnohdy v havarijním, nebo nefunkčním stavu. S tímto úzce souvisí názor, že 95% respondentů není odpovídajícím způsobem vybaven pro výkon své funkce. Skupina 60% dotázaných zároveň tvrdí, že není schopna nasazení v týlu protivníka především z důvodu chybějícího materiálního vybavení.

Z pohledu finančního zabezpečení převládá mezi 65% respondenty názor, že jedna skupina odstřelovačů by se dala vybavit požadovaným materiálem s nákladem do třiceti milionů korun, včetně vozidel. V oblasti platové problematiky není spokojeno

²²³ Rozhovor s panem generálem Alešem Opatou, náčelníkem GŠ AČR ze dne 22.11.2018.

85%, což je dle autora dáno především dvěma aspekty. Předně je to dáno systémem služebních tarifů pevně spojených s hodnotí, přičemž odstřelovači navzdory poměrně náročnému výkonu služby nemají zvýšen stabilizační příplatek, jako například speciální síly, letci nebo Hradní stráž. Za druhé je to dáno nevyhovující strukturou hodnotního složení v rámci skupiny, přičemž na základě analýzy dotazníkového šetření s touto skutečností nesouhlasí 100% dotázaných. V praxi to znamená, že odstřelovači jsou rozdílně finančně ohodnoceni při výkonu stejně náročné činnosti. Výše stabilizačního příspěvku dle autorova názoru úzce souvisí i s aktuální naplněností skupin odstřelovačů, která se dlouhodobě pohybuje kolem 75%. Zvýšení příspěvku by tak mohlo být jednou z motivačních složek, což by dle 85% dotázaných zvýšilo zájem o službu na skupině odstřelovačů. V návaznosti na nevyhovující strukturu hodnotního složení uvnitř skupiny je zásadní také nemožnost kariérního postupu uvnitř skupiny, jelikož je nevhodně navržen rozsah hodnotí. Tím pádem v současné podobě není možné dosadit na nejvyšší velitelskou pozici odstřelovače se zkušenostmi ze skupiny, ale musí být přijat voják s jinou odborností v odpovídající hodnotí. Na základě předchozích informací autor shledává toto řešení, jako zcela nelogické, jelikož skupinám odstřelovačů reálně hrozí, že ve velitelských pozicích budou vojáci s jinou odborností s nulovými zkušenostmi s problematikou odstřelování, nebo tato zásadní pozice zůstane neobsazena.

Další část dotazníku se věnuje stanovení úkolů pro skupiny odstřelovačů a způsobu jejich plnění. Všichni dotázaní odpověděli, že mezi úkoly skupiny odstřelovačů patří zejména přesná střelba na větší vzdálenosti, což vychází z podstaty odstřelovačů jako takových a dále navádění nepřímé dělostřelecké palby na pozice nepřítele. Tuto schopnost čeští vojenští odstřelovači v současné době nemají, navzdory světovému standartu, ve kterém tato schopnost odstřelovačů je stejně důležitá jako schopnost přesné střelby na dlouhé vzdálenosti. Odstřelovači se nemohou účastnit účelových kurzů dělostřeleckých návodčí především z důvodu, že tato možnost je pevně spjata s vojenskou odborností dělostřeleckého návodčího. Skryté pozorování zájmového objektu/prostoru a odesílání získaných informací na vyšší stupeň je jedním z úkolů odstřelovačů pro 95% respondentů. S tím je úzce spojená schopnost plnit úkoly v týlu protivníka. Tato schopnost by měla být jedním z úkolů podle 75% dotázaných. Je nutné uvést, že pro schopnost působit samostatně ve větší vzdálenosti od vlastních sil nemají skupiny odstřelovačů odpovídající spojovací prostředky, čímž se zároveň vylučuje schopnost předávat informace v reálném čase. Ohledně skrytého pozorování nejsou skupiny odstřelovačů dále vybaveni vhodnými maskovacími převleky a termovizními pozorovacími přístroji.

Co se týče problematiky přežití v tísni a zajetí, v AČR existují na tuto problematiku kvalitní účelové kurzy. Pro 85% respondentů by měl odstřelovač pozemních sil být specialistou SERE, což znamená minimálně absolvovat úroveň C. Nižší úrovně kurzu jsou nuceni vojáci bez ohledu na zařazení absolvovat před výjezdem do zahraniční operace. Kurzy úrovně C jsou primárně určeny pro letecký personál armádních letounů, ale kurzů se účastní i velký počet příslušníků pozemních sil. Autor však shledává jako podstatné, že chybí požadavek spojený s funkcí odstřelovače na absolvování tohoto kurzu, tak jako je to například s kurzem Komando pro nižší velitele bojových jednotek. V současné době tak absolvování kurzu záleží především na ochotě odstřelovačů se tohoto kurzu zúčastnit. Problematika zasazení k plnění úkolu vzdušným výsadkem na padáku je u skupin odstřelovačů dle autorova názoru specifická především vzhledem k citlivosti používaných zařízení a zbraňových kompletů. Zasazení na kulatém padáku je tak nevhodné zejména kvůli nízké možnosti řízení padáku a nutnému odpoutání neseného materiálu před přistáním. Problematiku zasazení na kulatém padáku vidí jako teoreticky možnou 43% respondentů, přičemž si myslí, že se především jedná o další kritérium pro výběr personálu a ne jako reálnou možnost zasazení k plnění úkolu. Možnost zasazení na obdelníkovém padáku typu křídlo, který je plně říditelný, umožňuje seskoky volným pádem a přistání s materiálem je reálná pro 60% respondentů. U této problematiky je však potřeba uvést, že skupiny nejsou vybaveny vlastní padákovou technikou a v současné době nejsou cvičeni pro seskok na obdelníkovém padáku, který se vyznačuje vyšší náročností na ovládání a samotné provedení seskoku. Skupiny odstřelovačů využívají kapacity padákové techniky 43. výsadkového praporu a 102. průzkumného praporu, přičemž jsou přidruženi k výsadkovému výcviku předmětných jednotek. K výsadkovému výcviku jsou tedy nuceni dojíždět do jmenovaných posádek, což sebou nese dle autorova názoru zbytečné finanční náklady, především v porovnání nízkých pořizovacích cen padákové techniky. Posledním aspektem je působení s různými typy jednotek v portfoliu AČR, přičemž 90% respondentů zastává názor, že skupiny by měly být schopny působit s kteroukoliv jednotkou AČR, což klade vyšší nároky na příslušníky skupiny ohledně taktických znalostí, dovedností a dále specifických požadavků např. pro seskoky padákem z letounů.

6 Návrh řešení včetně zpracování finanční a personální náročnosti

6.1 Systém velení a řízení skupin odstřelovačů

Z pohledu mikrostruktur uvnitř skupiny odstřelovačů je dle autorova názoru zásadní vytvoření služebního místa výkonného praporčíka skupiny odstřelovačů. Vytvořením tohoto místa by vznikl logistický prvek, který by se zpravidla neúčastnil výcviku odstřelovačů, nýbrž by zajišťoval z domovské posádky logistický a dokumentační proces potřebný pro bezproblémový chod výcviku²²⁴. Tento krok by zásadním způsobem odlehčil byrokratickou zátěž velících prvků skupiny a výrazně navýšil množství doby, které lze věnovat výcviku samotnému. Vytvořením zmiňovaného logistického prvku by zároveň mohlo dojít k vytvoření samostatného účetního celku a tím vyvázat skupiny odstřelovačů z problémového logistického zařazení pod velitelskou rotu, popř. rotou zbraní. Problémy spojené s nevyjasněnou odpovědností a strukturou velení autor zmiňuje dále v této kapitole bakalářské práce.

V případě makrostruktur, neboli okolních vlivů působících na jednotlivé skupiny odstřelovačů spatřuje autor jako nejzásadnější nevytvoření služebního místa garanta na Generálním štábu AČR, který by řídil přípravu a materiálové zabezpečení odstřelovačů. Vytvoření tohoto služebního místa je zmiňováno již v Koncepti výcviku, použití a materiálního vybavení armádních odstřelovačů v roce 2011, ale k vytvoření tohoto služebního místa reálně nikdy nedošlo. Na základě této situace, není výcvik odstřelovačů žádným způsobem řízen ani kontrolován. Autor shledává jako možné řešení, vytvoření nové vojenské odbornosti vojenského odstřelovače, přičemž každá vojenská odbornost v AČR musí mít svého garanta na Generálním štábu stejně jako veškeré ostatní vojenské odbornosti. Výhoda tohoto řešení je v první řadě v možnosti definování jednotlivých schopností odstřelovačů a v možnosti tyto schopnosti reálně provádět. Autor zmiňuje především nemožnost navádění nepřímé dělostřelecké palby, které je spojeno pevně s vojenskou odborností dělostřeleckého návodčího, nebo například speciální seskoky, které by umožňovali odstřelovačům provádět speciální seskoky na padáku typu křídlo. Zároveň by nemuselo dojít k vytvoření a zařazení jiného speciálního služebního místa, jelikož by zmiňovanou agendu zastal zástupce této nové vojenské odbornosti, tím pádem by mimo jiné došlo k ušetření finančních a personálních nákladů.

²²⁴ Schéma č. 2: Navrhované řešení organizační struktury skupin odstřelovačů

Dalším aspektem je samotné působení skupin odstřelovačů v jednotlivých praporech AČR. V současné době jsou pod přímým velením velitele praporu a logisticky zabezpečováni Velitelskou rotou, nebo Rotou zbraní. V praxi dochází k rozkolům ohledně nevyjasněné struktury velení, přičemž je po veliteli Velitelské roty vyžadovaná určitá zodpovědnost, kterou však nemůže reálně ovlivnit, neboť skupina plní úkoly na základě rozkazů velitele jednotlivého praporu. Autorem navrhované řešení zahrnuje vytvoření samostatného účetního celku, což znamená, že by skupina nemusela být logisticky podporována jinou rotou, přičemž by došlo k vyjasnění velitelské linie a převzetí zodpovědnosti velitele skupiny za činnost skupiny.

Dalším zásadním nedostatkem je absence výcvikových osnov a teoretických podkladů pro výcvik. Nejsou stanoveny taktické úkoly pro odstřelovače, což v praxi znemožňuje nasazení odstřelovačů, jelikož velitelé neví, jakým způsobem odstřelovače vhodně použít a to především z důvodu, že neznají jejich schopnosti. Výrazným nedostatkem je také skutečnost, že neexistuje jakýkoliv teoretický či praktický účelový kurz pro odstřelovače. Tím pádem jsou nuceni odstřelovači se vzdělávat v rámci jednotlivých skupin, přičemž se autor domnívá, že zde lze aplikovat rčení, že žák je tak dobrý, jak je dobrý jeho učitel. Tím chtěl autor vyjádřit myšlenku, že může docházet k určité degradaci znalostí předávaných v jednotlivých generacích odstřelovačů. Nevyjasněním těchto klíčových záležitostí nemůže dojít k plnému zařazení do AČR. Je nutné ustanovit komisi z řad vojenských odstřelovačů a klíčového personálu AČR, která bude mít za úkol jasně vymezit hlavní úkoly a způsob použití vojenských odstřelovačů. Dále je nutné sepsat základní výcvikovou dokumentaci, která bude obsahovat jednotlivá témata, kterým by se odstřelovači měli ve výcviku věnovat a především stanovit systém hodnocení výcviku. Na základě absence účelového kurzu, autor navrhuje vytvoření odstřelovačské školy s kompletním programem přípravy a zázemím ve stylu západních odstřelovačských škol NATO²²⁵. Pozitivní na předmětném návrhu spatřuje autor především zamezení odlivu know-how, jelikož vysloužilí odstřelovači by mohli dále působit například v rolích instruktorů výcviku. V současné době není žádné logické pokračování vojenské kariéry odstřelovače, zároveň většina příslušníků ukončuje s koncem kariéry odstřelovače i služební poměr vojáka z povolání. Na základě toho dochází k odlivu klíčového personálu, který by mohl předávat nabyté zkušenosti v roli instruktorů a zvyšovat tak celkově kvalifikaci skupin odstřelovačů. Odstřelovačskou

²²⁵ Special Forces Sniper Training and Employment [online]. US ARMY, 2003 [cit. 2019-01-21]. Dostupné z WWW: <<http://www.bits.de/NRANEU/others/amd-us-archive/FM3-05.222%2803%29.pdf>>.

školu by však bylo nutné založit s kompletním zázemím především včetně vlastní střelnice. V navrhovaném řešení by došlo k uvolnění přeplněných kapacit vojenských střelnic, která je po optimalizaci vojenských újezdů nedostatečná, ale zároveň by se vytvořilo zařízení se střelnicí, která by přímo odpovídala požadavkům odstřelovačů. Vybudování odpovídajícího zařízení by posunulo kvalitu výcviku na vyšší úroveň. V současné době probíhá střelecký výcvik především na střelnicích bojových vozidel, které splňují požadavky odstřelovačů na velkou vzdálenost. Je ale nutné zdůraznit, že dle autorova názoru je zároveň značně nepraktické a neekonomické "blokovat" takový typ střelnice pro jednu skupinu odstřelovačů. Na současné počty skupin odstřelovačů by jedno takové zařízení z pohledu kapacity bylo zcela dostačující. Zároveň by v tomto zařízení mohl probíhat základní účelový kurz pro odstřelovače, případně i centrální výběrové řízení za účasti klíčových osob z jednotlivých skupin odstřelovačů. Instruktoři výcviku by se mohli věnovat zdokonalování taktických a střeleckých postupů, které by dále předávali formou workshopů na předmětnou problematiku. Zařízení by zároveň mělo dostatečnou personální kapacitu na provádění taktického výcviku ve stylu západních odstřelovačských škol. Současně by instruktoři mohli působit jako nezávislý odborný dohled při hodnocení výcviku skupin odstřelovačů.

6.2 Materiální zabezpečení skupin odstřelovačů

Nejzásadnějším nedostatkem současného logistického zabezpečení skupin odstřelovačů jsou chybějící přepravní kapacity. V návrhu autorova řešení je obsaženo pořízení čtyř kusů vozidel Toyota Hilux DoubleCab HardTop na každou jednotlivou skupinu nebo vhodného ekvivalentu, přičemž požadavek je, aby vozidlo mělo oddělenou ložnou plochu od prostoru posádky. Tím by byla dostatečně zabezpečena přepravní kapacita pro výcvik skupiny. V rámci zajištění mobility na bojišti je potřeba zajistit také taktické prostředky přepravy, čímž se razantně zvýší akční rádius nasazení skupiny odstřelovačů a zároveň zvýší možná doba nasazení v poli. Autorovo řešení počítá s pořízením čtyř kusů terénních čtyřkolek Polaris Sportsman MV 850 na každou jednotlivou skupinu, které by se doplnily o vhodné zařízení. Jednalo by se například o infračervený zářič pro použití čtyřkolek v noci v kombinaci s nočním viděním, nebo systém pro upevnění vezeného materiálu. Tyto drobné úpravy by však byly schopné provést skupiny již skrze praporní logistiku a nemuseli by být součástí zakázky. Pro zajištění přepravy čtyřkolek do místa výcviku by bylo nutné pořídit dva kusy dvuosého brzděného přívěsu s hydraulickou sklopnou plochou, které by bylo možné připojit za vozidla Toyota. Dále je nutné odstřelovače vybavit padákovými komplety typu křídlo,

aby byly schopni reálného padákového zasazení včetně materiálu. Autor v řešení počítá s pořízením osmi padákových kompletů Mars vybavených navigačním panelem, které budou schopné vysazení z letounu volným pádem včetně vybavení odstřelovače a přeletů na velkou vzdálenost. Výhody předmětného řešení spočívají především v nepozorovaném zasazení skupiny do prostoru metodou HAHO/HALO, možností nesení citlivého materiálu a dobré ovladatelnosti padáku. Tímto by skupina byla autonomní v zabezpečení přepravy a potažmo výcviku na území České republiky a z hlediska mobility kompletně zajištěna pro vedení bojové činnosti i v zahraničních operacích.

V oblasti střelecké přípravy je nutné skupiny dovybavit odstřelovačskými komplety v ráži .308 Win každého jednotlivce. Pořízením pušek dojde k optimalizaci výcviku v precizní střelbě a zvýšení přesnosti zásahů odstřelovačů díky personalizaci jednotlivých pušek dle požadavků odstřelovače. Zároveň je nutné vybavit příslušníky skupin poloautomatickými puškami v ráži .308 Win s vhodným optickým zaměřovačem. Pořízení poloautomatických pušek je vhodné zejména k plnění taktických úkolů v odstřelovačském týmu a běžně se používají především pro svoji kadenci při plnění úkolů z paluby vrtulníků, tzv. vzdušného dohledu. V případě zavedení poloautomatických pušek by bylo zároveň vhodné vyřadit z výzbroje skupin standartní útočné pušky CZ Bren 2 z důvodu přemíry vybavení a reálně nízké časové dotace pro výcvik s jednotlivým typem zbraně. Dále je nutnost pro potřeby střeleckého výcviku skupin pořídit vhodný systém pro měření úst'ových rychlostí vypálených střel. Bylo by vhodné pořídit například přístroj LabRadar, který měří nejen počáteční rychlost projektilu, ale také mapuje dráhu střely a je schopný vyhodnotit rychlost střely v průběhu letu po balistické křivce i při dopadu na cíl.

V problematice taktického nasazení skupin odstřelovačů je největším nedostatkem absence taktických pozorovacích monokulárů se záměrnou osnovou. Tento nedostatek je zásadní pro pozorovací schopnost skupiny. Autor navrhuje pořízení 4ks taktických pozorovacích monokulárů Leupold Mark 4 20 – 60 x 80mm na každou jednotlivou skupinu, což by zásadním způsobem zvýšilo pozorovací schopnosti skupiny odstřelovačů a zvýšilo pravděpodobnost zásahu cíle při potřebě opakovaného výstřelu v případě, že střelec bude naváděn pozorovatelem. S tím úzce souvisí absence montážního rozhraní na laserovém dálkoměru, nebo nutnost pořízení modernějších dálkoměrů s laserovým značkovačem. V současné době je pozorovatel schopný správně změřit cíl, ale samotné navedení střelce na pozici cíle především v nočních podmínkách je problematické. Jednou z možností je pořízení termovizních pozorovacích přístrojů, které

obsahují jak funkce dálkoměru, tak laserového značkovače. Výhodou termovizních pozorovacích přístrojů je možnost identifikovat cíle na základě tepelné stopy i ve zhoršených povětrnostních podmínkách, nebo cíle maskované. Ideální stav je tedy pokud má jednotky k dispozici pozorovací přístroje jak s noční, tak s termovizní větví. Autor v navrhovaném řešení počítá s pořízením dvou kusů přístrojů Safran JIM HR/LR na každou jednotlivou skupinu, přičemž tento přístroj splňuje požadavky na termovizní pozorování, měření vzdáleností laserem a umožňuje navádět na cíl pomocí laseru v infračerveném spektru. S taktickou činností je svázána potřeba radiového spojení mezi výkonným prvkem odstřelovačů a nadřízeným stupněm. Autor v tomto případě plánuje pořízení 8ks radiostanic Harris Falcon III, včetně UHF a SATCOM antény, čímž by bylo zajištěno šifrované spojení i na delší vzdálenosti a ujednoceny prostředky spojení na skupinách odstřelovačů. Zároveň je potřeba pořídit odstřelovačům odpovídající taktické vybavení a maskovací prostředky, přičemž se jedná především o obměnu batohů a nosných systémů pro odstřelovačské pušky. Autor navrhuje například pořízení batohů Eberlestock Operator G4, nebo podobného typu schopného nést odstřelovací pušku. Maskovací prostředky je potřeba pořídit v několika verzích pro každého odstřelovače. Konkrétně se jedná o základní zbarvení dle ročních období a dále o termoreaktivní maskovací obleky, které maskují odstřelovače před zjištěním jejich polohy pomocí termovizních prostředků.

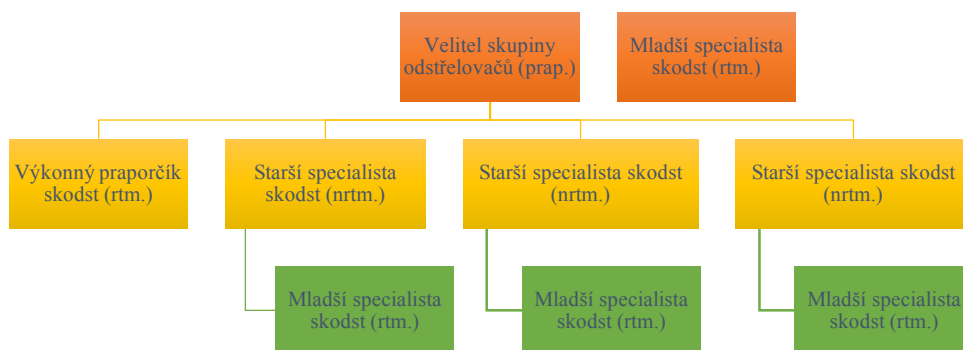
Zásadním je však především nastavení cyklu obměny používaného materiálu. Skupiny používají například citlivé optoelektronické přístroje, které v případě poškození nelze zpravidla opravit. V současné době skupiny používají materiál za hranicí životnosti a poškozené přístroje jsou vyřazeny bez náhrady.

6.3 Personální složení skupin odstřelovačů

Navrhované řešení organizační struktury skupin odstřelovačů zohledňuje několik faktorů, které omezují zásadním způsobem činnost v současné organizační struktuře. V první řadě zohledňuje požadavky na úpravy mikrostruktur uvnitř skupiny, přičemž se jedná především o zásadní schopnost kariérového postupu uvnitř skupiny. Úpravou rozsahu hodností došlo k vytvoření požadovaného mezistupně v hodnosti nadrotmistr a je zabezpečen kariérní postup. Za další je skupina odstřelovačů v navrhovaném řešení tvořena čtyřmi samostatnými odstřelovačskými týmy, přičemž jeden z nich je velícím prvkem celé skupiny. Pod velitele skupiny spadají všichni odstřelovači a výkonný praporčík skupiny odstřelovačů. Tím je zabezpečen dostatek personálu pro přidělení

odstřelovačských týmu k hlavním bojovým jednotkám jednotlivých praporů, nebo pro možnost samostatného nasazení. V neposlední řadě je v navrhované struktuře vytvořeno služební místo výkonného praporčíka. Vytvořením tohoto místa by došlo k odlehčení enormní byrokratické zátěže velitele skupiny, který by měl možnost se více věnovat řízení výcviku skupiny²²⁶.

Schéma č. 2: Navrhované řešení organizační struktury skupin odstřelovačů²²⁷

6.4 Finanční náklady spojené s navrhovanou reformou skupin odstřelovačů

Finanční náklady spojené s navrhovanou reformou je nutné rozdělit na dvě kategorie. V první kategorii je provedena kalkulace na pořízení nehmotného a hmotného majetku a ve druhé kategorii je vyčíslení mzdových nákladů spojených s navýšením hodnoty uvnitř skupiny a vytvořením služebního místa Výkonného praporčíka. V těchto dvou kategoriích nejsou zahrnuty náklady spojené s provozováním, opravou nebo obměnou navrhovaného majetku a dále zde není kalkulováno se mzdovými náklady na služební místo řídicího pracovníka výcviku odstřelovačů v rámci Generálního štábu.

Pořizovací hodnota jednotlivých položek první kategorie je získána ze základních běžně dostupných spotřebitelských cen, přičemž jsou pro lepší přehlednost zaokrouhleny na celé tisíce. Výsledná reálná hodnota se tak může lišit, avšak autor předpokládá, že by se reálné náklady snižovali s ohledem na pořízení položek skrze nadnárodní výzbrojní agentury, nebo v závislosti na možných množstevních slevách. Zároveň je nutné počítat s dodatečnými náklady ve formě provozování a servisu jednotlivých položek, přičemž tyto náklady nejsou v tabulce uvedeny. V tabulce jsou rovněž zahrnuty náklady na pořízení vozidel, přičemž autor zároveň předkládá i možnost outsourcingu v podobě

²²⁶ Schéma č. 2: Navrhované řešení organizační struktury skupin odstřelovačů

²²⁷ Vlastní zdroj

operativního leasingu. Hlavní výhody v případě provozování vozidel na operativní leasing shledává autor v nižší finanční nákladnosti navrhovaného řešení a zajištění pravidelné obměny a servisu vozidel. Zásadním nedostatkem v předmětném řešení je však skutečnost, že by AČR vozidla právně nevlastnila a mohly by nastat komplikace při instalaci dodatečného vojenského vybavení do vozidla, nebo při nasazení vozidel v zahraničních operacích. Z tohoto důvodu dává autor přednost nákupu a provozování vozidel ve vlastnictví AČR.

Tabulka č. 1: Finanční nákladnost navrhovaného řešení²²⁸.

Název	Jednotková cena	Počet kusů na jednotlivou skupinu	Cena celkem na jednotlivou skupinu odstřelovačů	Počet kusů pro všechny skupiny odstřelovačů	Cena celkem pro všechny skupiny odstřelovačů
Střelnice	50 000 000 Kč	1 ks	50 000 000 Kč	1 ks	50 000 000 Kč
Toyota DoubleCab	1 000 000 Kč	4 ks	4 000 000 Kč	20 ks	20 000 000 Kč
Polaris Sportsman	450 000 Kč	4 ks	1 800 000 Kč	20 ks	9 000 000 Kč
Přívěs dvouosý	100 000 Kč	2 ks	200 000 Kč	10 ks	1 000 000 Kč
Padákové komplety	250 000 Kč	8 ks	2 000 000 Kč	40 ks	10 000 000 Kč
LabRadar	20 000 Kč	2 ks	40 000 Kč	10 ks	200 000 Kč
Leupold Mark 4	90 000 Kč	4 ks	360 000 Kč	20 ks	7 200 000 Kč
Safran JIM LR	3 000 000 Kč	2 ks	6 000 000 Kč	10 ks	30 000 000 Kč
Harris Falcon III	500 000 Kč	8 ks	4 000 000 Kč	40 ks	20 000 000 Kč
Eberlestock G4	15 000 Kč	8 ks	120 000 Kč	40 ks	600 000 Kč
Maskovací obleky	200 000 Kč	8 ks	1 600 000 Kč	40 ks	8 000 000 Kč
Celkem	55 625 000 Kč	-	70 120 000 Kč	-	156 000 000 Kč

Druhá kategorie se zabývá měsíčními mzdovými náklady, které vzniknou navýšením hodnotí a vytvořením služebního místa výkonného praporčíka. V následující tabulce je uvedeno rozpětí hodnotního sboru v rámci skupiny odstřelovačů. V položce Stabilizační příspěvek je uvedena částka ve výši 7000 Kč, i když v současné době čeká na schválení Návrh nařízení vlády, kterým se bude měnit nařízení vlády č. 68/2015 Sb.,

²²⁸ Vlastní zdroj

přičemž se mimo jiné bude zvyšovat stabilizační příspěvek pro vševojskovou odbornost výsadkáře ze 7000 Kč na 10000 Kč²²⁹. V rámci mzdové kalkulace není brán zřetel na povinné odvody zaměstnavatele a další položky, následující tabulka se zabývá pouze hrubou mzdou²³⁰.

Tabulka č. 2: Měsíční hrubá mzda hodnotního sboru v rámci navrhovaného řešení²³¹.

Složky platu	rotmistr	nadrotmistr	praporčík
Služební tarif	35 440 Kč	37 820 Kč	40 440 Kč
Příspěvek na bydlení	3 000 Kč	3 000 Kč	3 000 Kč
Stabilizační příspěvek	7 000 Kč	7 000 Kč	7 000 Kč
Celkem	45 440 Kč	47 820 Kč	50 440 Kč
Celkem na jednotlivou skupinu odstřelovačů	227 200 Kč	143 460 Kč	50 440 Kč
Celkem pro všechny skupiny odstřelovačů	1 136 000 Kč	717 300 Kč	252 200 Kč

²²⁹ ČR. Portál aplikace Odok [online]. Úřad vlády České republiky, © 2019 [cit. 2019-01-14]. Dostupné z WWW: <<https://apps.odok.cz/veklep-detail?pid=ALBSB5VCNAHD>>.

²³⁰ Tabulka č. 2: Měsíční hrubá mzda hodnotního sboru v rámci navrhovaného řešení

²³¹ Vlastní zdroj

Závěr

Předložená bakalářská práce se zabývá tématem odstřelování a odstřelovačů samotných z mnoha pohledů. Autor v práci definuje osobu odstřelovače a přibližuje nám historii této profese ve světě i v tuzemsku. Provádí analýzu současného stavu především se zaměřením na systém velení a řízení a dále na logistické zabezpečení skupin odstřelovačů. Součástí analýzy současného stavu je také dotazníkové šetření, které bylo vyplněno samotnými příslušníky skupin odstřelovačů Pozemních sil. Autor dotazníkové šetření sestavil s ohledem na nedostatky, které si sám jako příslušník těchto skupin uvědomuje, přičemž jeho hlavním cílem bylo potvrdit tyto nedostatky v rámci většího vzorku respondentů, tak aby se nejednalo o nedostatky vyřčené jednotlivcem, ale o názor většiny profesionálních vojenských odstřelovačů. Na základě analýzy dotazníkového šetření byl proveden souhrn nejdůležitějších nedostatků, které se snaží autor odstranit v rámci navrhovaném řešení. Dále se autor v bakalářské práci věnuje legislativním aspektům nasazení vojenských odstřelovačů a možnostem nasazení jednotlivých skupin odstřelovačů AČR. V závěrečné kapitole jsou představeny konkrétní řešení, včetně finanční náročnosti na jejichž základě se autor domnívá, že by byla zajištěna konkurence schopnost z hlediska dovedností, vybavení skupin a především by byl zajištěn rozvoj této specifické odbornosti na řadu dalších let dopředu.

Specifikem zpracování této bakalářské práce je práce s utajovanými a citlivými informacemi. Autor se v práci vyvaroval použití utajovaných informací, přičemž se snažil dodržet strukturu a věcný obsah práce. V některých částech práce byl autor nucen některé data zcela účelně neuvádět, aby zajistil ochranu utajovaných skutečností. Jisté omezení se týká například tabulkových počtů odstřelovačů, současné struktury jednotek a s tím spojený počet respondentů dotazníkového řešení, apod.

Při tvorbě práce nedošlo navzdory projektu bakalářské práce k použití jedné publikace ze základního seznamu literatury, jelikož již není fyzicky k dostání. K dispozici je pouze autorský výtisk, ke kterému neměl autor práce přístup. Jedná se o publikaci „Boj proti terorismu, Projekt EU“, jejímž autorem je doc. RNDr. Dana Procházková PhD., DrSc.

Přes všechny nedostatky zmíněné v bakalářské práci, je potřeba zdůraznit, že skupiny odstřelovačů AČR mají vysoké mezinárodní renomé, především díky kvalitám personálu a vysoké odborné kvalifikaci. Autor by rád vyjádřil přání, aby tomu zůstalo i nadále a podmínky k plnění této nelehké profese byly jen příznivější.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. GENERÁLNÍ ŠTÁB ARMÁDY ČESKÉ REPUBLIKY. *Koncepce výcviku, použití a materiálního vybavení armádních odstřelovačů*. Praha : MO, 2011. s. 71.
2. GENERÁLNÍ ŠTÁB ARMÁDY ČESKÉ REPUBLIKY. *Doktrína AČR v operacích na území ČR pod národním velením*. Praha : MO, 2013. s. 112.
3. KOLLER, M., *Od kuše po střílejší roboty*. *Válka revue speciál*. 2014. ISSN 1804-0772. s. 99.
4. CELLINI, B., *Vlastní životopis*. Praha : M. Procházka, 1930. s. 475.
5. PEGLER, M., *Výstřel odnikud: historie vojenských odstřelovačů*. Praha : Fighters Publications, 2012. ISBN 978-80-86977-24-9. s. 352.
6. DOUGHERTY, Martin J. *Odstřelovač SAS a speciálních jednotek: manuál odstřelovače SAS a speciálních jednotek*. Praha : Naše vojsko, 2014. ISBN 978-80-206-1474-2. s. 305.
7. KNEUBUEHL, Beat P. *Balistika: střely, přesnost střelby, účinek*. Praha : Naše vojsko, 2004. ISBN 80-206-0749-8. s. 235.
8. SARJANEN, Petri. *Bílá smrt: příběh legendárního odstřelovače Zimní války Sima Häyhäho*. Přeložil Vladimír PISKORŮ. Praha : Mladá fronta, 2015. Arma & musae. ISBN 9788020435583. s. 136.
9. BROOKESMITH, Peter. *Odstřelovač: [výcvik, technika, zbraně]*. 2. vyd. Přeložil Petr TŮMA. Praha : Naše vojsko, 2010. ISBN 978-80-206-1128-4. s. 192.
10. MAŠEK, M., *Souboj elity všech armád*. *Válka revue speciál*. 2014. ISSN 1804-0772. s. 99.
11. VITÁKOVÁ, A., *Československé amazonky*. *Válka revue speciál*. 2014. ISSN 1804-0772. s. 99.
12. NEVILLE, Leigh. *Moderní odstřelovači*. Přeložil Petr TŮMA. Praha : Mladá fronta, 2017. ISBN 978-80-204-4379-3. s. 293.
13. LAU, Mike R. *Vojenský a policejní odstřelovač: příručka přesné střelby pro armádní a policejní odstřelovače*. Přeložil Zdeněk HURNÍK. Praha : Naše vojsko, 2004. ISBN 80-206-0708-0. s. 359.
14. MAŠEK, M., *Z "nájemných vrahů" uznávanými experty*. *Válka revue speciál*. 2014. ISSN 1804-0772. s. 99.

15. ŠOLC, J., *Červené barety*. Praha : Naše vojsko, 2003. ISBN 80-206-0691-2. s. 384.
16. CIDLINSKÝ, K., *S čs. trikolorou. Válka revue speciál*. 2014. ISSN 1804-0772. s. 99.
17. PROCHÁZKOVÁ, Dana. *Analýza a řízení rizik*. Praha : České vysoké učení technické, 2011. ISBN 978-80-01-04841-2. s. 405.
18. PROCHÁZKOVÁ, Dana. *Ochrana osob a majetku*. Praha : České vysoké učení technické, 2011. ISBN 978-80-01-04843-6. s. 301.

Elektronické zdroje

1. Pierre Basil. In Wikipedia: the free encyclopedia [online]. St. Petersburg (Florida): Wikipedia Foundation, 29.6.2011, poslední aktualizace 27.9.2016 [cit. 2018-09-08]. Dostupné z WWW: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Pierre_Basile>.
2. Blietzkrieg. In Wikipedia: the free encyclopedia [online]. St. Petersburg (Florida): Wikipedia Foundation, 29.6.2011, poslední aktualizace 29.2.2016 [cit. 2018-10-25]. Dostupné z WWW: <<https://cs.wikipedia.org/wiki/Blitzkrieg>>.
3. 44. lehký motorizovaný prapor. In Wikipedia: the free encyclopedia [online]. St. Petersburg (Florida): Wikipedia Foundation, 20.11.2016, poslední aktualizace 20.11.2016 [cit. 2018-10-29]. Dostupné z WWW: <https://cs.wikipedia.org/wiki/44._lehký_motorizovaný_prapor>.
4. Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 [online]. Praha : Ministerstvo vnitra ČR, 2013 [cit. 2018-10-22]. Dostupné z WWW: <<http://www.hzscr.cz/soubor/koncepce-oo-2020-2030-pdf.aspx>>.
5. Válečný stav. In Wikipedia: the free encyclopedia [online]. St. Petersburg (Florida): Wikipedia Foundation, 29.6.2011, poslední aktualizace 12.1.2018 [cit. 2018-10-22]. Dostupné z WWW: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Válečný_stav>.
6. HALAŠKA, J., NAVRÁTIL, L., *Jak řešit ochranu obyvatelstva za stavu ohrožení státu a válečného stavu?*, *Vojenské rozhledy*, 2015, roč. 24 (56), č.4, s.58–67, ISSN 1210-3292 (tištěná verze), ISSN 2336-2995 (on-line). Dostupné z WWW: <<http://vojenskerozhledy.cz/kategorie/jak-resit-ochranu-obyvatelstva-za-stavu-ohrozeni-statu-a-valecneho-stavu>>.
7. VOSKA, M. Policisté a vojáci společně cvičili ochranu hranic [online]. Praha : Ministerstvo obrany ČR, 2015 [cit. 2018-10-31]. Dostupné z WWW: <<http://www.mocr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/policiste-a-vojaci-spolecne-cvicili-ochranu-hranic-115058/>>.

8. FUSKA, A. Policejní odstřelovači budou likvidovat divočáky v noci a speciální municí [online]. Praha : Právo, 2017 [cit. 2019-02-10]. Dostupné z WWW: <<https://www.novinky.cz/domaci/452051-policejni-odstrelovaci-budou-likvidovat-divocaky-v-noci-a-specialni-munici.html>>.
9. Armáda České republiky. In Wikipedia: the free encyclopedia [online]. St. Petersburg (Florida): Wikipedia Foundation, 19.12.2005, poslední aktualizace 2.11.2018 [cit. 2018-11-03]. Dostupné z WWW: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Armáda_České_republiky#Zahraničn%C3%AD_mise>.
10. Operace Rozhodná podpora. In Wikipedia: the free encyclopedia [online]. St. Petersburg (Florida): Wikipedia Foundation, 31.12.2014, poslední aktualizace 22.10.2018 [cit. 2018-12-02]. Dostupné z WWW: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Operace_Rozhodná_podpora>.
11. POLANCO, K. Belgium takes Best Sniper Competition in Grafenwoehr [online]. US ARMY, 2017 [cit. 2018-12-02]. Dostupné z WWW: <https://www.army.mil/article/194192/belgium_takes_best_sniper_competition_in_grafenwoehr>.
12. Special Forces Sniper Training and Employment [online]. US ARMY, 2003 [cit. 2019-01-21]. Dostupné z WWW: <<http://www.bits.de/NRANEU/others/amd-us-archive/FM3-05.222%2803%29.pdf>>.

Legislativní dokumenty

1. ČR. Zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1998, částka 39. Dostupné z WWW: <<https://esipa.cz/sbirka/sbsrv.dll/sb?DR=AZ&CP=1998s110-2000s300>>.
2. ČR. Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 1999, částka 76. Dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-219>>.
3. ČR. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2008, částka 91. Dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273#p22>>.
4. ČR. Zákon č. 300/2013 Sb., o Vojenské policii. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2013, částka 115. Dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-300#cast1>>.

5. ČR. *Portál aplikace Odok* [online]. Úřad vlády České republiky, © 2019 [cit. 2019-01-14]. Dostupné z WWW: <<https://apps.odok.cz/veklep-detail?pid=ALBSB5VCNAHD>>.

Ostatní zdroje

Kromě výše uvedených zdrojů byly při zpracování bakalářské práce využity následující materiály:

- Rozhovor s panem nadprap. Liborem Dufkem, starším specialistou SOC MO ze dne 12.10.2018.
- Rozhovor s panem nrtm. Jakubem Nápravou, odstřelovačem Vojenské policie ze dne 15.11.2018.
- Rozhovor s panem pplk. Martinem Novákem, velitelem praporu Hradní stráže ze dne 9.11.2018.
- KŘEMEN, P. Tisková konference ministra obrany ČR. 7.února 2019.
- Rozhovor s panem generálem Alešem Opatou, náčelníkem GŠ AČR ze dne 22.11.2018.
- US ARMY. *FM 3-05.222 (TC 31-32): Special Forces Sniper Training and Employment*. US ARMY, 2003. 474 s.
- US ARMY. *FM 23-10: Sniper Training*. Washington, DC : Department of the Army, 1994. 329 s.
- US NAVY. *Naval Special Warfare Basic Sniper Training*. 301 s.

Seznam zkratek

AČR – Armáda České republiky

GŠ AČR – Generální štáb Armády České republiky

SoS – Stupeň ohrožení státu

VS – Válečný stav

OOb – Ochrana obyvatelstva

HVVP – Hlavní velitelství Vojenské policie

VP – Vojenská policie

S.E.R.E. – Defence Survive, Evade, Resist, Extract Training Organisation

STANAG 6001 SLP 2 - Standardized Language Profile level 2

HAHO – high altitude high opening

HALO – high altitude low opening

NATO – North Atlantic Treaty Organization

UHF – ultra krátké vlnys

SATCOM – satellite communications

prap. – praporčík

nrtm. – nadrotmistr

rtm. – rotmistr

Seznam tabulek, schémat a grafů

Tabulky

<i>Tabulka č. 1: Finanční nákladnost navrhovaného řešení</i>	89
<i>Tabulka č. 2: Měsíční hrubá mzda hodnostního sboru v rámci navrhovaného řešení</i>	90

Schémat

<i>Schéma č. 1: Organizační struktura zařazení odstřelovačů v rámci AČR</i>	23
<i>Schéma č. 2: Navrhované řešení organizační struktury skupin odstřelovačů</i>	88

Grafy

<i>Graf č. 1: Dislokace odstřelovačů Pozemních sil účastnících se dotazníkového šetření</i>	34
<i>Graf č. 2: Doba služebního zařazení na funkci odstřelovače</i>	35
<i>Graf č. 3: Doba služebního zařazení na funkci odstřelovače</i>	36
<i>Graf č. 4: Vyhodnocení zařazení, které odstřelovači zastávali před převelením na skupinu odstřelovačů</i>	37
<i>Graf č. 5: Doba služebního poměru před nástupem na skupinu odstřelovačů</i>	38
<i>Graf č. 6: Problematika odstřelování jako celoživotní specializace</i>	39
<i>Graf č. 7: Role stáří v profesi odstřelovače</i>	40
<i>Graf č. 8: Zahraniční mise absolvované na funkci odstřelovač</i>	41
<i>Graf č. 9: Zahraniční mise absolvované na jiné funkci</i>	42
<i>Graf č. 10: Souhlas s aktuálním systémem výběru osob</i>	43
<i>Graf č. 11: Systém provádění výběrových řízení</i>	44
<i>Graf č. 12: Základní vlastnosti/požadavky na kandidáta skupiny odstřelovačů</i>	46
<i>Graf č. 13: Výuka základních znalostí v rámci školy pro odstřelovače</i>	47
<i>Graf č. 14: Systém výcviku nových příslušníků</i>	48
<i>Graf č. 15: Spokojenost s finančním ohodnocením odstřelovačů</i>	49
<i>Graf č. 16: Finanční náročnost vybavení skupin odstřelovačů</i>	50
<i>Graf č. 17: Zvýšení stabilizačního příspěvku v souvislosti se zájmem o službu</i>	51
<i>Graf č. 18: Odpovídající materiální zajištění odstřelovačů</i>	52
<i>Graf č. 19: Zbraňový komplet v ráži .308 Win pro každého odstřelovače</i>	53
<i>Graf č. 20: Nežádanější požadavky na porízení materiálu, techniky a zbraní</i>	55
<i>Graf č. 21: Časový úsek dosáhnutí průměrné úrovně odstřelovače</i>	56
<i>Graf č. 22: Časový úsek dosáhnutí špičkové úrovně odstřelovače</i>	57

<i>Graf č. 23: Schopnosti odstřelovačů.....</i>	<i>58</i>
<i>Graf č. 24: Možnosti spolupráce s jednotkami.....</i>	<i>60</i>
<i>Graf č. 25: Garantovaný zásah jako prostředek hodnocení výcviku.....</i>	<i>61</i>
<i>Graf č. 26: Získání schopností odstřelovače.....</i>	<i>62</i>
<i>Graf č. 27: Vzdělávání v odstřelovačské škole.....</i>	<i>63</i>
<i>Graf č. 28: Výsadková příprava skupin odstřelovačů.....</i>	<i>64</i>
<i>Graf č. 29: Hodnocení výcviku odstřelovače.....</i>	<i>66</i>
<i>Graf č. 30: Nasazení odstřelovačů v týlu protivníka.....</i>	<i>67</i>
<i>Graf č. 31: Zdroje informací k výcviku skupin odstřelovačů.....</i>	<i>68</i>
<i>Graf č. 32: Specializace s ohledem na zaměření skupiny.....</i>	<i>69</i>
<i>Graf č. 33: Skladba hodností skupin odstřelovačů.....</i>	<i>70</i>
<i>Graf č. 34: Centrální jednotka odstřelovačů.....</i>	<i>71</i>
<i>Graf č. 35: Služba u centrální jednotky odstřelovačů.....</i>	<i>72</i>
<i>Graf č. 36: Instruktoři centrální školy odstřelovačů.....</i>	<i>73</i>
<i>Graf č. 37: Vztah v odstřelovačském týmu.....</i>	<i>74</i>
<i>Graf č. 38: Soulad s aktuálními tabulkovými počty skupin odstřelovačů.....</i>	<i>75</i>
<i>Graf č. 39: Tabulkové počty v návaznosti aktuálních ozbrojených konfliktů.....</i>	<i>76</i>
<i>Graf č. 40: Velení a řízení v případě dislokace na jednotlivých útvarech.....</i>	<i>77</i>

Seznam příloh

Příloha č. 1: Dotazníkové šetření

Dotazník týkající se činnosti skupin odstřelovačů zařazených v rámci AČR

Vážení kolegové,

obracím se na Vás s prosbou o vyplnění anonymního dotazníku, který bude podkladem pro moji bakalářskou práci týkající se „Reformy skupin odstřelovačů AČR dle současných světových trendů a možnosti jejich nasazení k zajištění bezpečnosti ČR“.

Pokud není uvedeno jinak, v každé otázce zakřížkujte pouze jednu odpověď. Často u otázky také najdete řádek s odůvodněním Vašeho názoru, v tomto případě stručně odůvodněte Vaši odpověď. Pokud by jste se nemohli zcela určitě rozhodnout pro určitou odpověď, zakřížkujte odpověď, která dle Vašeho názoru nejvíce převažuje. Děkuji Vám za Váš čas a vyplnění dotazníku.

1. U jakého praporu jste zařazen na funkci odstřelovače?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- 41. mechanizovaný prapor
- 42. mechanizovaný prapor
- 43. výsadkový prapor
- 44. lehký motorizovaný prapor
- 74. lehký motorizovaný prapor

2. Jak dlouho sloužíte zařazen na funkci odstřelovače?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- 1-4 roky
- 5-9 let
- 10 a více let

3. Jaká byla Vaše motivace stát se odstřelovačem?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- záliba v profesi odstřelovače (střelba, náplň práce odstřelovačů)
- benefity spojené se službou u těchto typů jednotek
- touha neustále se zlepšovat a patřit vždy k nejlepším

4. Z jaké pozice jste odcházel na skupinu odstřelovačů?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- řadový voják bojových jednotek
- řadový voják zabezpečovacích jednotek
- příslušník velitelského sboru bojových jednotek
- příslušník velitelského sboru zabezpečovacích jednotek
- specialista
- Jiná..

5. Jak dlouho jste sloužil u ozbrojených složek, než jste se stal odstřelovačem?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- 1-4 roky
- 5-9 let
- 10 a více let

6. Plánujete se v rámci Vašeho kariérního růstu posunout i mimo skupinu/problematiku odstřelovačů, nebo si myslíte, že je to natolik specifická profese, že se jedná o celoživotní specializaci?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- ano, mám v plánu se posunout i mimo tuto problematiku
- ne, myslím si, že se jedná o celoživotní specializaci
- ano, pokud by to bylo nutné pro setrvání ve služebním poměru

7. Je v profesi odstřelovače důležitý věk?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- 18-25 let
- 25-30 let
- 30 a více let
- není důležitý

8. Kolik zahraničních misí jste absolvoval na funkci odstřelovač?

9. Kolik zahraničních misí jste absolvoval na jiné funkci?

10. Souhlasíte s aktuálním systémem výběru osob?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- Ano
 Ne

11. Bylo by výhodnější provádět výběrové řízení podle jasně stanovených kritérií pro všechny skupiny, nebo je výhodnější nechat skupinám určitou volnost v nastavení vlastních požadavků a kritérií.

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď a stručně ji odůvodněte Vaší volbu*

- centrální výběrové řízení
 individuální výběrové řízení pro každou skupinu
 z důvodu:

12. Jaké jsou základní vlastnosti/požadavky na kandidáta na skupinu odstřelovačů?

Nápověda k otázce: *Uvedte maximálně čtyři nejdůležitější vlastnosti/požadavky*

13. Bylo by vhodnější, kdyby nový příslušník prošel kurzem odstřelovačů v rámci odstřelovačské školy a přišel na skupinu už se základními znalostmi?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- ano
 ne

14. Je lepší vychovat si nového příslušníka zcela ve vlastní režii?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď a odůvodněte Vaší volbu*

ano

ne

z důvodu:

15. Jste spokojený s finančním ohodnocením v rámci skupiny odstřelovačů?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

ano

ne

16. Uvedte orientačně finanční obnos, který by podle Vás zabezpečil jednu skupinu odstřelovačů kompletním materiálem, technikou a zbraněmi, tak aby byly splněny Vaše ideální představy.

17. Myslíte si, že by stoupl zájem o službu na skupině odstřelovačů, kdyby došlo k navýšení stabilizačního příspěvku oproti ostatním jednotkám?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

ano

ne

není to otázka financí

18. Jste odpovídajícím způsobem zajištěn po materiální stránce k výkonu své funkce?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

ano

ne

19. Myslíte si, že je důležité, aby každý střelec měl svůj vlastní zbraňový komplet v ráži 308?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď a odůvodněte Vaší volbu*

ano

ne

z důvodu:

20. Napište materiál, techniku nebo zbraň, který podle Vás nejvíce chybí na skupinách odstřelovačů.

Nápověda k otázce: *Uveďte maximálně deset položek*

21. Za jakou dobu se podle Vás dostane odstřelovač v podmínkách současného výcviku na průměrnou úroveň znalostí a schopností v rámci skupiny?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

1 rok

3 roky

5 let

22. Za jakou dobu se podle Vás dostane odstřelovač v podmínkách současného výcviku na špičku svých schopností?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

3 roky

5 let

7 let

23. Jaké schopnosti by měly mít skupiny odstřelovačů?

Nápověda k otázce: *Vyberte všechny možnosti, s kterými souhlasíte*

- přesná střelba na větší vzdálenost
- pozorování a předávání informací ze zájmového prostoru
- navádění nepřímé palby
- podpora/zajišťování vlastních jednotek
- působení v týlu nepřítele
- likvidace/působení na důležité cíle v týlu nepřátelských jednotek
- speciální seskoky, přelety na padáku do místa zasazení
- odborníci SERE (přežití v tísni, únik)
- Jiné, uveďte

24. Měly by mít jednotlivé skupiny rozdílné úkoly/schopnosti dle jednotky u které jsou přiřazeny? Nebo by měly být schopny kterékoliv operace s kteroukoliv jednotkou jako přiřazený prvek?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- ano, je lepší mít vždy jednotku s vlastní specializací
- ne, skupina/tým by měl být především schopen samostatného nasazení, nebo podpory kterékoliv jednotky

25. Co si myslíte o zavedení "garantovaného zásahu" (určitá vzdálenost, na určitý cíl, za určitých podmínek), jako část systému hodnocení výcviku ve střelecké přípravě u skupin odstřelovačů.

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď a odůvodněte Vaši volbu*

- ano
- ne
- z důvodu:

26. Kde jste se naučil schopnostem odstřelovače?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- samostudium
- kurz odstřelovačů (Prostějov)
- kurz odstřelovačů (Vyškov)
- v rámci skupiny
- jinde, uveďte:

27. Schází Vám ve vzdělávání odstřelovačů centrální odstřelovačská škola?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- ano
- ne

28. Jak hodnotíte výcvik ve výsadkové přípravě u skupin odstřelovačů? Je reálné zasazení odstřelovače k plnění úkolu na standardním kulatém padáku?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- ano
- zasazení na padáku je teoreticky reálné, ale výsadková příprava slouží především jako další z kritérií pro výběr osob
- ne není, uveďte důvody:

29. Jakým způsobem lze podle Vás hodnotit výcvik odstřelovačů? Pokud je to vůbec možné?

Nápověda k otázce: *Uveďte Vaší představu*

30. Je odstřelovačský tým v současné podobě schopen být zasazen samostatně k plnění úkolu v týlu protivníka?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- ano
- ne, uveďte důvody:

31. Z jakých materiálů čerpáte v rámci výcviku skupin odstřelovačů?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu nebo více odpovědí*

- z vlastních poznatků
- z vojenských publikací AČR
- z internetu
- z vojenských publikací cizích armád
- ze sdílení informací mezi odstřelovači v rámci ČR
- ze sdílení informací mezi odstřelovači na mezinárodní úrovni

32. Dochází ke specializaci jednotlivých skupin díky většímu nebo menšímu zaměření příslušníků na určitou problematiku v rámci výcviku?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- ano dochází a je to pozitivní jev
- ano dochází a je to negativní jev
- ne nedochází a je to pozitivní jev
- ne nedochází a je to negativní jev

33. Jste spokojen se skladbou hodnotí v rámci skupiny odstřelovačů?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- ano
- ne

34. Vidíte budoucnost ve vytvoření centrální jednotky odstřelovačů?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď a odůvodněte Vaší volbu*

- ano
- ne
- z důvodu:

35. V případě vytvoření centrální jednotky. Nastoupil by jste do ní, i když by to pro Vás znamenalo změnu místa výkonu služby?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- ano
 ne

36. Souhlasíte s vytvořením centrální školy odstřelovačů, kde by mohli působit vysloužilí příslušníci skupin odstřelovačů jako instruktoři výcviku?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- ano
 ne

37. Jak důležitý je pro Vás vztah v odstřelovačském týmu?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- je velmi důležitý, do odstřelovačského týmu by se měli vybírat jedinci, kteří si povahově sednou, nehlédě na hodnosti v rámci skupiny
 na každého si lze zvyknout, je to nepodstatné

38. Souhlasíte s aktuálními tabulkovými počty skupiny odstřelovačů?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- ano
 ne, udělal bych změny, uveďte jaké:

39. Odpovídá současné tabulkové složení aktuálním požadavkům a trendům v ozbrojených konfliktech?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- ano
 ne
 nevím

40. Jak by mělo vypadat velení a řízení skupinám odstřelovačů v případě dislokace na jednotlivých útvarech?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

- za velení a řízení skupin by měl být odpovědný vždy jen jednotlivý útvar a udávat tím směr vývoje skupiny
- za velení a řízení by měl být odpovědný jednotlivý útvar a skupina by se měla účastnit společných výcviků s ostatními skupinami k předávání zkušeností
- za velení a řízení by měl být odpovědný jen velitel skupiny odstřelovačů
- za velení a řízení skupin odstřelovačů by měl být odpovědný velitelský prvek na úrovni pozemních/společných sil, který by řídil jednotlivé skupiny skrze velitele skupin